

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Dolina Dolnej Skawy PLB120005 w województwie małopolskim

Wykonawca:
Instytut Ochrony Przyrody PAN

na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie

Kraków 2012

SZABLON DOKUMENTACJI PROJEKTU PLANU

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy PLB120005

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Dolina Dolnej Skawy
Kod obszaru	PLB120005
Opis granic obszaru	załącznik_opis_granic_obszaru (Załącznik nr 1)
SDF	załącznik_standardowy_formularz_danych (Załącznik nr 2)
Położenie	województwo małopolskie; powiaty: chrzanowski, oświęcimski, wadowicki; gminy: Alwernia – obszar wiejski, Babice, Spytkowice, Przeroszów, Zator - miasto, Zator – obszar wiejski, Tomice, Wadowice - miasto, Wieprz, Oświęcim – gmina wiejska.
Powierzchnia obszaru (w ha)	7081,7
Status prawny	Obszar specjalnej ochrony ptaków wyznaczony na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27.10.2008 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie OSO Natura 2000 (Dz. U. z dnia 6 listopada 2008r.) Dz. U.08.198.1226
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	10.2011
Termin zatwierdzenia Planu	Plan nie został zatwierdzony
Koordynator Planu	Anna Zięcik, ziecik@iop.krakow.pl , +48123703535; fax: +48126322432, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Al. A. Mickiewicza 33, 31-120 Kraków
Planista Regionalny	Małgorzata Michna, malgorzata.michna@rdos.krakow.pl , tel.+48126198146, fax: +48126198122, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, Plac Na Stawach 3, 30-107 Kraków
Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie, Plac Na Stawach 3, 30-107 Kraków

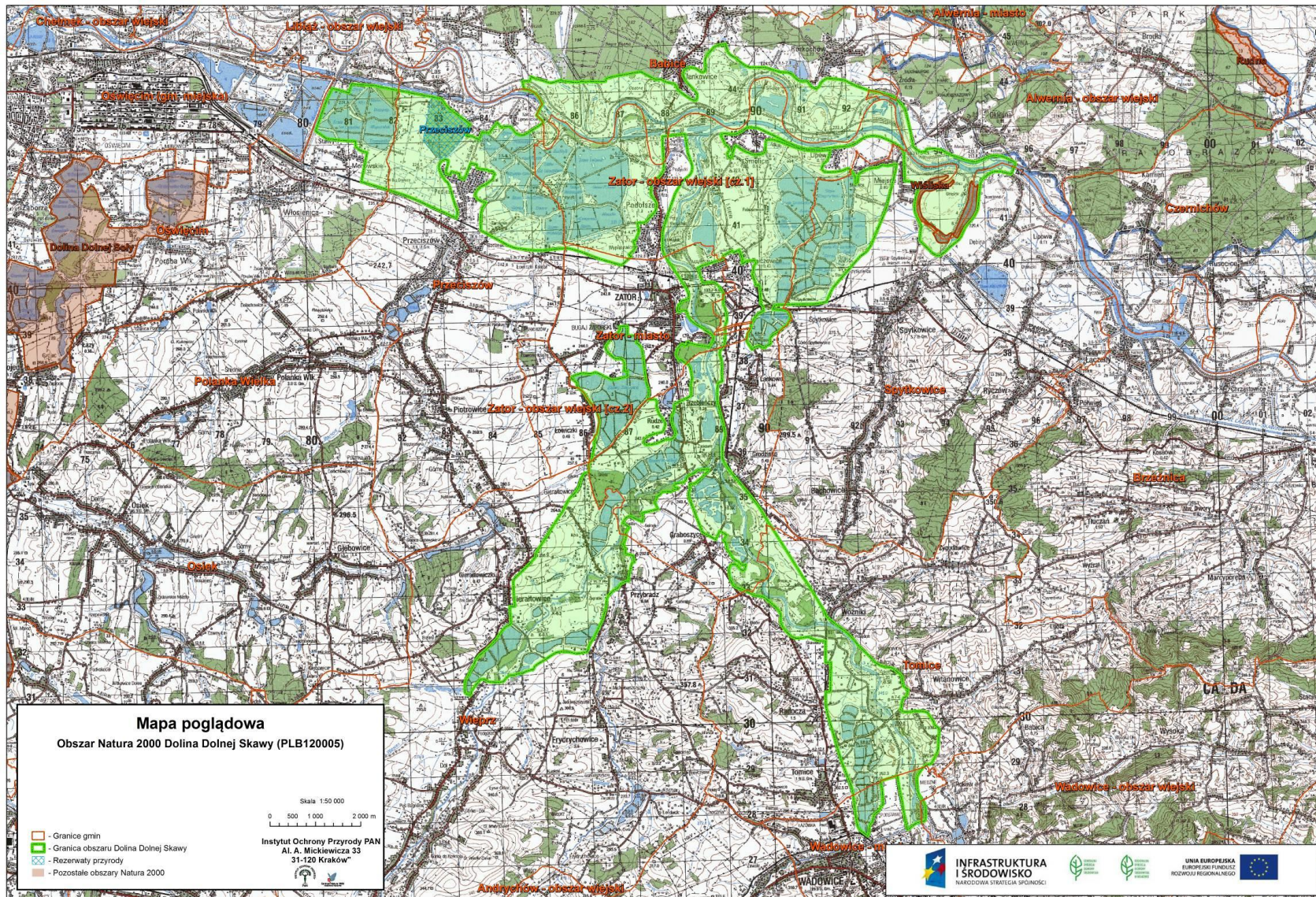

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

Lp.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1.	Rezerwat Przyrody Przeciszów	brak planu ochrony	nie istnieją podstawy wyłączenia	85,13
2.	Rezerwat Przyrody Żaki	brak planu ochrony	nie istnieją podstawy wyłączenia	17,52
3.	Nadleśnictwo Andrychów	"Plan urządzenia lasu" na lata od 2005 do 2014 dla Nadleśnictwa Andrychów	nie istnieją podstawy wyłączenia	6135,12
4.	Nadleśnictwo Chrzanów	Plan urządzenia lasu na lata 2010 – 2019 dla Nadleśnictwa Chrzanów	nie istnieją podstawy wyłączenia	738,78
5.	Nadleśnictwo Krzeszowice	Plan urządzenia lasu na lata 2012 - 2021	nie istnieją podstawy wyłączenia	207,8

Teren objęty PZO: cały obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy PLB120005 o powierzchni 7081,7 [ha]

1.3. Mapa obszaru Natura 2000 (Załącznik nr 3)

1.4. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Populacja osiadła	Populacja lęgowa	Populacja migrująca	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna	Opinia dotycząca wpisu
Z1	A022	bączek	<i>Ixobrychus minutus</i>			23-30p		C	B	C	C	
Z2	A023	ślepowron	<i>Nycticorax nycticorax</i>			279-280p		A	C	B	A	
Z3	A060	podgorzałka	<i>Aythya nyroca</i>			1-3p		C	C	C	C	
Z4	A176	mewa czarnogłowa	<i>Larus melanocephalus</i>			1-4p		B	B	A	B	
Z5	A193	rybitwa rzeczna	<i>Sterna hirundo</i>			30-40p		B	B	C	B	
Z6	A196	rybitwa białowąsa	<i>Chlidonias hybrida</i>			256-524p		A	B	C	A	
Z7	A272	podróżniczek	<i>Luscinia svecica</i>			7-15p		C	B	C	C	
Z8	A004	perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>			89-100p		C	C	B	C	
Z9	A005	perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>			180-245p		C	B	C	C	
Z10	A006	perkoz rdzawoszyi	<i>Podiceps grisegena</i>			9-10p		C	B	C	C	
Z11	A008	perkoz zausznik	<i>Podiceps nigricollis</i>			292-465p		B	B	C	B	

Z12	A043	gęś gęgawa	<i>Anser anser</i>			31-35p		C	B	C	C	
Z13	A051	krakwa	<i>Anas strepera</i>			330-350p		B	B	C	B	
Z14	A055	cyranka	<i>Anas querquedula</i>			29-40p		C	B	C	C	
Z15	A058	helmiatka	<i>Netta rufina</i>			2-5p		C	C	C	C	
Z16	A059	głowienka	<i>Aythya ferina</i>			211-420p		C	B	C	C	
Z17	A061	czernica	<i>Aythya fuligula</i>			450-500p		B	B	C	B	
Z18	A123	kokoszka	<i>Gallinula chloropus</i>			110-125p		C	C	C	C	
Z19	A136	sieweczka rzeczna	<i>Charadrius dubius</i>			30-45p		C	B	C	C	
Z20	A162	krwawodziób	<i>Tringa totanus</i>			15-22p		C	B	C	C	
Z21	A179	śmieszka	<i>Larus ridibundus</i>			3600- 4000p		B	B	C	B	
Z22	A198	rybitwa białoskrzydła	<i>Chlidonias leucopterus</i>			0-216p		A	A	C	A	Błędny wpis – wymaga weryfikacji
Z23	A459	mewa białogłowa	<i>Larus cachinnans</i>			105-150p		C	C	C	C	
pZ1	A229	zimirdek	<i>Alcedo atthis</i>			16-18p		C	B	C	C	

Gdzie symbol: S oznacza siedliska, R – rośliny, Z – zwierzęta (w tym ptaki). Uwaga: Siedliska i/lub gatunki nie wykazane jako przedmioty ochrony w SDF w momencie przystąpienia do sporządzenia PZO, a kwalifikujące się do tego o czym świadczy dostępna wiedza zaznaczamy indeksem „p” w kolumnie Lp. i wpisujemy kursywą.

1.5. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu

W trakcie pierwszego spotkania konsultacyjnego w Zatorze w dniu 30 listopada 2011 roku (Załącznik nr 4) powołany został Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW), złożony z przedstawicieli grup lokalnych i regionalnych interesariuszy. Członkowie tego zespołu oraz każdy zainteresowany może składać uwagi i wnioski dotyczące tworzącego się planu do koordynatora i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie oraz uczestniczyć w spotkaniach konsultacyjnych na każdym etapie tworzenia PZO. Pozostałe spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy miały miejsce 16 października 2012 w Zatorze (Załącznik nr 5) oraz 13 listopada 2012 w Radoczy (Załącznik nr 6).

Oprócz zaplanowanych spotkań dyskusyjnych, odbywających się na każdym etapie tworzenia PZO, proces komunikacji z ZLW odbywać się będzie także za pomocą Platformy Informacyjno-Konsultacyjnej (www.pzo.gdos.gov.pl) oraz drogą telefoniczną i e-mailową.

Celem sprawnej komunikacji z zainteresowanymi podmiotami jest:

- wymiana informacji,
- budowanie świadomości społecznej i poparcia dla idei i potrzeby ochrony obszaru Natura 2000 będącego przedmiotem dyskusji,
- pozyskanie opinii różnych grup interesu oraz ich wizji dotyczących obecnego jak i przyszłego zagospodarowania danego obszaru,
- identyfikacja punktów spornych oraz rozwiązywanie konfliktów poprzez wprowadzanie kompromisów uwzględniających wymogi ochronne,
- uzgodnienie planów i działań niezbędnych dla ochrony przedmiotów ochrony,
- uzgodnienie sposobów i form prowadzenia zrównoważonej działalności gospodarczej na obszarze objętym PZO,
- uzgodnienie ewentualnych zmian do istniejących dokumentów planistycznych,
- uzgodnienie zapisów powstającego projektu PZO.

1.6. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	1. Redystrybucja uzyskanych wpływów na rzecz funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, 2. Zatwierdzanie projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art. 45 ust.1 i 1a ustawy Prawo geologiczne i górnicze, dotyczących m. In.,: - złóż kopalin podstawowych, - ujęć wód podziemnych, w tym ujęć źródeł naturalnych i	ul. Basztowa 22 31-156 Kraków	tel.: +48126303107, 126303507 fax: +48126303126 e-mail: urzad@malopolska.mw.gov.pl adres do korespondencji: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

	<p>odwodnień budowlanych, - badań geologiczno-inżynierskich na potrzeby planów zagospodarowania przestrzennego Województwa, - warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne</p> <p>3. Sprawowanie nadzoru i kontroli w zakładach górniczych eksploatujących kopaliny ze złóż na podstawie udzielonych koncesji, 4. Popularyzowanie zadań ochrony przyrody, 5. Udzielanie pomocy organizacjom społecznym w ich działalności na rzecz ochrony środowiska, 6. Opiniowanie powiatowych programów ochrony środowiska, 7. Opiniowanie powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami, 8. Prowadzenie spraw dotyczących pozwoleń wodnoprawnych,</p>		<p>ul. Raclawicka 56 30-017 Kraków</p>
Starostwo Powiatowe w Chrzanowie	<p>1. Udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych 2. Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych 3. Sporządzenie powiatowego programu ochrony środowiska 4. Opiniowanie gminnych programów ochrony środowiska 5. Sprawowanie kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie swojej właściwości 6. Przeciwdziałanie niekorzystnym przeobrażeniom środowiska mogącym powstać lub powstającym w następstwie budowy lub utrzymania dróg</p>	<p>ul. Partyzantów 2 32-500 Chrzanów</p>	<p>tel: +48326257900; 326257980 fax: +48326257955 e-mail: starostwo@powiat- chrzanowski.pl</p>
Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	<p>1. Udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych 2. Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych 3. Sporządzenie powiatowego programu ochrony środowiska 4. Opiniowanie gminnych programów ochrony środowiska 5. Sprawowanie kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie swojej właściwości 6. Przeciwdziałanie niekorzystnym przeobrażeniom środowiska mogącym powstać lub powstającym w następstwie budowy lub utrzymania dróg</p>	<p>ul. Stanisława Wyspiańskiego 10 32-602 Oświęcim</p>	<p>tel: +48338449602 fax: +48338449619 e-mail: starostwo@powiat.oswiecim.pl</p>
Starostwo Powiatowe w Wadowicach	<p>1. Udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych</p>	<p>ul. Batorego 2 34-100 Wadowice</p>	<p>tel: +48338734250, 338734200 fax: +48338232433, 338731929</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych 3. Sporządzenie powiatowego programu ochrony środowiska 4. Opiniowanie gminnych programów ochrony środowiska 5. Sprawowanie kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie swojej właściwości 6. Przeciwdziałanie niekorzystnym przeobrażeniom środowiska mogącym powstać lub powstającym w następstwie budowy lub utrzymania dróg 		biuro@powiat.wadowice.pl
Urząd Miejski w Alwerni	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku 2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód 3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania 4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska 5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu 6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy 7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 8. Ustalanie warunków zabudowy terenu 9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków 	ul. Gęsikowskiego 7 32-566 Alwernia	tel: +48122831115 fax: +48122831792 e-mail: urzad@alwernia.pl
Urząd Gminy Babice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku 2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód 3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania 4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska 	ul. Krakowska 56 32-551 Babice	tel/fax: +48326134013 e-mail: poczta@babice.pl

	<p>5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu</p> <p>6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy</p> <p>7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego</p> <p>8. Ustalanie warunków zabudowy terenu</p> <p>9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków</p>		
Urząd Gminy w Spytkowicach	<p>1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku</p> <p>2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód</p> <p>3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania</p> <p>4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska</p> <p>5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu</p> <p>6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy</p> <p>7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego</p> <p>8. Ustalanie warunków zabudowy terenu</p> <p>9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków</p>	Spytkowice 26 34-745 Spytkowice	tel: +48182688370 fax: +48182688961 e-mail: urząd@spytkowice.pl
Urząd Gminy Przeciszów	<p>1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku</p> <p>2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód</p>	ul. Podlesie 1 32-641 Przeciszów	tel: +48338413294, 338413392 fax: +48338413201 e-mail: wojt@przeciszow.iap.pl

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania 4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska 5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu 6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy 7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 8. Ustalanie warunków zabudowy terenu 9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków 		
Urząd Miejski w Zatorze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku 2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód 3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania 4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska 5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu 6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy 7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 8. Ustalanie warunków zabudowy terenu 9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków 	Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego 1 32-640 Zator	tel: +48338412212, 338412213, 338412215, 338412216, 338412218, 338410627 fax: +48338410206 e-mail: gmina@zator.pl
Urząd Gminy w Tomicach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku 	ul. Wadowicka 51 34-100 Tomice	tel/fax: +48338233598 e-mail: gmina@tomice.pl

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód 3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania 4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska 5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu 6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy 7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 8. Ustalanie warunków zabudowy terenu 9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków 		
<p>Urząd Miejski w Wadowicach</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku 2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód 3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania 4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska 5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu 6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy 7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 8. Ustalanie warunków zabudowy terenu 9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków 	<p>Pl. Jana Pawła II 23 34-100 Wadowice</p>	<p>tel: +48338731811 fax: +48338731815 e-mail: umwadowice@wadowice.pl</p>

Urząd Gminy Wieprz	<ol style="list-style-type: none">1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego8. Ustalanie warunków zabudowy terenu9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków	Wieprz 217 34-122 Wieprz	tel: +48338755085 fax: +48338755060 e-mail: sekretariat@wieprz.pl
Urząd Gminy Oświęcim	<ol style="list-style-type: none">1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku2. Wyznaczanie miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód3. Wydawanie opinii w sprawie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania4. Uchwalanie gminnego programu ochrony środowiska5. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć, o ile wydanie decyzji nie zostało zastrzeżone dla innego organu6. Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej, jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy7. Uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	ul. Zamkowa 12 32-600 Oświęcim	tel: +48338449500 fax: +48338449510 e-mail: gmina@oswiecim-gmina.pl

	8. Ustalanie warunków zabudowy terenu 9. Udzielanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków		
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	1. Zarządzanie w imieniu Skarbu państwa, wodami w obszarze. 2. Sporządzanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocen ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych, w regionie wodnym; 3. Opracowywanie warunków korzystania z wód regionu wodnego; 4. Sporządzanie i prowadzenie wykazów obszarów chronionych na podstawie przepisów ustawy oraz przepisów odrębnych; 5. Opracowywanie projektów planów ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego; 6. Koordynowanie działań związanych z ochroną przed powodzią oraz suszą w regionie wodnym, w szczególności prowadzenie ośrodków koordynacyjno-informacyjnych ochrony przeciwpowodziowej; 7. Prowadzenie katastru wodnego dla regionu wodnego; 8. Wykonywanie kontroli gospodarowania wodami; 9. Opiniowanie projektów gminnych, powiatowych i wojewódzkich planów gospodarki odpadami w zakresie ochrony zasobów wodnych.	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 22 31-109 Kraków	tel.: +48126284130 fax. +48124301035 e-mail: poczta@krakow.rzgw.gov.pl
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	Inicjowanie, koordynacja oraz nadzór nad działalnością nadleśnictw i zakładów na terenie RDLP. Plany urządzania lasu na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie LP.	ul. Huberta 43/45 40-543 Katowice	tel: +48322517251, 326094595, 326094599 fax: +48322515739, 326094503 e-mail: sekretariat@katowice.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Andrychów	Prowadzenie gospodarki leśnej i realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody.	ul. Grunwaldzka 10 34-120 Andrychów	tel: +48338752015, 338704100 fax: +48338752813 e-mail: andrychow@katowice.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Chrzanów	Prowadzenie gospodarki leśnej i realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody.	Oświęcimska 31 32-500 Chrzanów	tel: +48326232340 fax: +48326234154 e-mail: chrzanow@katowice.lasy.gov.pl
Okręg PZW Bielsko Biała	Ochrona wód (Społeczna Straż Rybacka), sprzedaż licencji,	ul. Żywiecka 11	tel/fax: +48338162092

	zarybienia.	43-300 Bielsko-Biała	e-mail: bielsko.biala@pzw.pl
Okręg PZW Katowice	Ochrona wód (Społeczna Straż Rybacka), sprzedaż licencji, zarybienia.	ul. Wróblewskiego 35 40-214 Katowice	tel/fax: +48322038112, 322038492 e-mail: katowice@pzw.com.pl
Okręg PZW Kraków	Ochrona wód (Społeczna Straż Rybacka), sprzedaż licencji, zarybienia.	ul. Bulwarowa 43 31-751 Kraków	tel: +48126431665 e-mail: okreg@pzw.krakow.pl
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie	1. Udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko; 2. Przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub udział w tych ocenach; 3. Ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody, na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; 4. Wydawanie decyzji na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;	Plac Na Stawach 3 30-107 Kraków	tel.: +48126198120, 126198121 fax: +48126198122 e-mail: sekretariat@rdos.krakow.pl
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oddział w Krakowie	Prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.	ul. Meiselsa 1 31-063 Kraków	tel.: +48124240500 fax: +48124240505 e-mail: krakow@cdr.gov.pl
Małopolska Izba Rolnicza	Doradztwo w zakresie działalności rolniczej, wiejskiego gospodarstwa domowego oraz uzyskiwania przez rolników dodatkowych dochodów, kształtowanie świadomości ekologicznej producentów rolnych.	os. Krakowiaków 45a/15 31-964 Kraków	tel.: +48126431687 tel./fax: +48126431762 e-mail: mir@mir.krakow.pl
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Małopolski Oddział Regionalny w Krakowie	Wspieranie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich poprzez wdrażanie instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udzielanie pomocy ze środków krajowych.	ul. Lubicz 25 31-503 Kraków	tel.: +48126298010 malopolski@arimr.gov.pl
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie	Remonty i przebudowa dróg i mostów.	ul. Głowackiego 56 30-085 Kraków	tel.: +48126372879 fax: +48126382663 e-mail: sekretariat@zdw.krakow.pl

Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgowy w Krakowie	Gospodarka łowiecka na terenie obszaru, nadzór nad myśliwymi i lokalnymi kołami łowieckimi.	ul. Kremerowska 8/2 31-130 Kraków	tel.: +48126334464 fax.: +48126342534 e-mail: zo.krakow@pzlow.pl
OHZ Zator	Gospodarka łowiecka na terenie obwodu, nadzór nad myśliwymi.	ul. Przyrębska 12 Zator	tel.: +48692690295
Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne	Regionalna organizacja pozarządowa zajmująca się obserwacją, badaniami i ochroną ptaków i ich siedlisk, jak i popularyzacją ornitologii i ekologii.	skr. pocz. 22, 30-309 Kraków 11	tel.: +48507330776, 503874391, 502863922
Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Biuro Małopolskie	Opieka nad ostoją Dolina Dolnej Skawy, zbieranie danych przyrodniczych, kontrola stanu ostoi i regularne raportowanie o zagrożeniach.	ul. Zyblikiewicza 10/1a 31-029 Kraków	tel.: +48124429536 e-mail: malopolska@otop.org.pl
Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych	Wspieranie działań sprzyjających poprawie stanu środowiska naturalnego podejmowanych przez organizacje pozarządowe, samorządy lokalne, instytucje a także zwykłych obywateli.	ul. Czysta 17/4 31-121 Kraków	tel: +48126315731 fax: +48126315730 e-mail: biuro@fwie.eco.pl
Rybacki Zakład Doświadczalny w Zatorze - Gospodarstwo rybackie	Zarządzanie i gospodarowanie na stawach hodowlanych.	Na Stawach 1 34-116 Spytkowice	tel: +48338412245
Górnośląskie Koło Ornitologiczne	Regionalna organizacja pozarządowa zajmująca się obserwacją, badaniami i ochroną ptaków i ich siedlisk, jak i popularyzacją ornitologii i ekologii.	Dział Przyrody Muzeum Górnośląskie pl. Jana III Sobieskiego 2 41-902 Bytom	tel: +48322818294 w.128 e-mail: betleja@muzeum.bytom.pl
Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	Eksploatacja żwiru na zbiornikach, na które została udzielona koncesja.	ul. Rzemieślnicza 1 30-363 Kraków	tel: +48122666100 e-mail: biuro@kzek.pl
Stowarzyszenie Dolina Karpia	Wspieranie działań proekologicznych, zachowanie i wykorzystanie zasobów dziedzictwa przyrody i kultury w celu różnicowania lokalnej gospodarki oraz rozwoju lokalnego rynku pracy.	ul. Rynek 2 32-640 Zator	tel/fax: +48338410584 e-mail: biuro@dolinakarpia.org
Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Wadowickiej	Ochrona i rozwój kulturalnych i gospodarczych wartości Ziemi Wadowickiej.	Os. M. Kopernika 8/11 34-100 Wadowice	
Towarzystwo na Rzecz Ziemi	Ogólnopolska organizacja działająca na rzecz ochrony przyrody.	ul. Leszczyńskiej 7 32-600 Oświęcim	tel/fax: +48338422120, 338441934 e-mail: prym@tnz.most.org.pl
Zatorskie Towarzystwo	Opieka nad łowiskami, kontrola wędkarzy.	ul. Kongresowa 20	

Wędkarskie		32-640 Zator	
------------	--	--------------	--

1.7. Zespół Lokalnej Współpracy

Zespół Lokalnej Współpracy został powołany w czasie spotkania, które odbyło się 30.11.2011 w Zatorze. W całym okresie trwania prac nad planem zadań ochronnych osoby zainteresowane miały możliwość dołączenia do składu ZLW.

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
Małgorzata Michna	Planista regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie	malgorzata.michna@rdos.krakow.pl; 12 61-98-146, 509-900-726; fax. 12 61-98-122
Anna Zięcik	Koordynator planu	Instytut Ochrony Przyrody PAN – Wykonawca	ziecik@iop.krakow.pl; 12 370 35 535
Grzegorz Cierlik	Specjalista ornitolog	Instytut Ochrony Przyrody PAN – Wykonawca	cierlik@iop.krakow.pl; 12 370 35 535
Wiesław Król	Specjalista ornitolog	Instytut Ochrony Przyrody PAN – Wykonawca	krol@iop.krakow.pl; 12 370 35 535
Barbara Latoń	Przedstawiciel Krakowskich Zakładów Eksploatacji Kruszywa	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	blaton@kzek.pl; 12-266-61-00
Stanisław Gacek	Ornitolog, opiekun ostoi Dolina Dolnej Soły	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	gacki2@poczta.onet.pl; 604 858 513
Piotr Rymarowicz	Przedstawiciel Towarzystwa na Rzecz Ziemi	Towarzystwo na Rzecz Ziemi	prym@tnz.most.org.pl; +48 601 073 737
Adam Sala	Przedstawiciel gospodarstwa rybackiego	Prywatne gospodarstwo rybne	
Marian Wilk	Przedstawiciel nadleśnictwa	Nadleśnictwo Andrychów	marian.wilk@katowice.lasy.gov.pl; (0-33) 875-20-15, 870-41-00
Dominika Naróg	Przedstawiciel Zarządu Dróg Wojewódzkich	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie	d.narog@zdw.krakow.pl; (12) 44-65-701, (12) 637-28-79
Alicja Firlet	Przedstawiciel Zarządu Dróg Wojewódzkich	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie	a.firlet@zdw.krakow.pl; (12) 44-65-701, (12) 637-28-79
Paweł Jodłowski	Przedstawiciel urzędu miasta Wadowice	Urząd Miasta Wadowice	os@wadowice.pl
Janusz Malawski	Przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego	Polski Związek Łowiecki w Krakowie	j.malawski@pzlow.pl; 012-634-25-34
Agnieszka Chmiel	Przedstawiciel gminy	Urząd Gminy Preciszów	agnieszkachmiel@preciszow.iap.pl; 033 841 32 94, 841 33 92

Barbara Myrdko	Przedstawiciel Małopolskiego Doradztwa Rolniczego	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu	sekretariat@modr.pl; (12) 285-21-13
Monika Sporek	Przedstawiciel gminy	Urząd Gminy Tomice	srodowisko.gmina@tomice.pl; (33)823-35-98 wew. 15.
mgr inż. Anna Bojęś	Przedstawiciel starostwa	Starostwo Wadowickie	anna.bojes@interia.pl; (33) 8734217
mgr Zbigniew Pszczeliński	Przedstawiciel Polskiego Związku Wędkarskiego	Zarząd Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Bielsku-Białej	pzw_bielsko@op.pl; +48 33 816 20 92
Halina Pióro	Przedstawiciel gminy	Urząd Gminy Spytkowice	gmina@spytkowice.net.pl; 33 8791 820 wew. 31
Edward Kurzak	Przedstawiciel Zatorskiego Towarzystwa Wędkarskiego	Zatorskie Towarzystwo Wędkarskie	edwardkurzak@wp.pl
Prof. Zbigniew Bonczar	Przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego	Polski Związek Łowiecki	zo.krakow@pzlow.pl; 12 634 25 34
Paweł Brzuski	Przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego	Polski Związek Łowiecki	zo.krakow@pzlow.pl; 12 634 25 34
Monika Kotulak	Przedstawiciel Klubu Przyrodników	Klub Przyrodników	monika.kotulak@kp.org.pl
Piotr Rutkowski	Przedstawiciel Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Małopolski Oddział Regionalny	piotr.rutkowski@arimr.gov.pl; 12 629 81 16
Małgorzata Mordarska - Duda	Pełnomocnik Wojewody Małopolskiego ds. obszarów Natura 2000	Delegatura Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Nowym Sączu	mmor@malopolska.uw.gov.pl; 18 443 70 02, 503 035 091
Paweł Wiatr	Przedstawiciel Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Małopolski Oddział Regionalny	pawel.wiatr@arimr.gov.pl
Jolanta Miśkiewicz - Bąkowska	Przedstawiciel Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Małopolski Oddział Regionalny	jolanta.miskiewicz-bakowska@arimr.gov.pl 12 629 80 69
Jerzy Adamek	Dyrektor Rybackiego Zakładu Doświadczalnego w Zatorze	Rybacki Zakład Doświadczalny w Zatorze	fishrzd@man.pl +48 33 841 21 28
Mateusz Ledwoń	Ornitolog	Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk	lmkp@poczta.fm

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Betleja J. 2001. Gniazdowanie ślepowrona <i>Nycticorax nycticorax</i> w dolinie górnej Wisły. Not. Orn. 42 147-158.	Informacja o ślepowronie, jednym z przedmiotów ochrony w obszarze	duża	Publikacja drukowana
	Ledwoń M., Smieja-Bauerek A., Betleja J. 2005. Stawy Doliny Górnej Wisły. Ludzie, ryby i ptaki. Czaplon, Towarzystwo na rzecz Ziemi.	Ogólna informacja o obszarze, walorach przyrodniczych i przedmiotach ochrony.	duża	Publikacja drukowana
	Malczyk P. 2009. Dolina Dolnej Skawy PLB 120005 (IBA PL 125). W: Chmielewski S., Stelmach R., 2009. Ostoje ptaków w Polsce – wyniki inwentaryzacji, część I: s. 184-191. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań	Informacja o walorach przyrodniczych obszaru, w tym przedmiotach ochrony	duża	Publikacja drukowana
	Ledwoń M. 2006. Populacje lęgowe i czynna ochrona rybitw <i>Sternidae</i> w dolinie górnej Wisły. W: Nowakowski J.J., Tryjanowski P., Indykiewicz P. (red.). Ornitologia polska na progu XXI wieku – perspektywy i dokonania. Olsztyn. s. 265-275.	Informacja o rybitwach, jednym z przedmiotów ochrony w obszarze	duża	Publikacja drukowana
	Ledwoń M. 2005. Awifauna lęgowa leśnego rezerwatu przyrody „Przeciszów”. Chrońmy Przyrodę Ojczyzn 61: 49-58.	Informacja o awifaunie rezerwatu przyrody „Przeciszów”	duża	Publikacja drukowana
	Perzanowska J., Grzegorzczak M. (red.) 2009. Obszary Natura 2000 w Małopolsce. IOP PAN, Kraków, s. 213-219.	Ogólna informacja o obszarze i walorach przyrodniczych	duża	Publikacja drukowana
	Walasz K., Mielczarek P. (red.) 1992. Atlas ptaków lęgowych Małopolski 1985-1991. Biologica Silesiae. Wrocław.	Informacja o walorach przyrodniczych obszaru, w tym przedmiotach ochrony	średnia, historyczny materiał porównawczy	Publikacja drukowana
	Walasz K. (red.). 2000. Atlas ptaków zimujących Małopolski. Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne, Kraków.	Informacja o walorach przyrodniczych obszaru, w tym przedmiotach ochrony	średnia	Publikacja drukowana

Wiehle D., Wilk T., Faber M., Betleja J., Malczyk P. 2002. Awifauna doliny górnej Wisły – część 1. Ptaki Ziemi Oświęcimsko-Zatorskiej. Not. Orn. 43: 227-253	Ogólna informacja o obszarze, walorach przyrodniczych i przedmiotach ochrony.	duża	Publikacja drukowana
Wiehle D., Malczyk P., Chrzęścik A. 2010. Dolina Dolnej Skawy. W: Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.) Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.	Informacja o walorach przyrodniczych obszaru, w tym przedmiotach ochrony	duża	Publikacja drukowana
Wiehle D. Bonczar Z. 2007. Śmiertelność ptaków w warunkach stawów rybnych. Not. Orn. 48: 163-173	Informacja na temat jednego z zagrożeń dla przedmiotów ochrony obszaru	duża	Publikacja drukowana
Chodkiewicz T., Neubauer G., Meissner W., Sikora A., Chylarecki P., Woźniak B., Bzoma S., Brewka B., Rubacha S., Kus K., Rohde Z., Cenian Z., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kajtoch Ł., Szałański P., Betleja J. 2012. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2010–2012. Biuletyn Monitoringu Przyrody 9: 1–44.	Informacja na temat wyników monitoringu ptaków	duża – materiał porównawczy	Publikacja drukowana
Neubauer G., Sikora A., Chodkiewicz T., Cenian Z., Chylarecki P., Archita B., Betleja J., Rohde Z., Wieloch M., Woźniak B., Zieliński P., Zielińska M. 2011. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2008 – 2009. Biuletyn Monitoringu Przyrody 8/1: 1-40.	Informacja na temat wyników monitoringu ptaków	duża – materiał porównawczy	Publikacja drukowana
Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.) 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa.	Informacja na temat monitoringu ptaków	duża	Publikacja drukowana
Gromadzki M., Dyrz A., G. Głowaciński Z., Wieloch M. 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk.	Informacje o ostojach ptaków w Polsce	duża – źródło porównawcze	Publikacja drukowana
Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk.	Informacje o wielkości populacji	duża – źródło porównawcze	Publikacja drukowana
Heath M.F., Evans M.I. (red.). 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation, Northern Europe. Birdlife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 8).	Informacje o ważnych ptasich ostojach w Europie	duża – źródło porównawcze	Publikacja drukowana

	Sidło P.O., Błaszowska B.&Chylarecki P.(red.) 2004 Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP. Warszawa	Informacja na temat liczebności gatunków	duża	Publikacja drukowana
	Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylatecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.	Informacja na temat liczebności gatunków	duża	Publikacja drukowana
	Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki	Informacja na temat liczebności gatunków	duża	Publikacja drukowana
	Wiehle D., Malczyk P. 2009. Gniazdowanie hełmiatek <i>Netta rufina</i> na stawach rybnych koło Zatora. Notatki ornitologiczne 50: 42-48.	Informacja o gniazdowaniu podgorzałki, jednego z przedmiotów ochrony w obszarze	duża	Publikacja drukowana
	Wasilewski J. 1973. Awifauna okolic Zatora ze szczególnym uwzględnieniem liczebności ptaków wodnych. Acta zool. Cracow. 18: 475-528	Ogólna informacja o obszarze i walorach przyrodniczych	średnia, historyczny materiał porównawczy	Publikacja drukowana
	Jankowski W. 1999. Plany ochrony stawów rybnych. Przegląd Przyrodniczy 10:49-58.	Informacja na temat praktycznych sposobów ochrony stawów hodowlanych	duża	Publikacja drukowana
Materiały niepublikowane	Betleja J., Henel K. 2002. Dolina Górnej Wisły.	Ogólna informacja o obszarze, walorach przyrodniczych i przedmiotach ochrony.	duża	Publikacja drukowana
	Ledwoń M., Gacek S., Wróbel J., Zontek C. (Ornitologiczna Grupa Robocza Doliny Górnej Wisły CZAPLON). 2007. Waloryzacja przyrodnicza doliny Skawy (od zapory w Świnnej Porębie do ujścia do rzeki Wisły) (gm. i m. Wadowice, gm. Tomice gm. i m. Zator)	Informacja o rozmieszczeniu wybranych walorów przyrodniczych na terenie obszaru	duża	Publikacja drukowana
	Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza w Lasach Państwowych. Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, 2007.	Informacja o rozmieszczeniu wybranych walorów przyrodniczych na terenie obszaru	duża	Numeryczne warstwy przestrzenne GIS, dostępne w Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie i RDOŚ w Krakowie
Raporty	Chylarecki P., Rhode Z., Sikora A., Cenian Z. 2008. Monitoring ptaków w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Faza I. GIOŚ. Warszawa	Materiały do raportu do Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Ptasiej	duża – materiał porównawczy	GIOŚ

		w Polsce w latach 2006-2008 w części dotyczącej monitoringu		
--	--	---	--	--

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Megaregion Region Karpacki

Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym

Podprowincja: Podkarpacie Północne

Makroregion: Kotlina Oświęcimska

Mezoregion: Dolina Górnej Wisły (512.22)

Mezoregion: Pogórze Wilamowickie (512.23)

Podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie

Makroregion: Pogórze Zachodniobeskidzkie

Mezoregion: Pogórze Wielickie (513.33)

– *geologii i gleb,*

Najbardziej rozpowszechnionymi utworami geologicznymi są utwory młodszego plejstocenu. Na wysoczyznach występują one jako deluwia, lessy lub utwory lessopodobne, w obszarze wyższych teras akumulacyjnych dolin rzecznych są to piaski, żwiry i pyłowe utwory lessowate. Najniższe terasy dolin rzecznych zbudowane są z utworów holocenijskich takich jak żwiry i piaski, przykryte glinami, mułami i łąkami serii powodziowej. Pod osadami czwartorzędowymi, na głębokości poniżej 300 metrów, w utworach karbońskich znajdują się znaczne pokłady węgla kamiennego. Główne typy gleb Doliny Dolnej Skawy to gleby brunatne, bielcowe i mady.

– *hydrologii,*

Najważniejszym elementem sieci hydrograficznej Doliny Dolnej Skawy są duże kompleksy stawów hodowlanych: Spytkowice, Przeręb, Bugaj i Stawy Monowskie. Sprzyjające warunki geomorfologiczne oraz geologiczne (trudno przepuszczalne podłoże zbudowane z gruntów gliniastych, na których zalega warstwa namulów) oraz łatwość doprowadzania i odprowadzania wody ze stawów sprawiły, że hodowla ryb na tym terenie prowadzona jest od XIV wieku. Główne rzeki to Wisła i uchodząca do niej Skawa, które, wraz z wszystkimi swoimi dopływami, tworzą bogatą sieć rzeczną. Sieć rzek uzupełnia gęsta sieć rowów melioracyjnych oraz rowów doprowadzających wodę do poszczególnych stawów.

– *struktury krajobrazu,*

Krajobraz kształtowany jest przez mozaikę pól uprawnych, otwartych stawów hodowlanych i użytków zielonych. Część terenów, zwłaszcza położonych w dolinie Wisły i Skawy to niziny, a część to tereny pagórkowate i wyżynne. Znajdują się tu również stare żwirownie z wyspami chętnie zasiedlanymi przez ptaki. Wisła i Skawa mają kręty bieg, a towarzyszą im liczne starorzecza i terasy rzeczne.

– *korytarzy ekologicznych,*

Dolina Dolnej Skawy wraz z obszarami: Dolina Dolnej Soły, Stawy w Brzeczach i Dolina Górnej Wisły, stanowią ważny kompleks obszarów chroniących korytarz ekologiczny, jakim jest górna Wisła wraz z jej najważniejszymi dopływami.

– *istniejących form ochrony przyrody, w tym sąsiadujących obszarów Natura 2000, jeśli jest to istotne dla obszaru*

Na terenie Doliny Dolnej Skawy występują 2 rezerваты: Przeciszów (85,13 ha) i Żaki (17,52 ha). Sąsiadujące obszary Natura 2000 to: Dolina Dolnej Soły PLB120004, Stawy w Brzeczach PLB120009 i Dolina Górnej Wisły PLB240001. Mała część Doliny Dolnej Skawy (48,7 ha) pokrywa się z siedliskowym obszarem Natura 2000 Wiśliska PLH120084.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Cieki wodne	Skarb Państwa/własność prywatna	141,6	2
Grunty orne	Skarb Państwa/własność prywatna	2478,8	35
Lasy liściaste	Skarb Państwa/własność prywatna	495,7	7
Lasy mieszane	Skarb Państwa/własność prywatna	70,8	1
Łąki i pastwiska	Skarb Państwa/własność prywatna	1274,7	18
Miejsca eksploatacji odkrywkowej	Skarb Państwa/własność prywatna	70,8	1
Tereny rolnicze z dużym udziałem elementów naturalnych	Skarb Państwa/własność prywatna	566,5	8
Zbiorniki wodne	Skarb Państwa/własność prywatna	1841,2	26
Złożone systemy upraw i działek	Skarb Państwa/własność prywatna	141,6	2

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty działania/priorytetu/programu
Lasy	Lasy Państwowe	-	wg jednostek wdrażających
	Lasy komunalne	-	
	Lasy prywatne	-	
Sady		-	
Trwale użytki zielone		44,1	Program rolnośrodowiskowy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Wody		415,08	Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013”
Tereny zadrzewione lub zakrzewione		-	
Inne		-	

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dotyczące działań minimalizujących lub kompensujących
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Alwernia	Uchwała nr XXVIII/218/2005 Rady Miejskiej w Alwerni z dnia 2 lutego 2005 r.	Brak zapisów bezpośrednio odnoszących się do obszaru.	-	-
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Spytkowice	Uchwała nr XLVIII/237/10 rady Gminy Spytkowice z dnia 23 sierpnia 2010 r.	Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych w granicach obszaru objętego ustaleniami planu.	<i>Ochrona wód powierzchniowych – pośredni wpływ na stan siedliska wszystkich przedmiotów ochrony Doliny Dolnej Skawy</i>	-
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała nr XXXVIII/207/06 Rady Gminy Przeciszów z dnia 24 sierpnia 2006 r.	Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ochrona wód	<i>Ochrona wód powierzchniowych oraz istniejących wartości przyrodniczych, w tym gatunków</i>	-

gminy Preciszów		<p>powierzchniowych, m.in. określenie granicy strefy ochrony rejonu stawów hodowlanych "Przyręb" i naturalnego koryta meandrującego ciek Włosianka. Ochrona istniejących wartości przyrodniczo – krajobrazowych, w tym gatunków objętych ochroną prawną oraz siedlisk ostoi ptasiej o unikalnej wartości przyrodniczej.</p> <p>Prowadzenie harmonijnej gospodarki hodowlanej rybackiej, nie powodującej zakłócenia istniejących wartości przyrodniczych.</p> <p>Rekultywacja i rewitalizacja suchych zbiorników stawów w celu przywrócenia im pierwotnej funkcji lub tworzenia rezerw zbiorników retencyjnych.</p> <p>Dążenie do przywrócenia lustra wody we wszystkich stawach obecnie zarośniętych i zamulonych.</p> <p>Prowadzenie odpowiedniej gospodarki zasobami wód w celu niedopuszczenia do wysychania istniejących stawów.</p> <p>Ochrona grobli stawów przed ich dewastacją.</p>	<p><i>objętych ochroną prawną oraz siedlisk ostoi ptasiej. Także zapis o prowadzeniu harmonijnej gospodarki hodowlanej rybackiej, nie powodującej zakłócenia istniejących wartości przyrodniczych – bezpośredni wpływ na wszystkie przedmioty ochrony w obszarze.</i></p>	
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Zator	Uchwała nr VIII/31/2011 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 21 marca 2011 r.	Informacja na temat wyznaczenia korytarzy ekologicznych rzek Wisły i Skawy - EKO WISŁA i EKO SKAWA o znaczeniu regionalnym oraz ciągów ekologicznych EKO o znaczeniu lokalnym oraz warunkach ich ochrony.	<i>Ochrona korytarzy ekologicznych – pośredni wpływ na stan siedliska wszystkich przedmiotów ochrony Doliny Dolnej Skawy</i>	-
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectw gminy Tomice	Uchwała Nr XIX/115/2004 Rady Gminy Tomice z dnia 31 sierpnia 2004 r.	Ochrona wód powierzchniowych, informacje na temat prowadzenia regulacji cieków, utrzymanie funkcji doliny rzeki Skawy jako korytarza ekologicznego oraz zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i	<i>Ochrona wód powierzchniowych – pośredni wpływ na stan siedliska wszystkich przedmiotów ochrony Doliny Dolnej Skawy</i>	-

		powierzchniowych zbiorników wód.		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectw gminy Wadowice	Uchwała nr XVIII/147/2008 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 15 lipca 2008 r.	Ochrona wód powierzchniowych i regulacja gospodarki ściekami. Informacja o wyznaczonym obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy oraz o czynnościach mających służyć zachowaniu cennych składników różnorodności biologicznej w jego obszarze, m.in.: - zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, - nie ogranicza się działań służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalności gospodarczej, jeżeli nie zagrażają zachowaniu siedlisk przyrodniczych. Planowane w bliskim sąsiedztwie (na terenach oznaczonych symbolami P4, PE1 i PE2) przedsięwzięcia o ewentualnie bezpośrednim lub pośrednim wpływie na potencjalny obszar Natura 2000 podlegają ocenie, pod względem ewentualnych skutków w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych, sporządzonej na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska.	<i>Ogólna informacja o sposobie ochrony siedlisk w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy</i>	-
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectw gminy Wieprz	Uchwała nr XLIII/238/06 Rady Gminy Wieprz dnia 27 lutego 2006r.	Ochrona wód powierzchniowych: zachowanie istniejących cieków wraz z ich obudową biologiczną, zakaz usuwania zadrzewień przywodnych, zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych.	<i>Ochrona wód powierzchniowych – pośredni wpływ na stan siedliska wszystkich przedmiotów ochrony Doliny Dolnej Skawy</i>	-
Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego	Rada Miasta i Gminy Alwernia	Brak zapisów bezpośrednio odnoszących się do obszaru.	-	-

Gminy Alwernia na lata 2008-2015				
Strategia rozwoju Gminy Babice 2007-2020	Uchwały Nr XV/121/2007 Rady Gminy Babice z dnia 28 grudnia 2007 r.	Brak zapisów bezpośrednio odnoszących się do obszaru.	-	-
Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Spytkowice na lata 2007 – 2015	Uchwała Nr XVI / 131 / 08 Rady Gminy w Spytkowicach z dnia 28 lutego 2008 roku	Ochrona i rewitalizacja oraz zabezpieczenie przed zagrożeniami obiektów dziedzictwa przyrodniczego, w szczególności pomników przyrody, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000 itp.	<i>Ogólna informacja o ochronie obszaru Natura 2000 – brak bezpośredniego wpływu na przedmioty ochrony w obszarze</i>	-
Strategia Rozwoju Gminy Przeciszów na lata 2003-2015	Gmina Przeciszów	Brak zapisów bezpośrednio odnoszących się do obszaru.	-	-
Strategia rozwoju Gminy Wieprz na lata 2007-2015	Uchwała nr XV/70/07 Rady Gminy Wieprz z dnia 10 października 2007 roku	Brak zapisów bezpośrednio odnoszących się do obszaru.	-	-
Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tomice	Uchwała Rady Gminy Tomice Nr XV/118/2012 z dnia 25 maja 2012 roku	Ochrona wód powierzchniowych i korytarzy ekologicznych. Ochrona obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy oraz pomników przyrody ożywionej.	<i>Ochrona wód powierzchniowych oraz ogólny zapis o ochronie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy - pośredni wpływ na stan siedliska wszystkich przedmiotów ochrony</i>	-
Plan urządzenia lasu na lata od 2005 do 2014 dla Nadleśnictwa Andrychów	Nadleśnictwo Andrychów	Zasady prowadzenia gospodarki leśnej w wydzieleniach pozostających w granicach Obszaru	Brak negatywnego oddziaływania	-
Plan zarządzania lasu na lata 2010 – 2019 dla Nadleśnictwa Chrzanów	Nadleśnictwo Chrzanów	Zasady prowadzenia gospodarki leśnej w wydzieleniach pozostających w granicach Obszaru	Brak negatywnego oddziaływania	-

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Gatunki ptaków	Ocena	Powierzchnia	Liczba	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień	Zakres prac terenowych
----------------	-------	--------------	--------	---------------------------	---------	------------------------

	ogólna		stanowisk		rozpoznania	uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	C		23-30 rewirów	Większość stawów hodowlanych – najwięcej w Spytkowicach, najmniej w Przerębie	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i>	A		279-280 rewirów	2 duże kolonie: Smolice (Zakole A) i Podolsze (zbiornik Ślepowron); Przeręb	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	C		1-3 rewirów	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych (potencjalne miejsca gniazdowania)	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i>	B		1-4 rewirów	Smolice (Zakole A); Stawy Monowskie; Przeręb	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	B		30-40 rewirów	Platformy na Stawach Monowskich (stawy hodowlane) oraz usypane wyspy na zbiornikach w Smolicach (Zakole A i B). Pojedyncze stanowiska były również na większości kompleksów stawowych.	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	A		256-524 rewiry	Większość stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy (m.in. Spytkowice, Przeręb, Bugaj, Rudze, Stawy Monowskie, Tomice, Gierałtowice)	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	C		7-15 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	C		89-100 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska

						łęgowego
perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	C		180-245 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps griseigena</i>	C		9-10 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
perkoz zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	B		292-465 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
gęś gęgawa <i>Anser anser</i>	C		31-35 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
krakwa <i>Anas strepera</i>	B		330-350 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
cyranka <i>Anas querquedula</i>	C		29-40 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
hełmiatka <i>Netta rufina</i>	C		2-5 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
głowienka <i>Aythya ferina</i>	C		211-420 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
czernica <i>Aythya fuligula</i>	B		450-500 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska

						łęgowego
kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	C		110-125 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	C		30-45 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy oraz koryto rzeki Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	C		15-22 rewiry	Stawy hodowlane i trwałe użytki zielone w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	B		3600-4000 rewirów	Stawy hodowlane i zwirownie w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	D		0-216 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Gatunek nieobecny w obszarze i regionie	Wyłączono z prac terenowych ze względu na nieobecność gatunku w obszarze i regionie
mewa białogłowa <i>Larus cachinnans</i>	C		105-150 rewirów	Stawy hodowlane i zwirownie w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego
zimoredek <i>Alcedo atthis</i>	C		16-18 rewirów	Stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy oraz koryto rzeki Skawy	Dobry	Weryfikacja liczebności i rozmieszczenia w obszarze oraz stanu i wielkości siedliska łęgowego

Wyłączenie z przedmiotów ochrony rybitwy białoskrzydłej *Chlidonias leucopterus* ze względu na brak stwierdzonego faktu gniazdowania tego gatunku w ostoi. Zapis w standardowym formularzu danych, wskazujący na populację rozrodczą tego gatunku w liczbie 0-216 par, jest wynikiem błędu. Gatunek był obserwowany na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy głównie w trakcie inwazyjnych wiosennych nalotów, nigdy jednak nie gnieździł się w obszarze (informacja ustna: Jacek Betleja, Mateusz Ledwoń).

2.6.1. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na obszarze

Kod gatunku: **A022**

Nazwa gatunku: **bączek *Ixobrychus minutus***

Charakterystyka gatunku: Gniazduje na terenie stawów hodowlanych. Najchętniej zasiedla kompleksy stawowe o raczej wąskim pasie trzcin i szuwaru pałkowego, gęsto poprzecinane rowami z wodą, często na pograniczu z zakrzaczeniami wierzbowymi i polami uprawnymi. Najwięcej par gnieździ się na stawach w Spytkowicach (8-9 par), później na stawach Bugaj, Rudze i Gierałtowie (po 2-3 pary). Ptak ten zdecydowanie omija stawy Przeręb, które charakteryzują się największą powierzchnią zwartych szuwarów trzcinowych (tylko 1 stanowisko). Wiedza o trendach liczebności bączka na terenie Polski jest wyjątkowo ograniczona i nie wykracza w zasadzie poza generalną opinię o silnym spadku liczebności na przestrzeni ostatnich 2-3 dekad. W ostoi Dolina Dolnej Skawy zaznaczył się w minionych latach wyraźny wzrost liczebności bączka, a stan jego ochrony jest właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wiosennego, nielegalnego wypalania szuwarów trzcinowych (Spytkowice); Nadmierne zarośnięcie stawów szuwarem (Przeręb); Brak gospodarki stawowej w południowej części kompleksu Rudze, stawy są pozbawione wody co uniemożliwia odbywanie lęgów, ponadto brak bazy pokarmowej; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: **A023**

Nazwa gatunku: **ślepowron *Nycticorax nycticorax***

Największe kolonie lęgowe ślepowrona w obszarze znajdują się na dwóch gęsto zarośniętych wyspach powstałych na skutek wydobywania żwiru w żwirowniach Smolice (Zakole A) i Podolsze (zbiornik Ślepowron). Lęgowe ślepowrony spotkać można także na stawach w Przerębie. W 2001 roku gatunek ten miał swoje stanowiska lęgowe także w ujściu Skawy do Wisły. Ślepowron żeruje na pobliskich stawach oraz nad Wisłą i Skawą. Kolonia lęgowa w Podolszu jest od wielu lat stabilna, natomiast powstała pod koniec lat 90. ubiegłego wieku kolonia lęgowa w żwirowni w Smolicach (Zakole A) odnotowała w tym czasie kilkukrotny wzrost liczebności. Skutkuje to bezpośrednio corocznym średnim wzrostem tego gatunku w Dolinie Dolnej Skawy, jak również w całej Dolinie Górnej Wisły, na której terenie gniazduje praktycznie 100% polskiej populacji ślepowrona. Ze względu jednak na niezadowalający stan siedliska ślepowrona w obszarze (niszczenie drzew na których gniazdują ślepowrony przez odchody ptaków oraz niszczenie wysp z koloniami przez falowanie wody) stan jego ochrony oceniono na niezadowalający. Brak danych ilościowych na temat trendów liczebności i trendów zasięgu ślepowrona na terenie całego kraju.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: umiarkowany

Zagrożenia: Wycinanie zakrzaczeń na wyspach, likwidacja wysp na stawach, likwidacja nadbrzeżnych zadrzewień; Obumieranie drzew na wyspach z koloniami ślepowronów (odchody ptaków) oraz ich obsuwanie się do wody (falowanie); Niszczenie wysp z koloniami ślepowrona przez falowanie wody; Rekreacja na zbiornikach pożwirowych; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze

z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz).

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A060

Nazwa gatunku: podgorzałka *Aythya nyroca*

Gatunek globalnie zagrożony, skrajnie nielicznie lęgowy na terenie Polski. W Dolinie Dolnej Skawy stwierdzono lęgi co najmniej 1 pary podgorzałek. Co roku w okresie lęgowym pojedyncze ptaki dorosłe i lotne młode są stwierdzane na większości kompleksu stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy. Ze względu na małą liczbę par lęgowych podgorzałki i, co za tym idzie, małe szanse zachowania gatunku, stan ochrony tego gatunku oceniono na niezadowolający. Brak danych ilościowych na temat trendów liczebności i trendów zasięgu podgorzałki na terenie całego kraju.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzone przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A176

Nazwa gatunku: mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus*

Skrajnie nieliczny gatunek lęgowy na rozproszonych stanowiskach w całym kraju. W Dolinie Dolnej Skawy stwierdzono co najmniej 1 parę lęgową mewy czarnogłowej. Ze względu na małą liczbę par lęgowych mewy czarnogłowej i, co za tym idzie, małe szanse zachowania gatunku, stan ochrony tego gatunku oceniono na niezadowolający. W ciągu ostatniej dekady liczebność mewy czarnogłowej w kraju wyraźnie wzrosła.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Utrata siedlisk lęgowych poprzez zarastanie; Rekreacja na zbiornikach poźwirowych; Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne (płoszenie); Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzone przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A193

Nazwa gatunku: rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*

Część populacji zakłada gniazda na naturalnych wyspach powstałych wskutek czyszczenia stawów lub na wyspach powstałych na zwirowniach. Na skutek zarastania wysp liczba dogodnych miejsc do gniazdowania kurczy się. Alternatywą są sztuczne, pływające wyspy, które bardzo chętnie są wykorzystywane przez ten gatunek. Taka sytuacja ma miejsce na Stawach Monowskich (stawy hodowlane), gdzie na dwóch sztucznych platformach gniazduje kilkanaście par rybitwy rzecznej, osiągając przy tym bardzo wysokie zagęszczenia. Stan ochrony tego gatunku na terenie Doliny Dolnej Skawy oceniono na właściwy. Brak jest danych ilościowych na temat trendu liczebności i trendu zasięgu rybitwy rzecznej w kraju.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: umiarkowany

Zagrożenia: Utrata siedlisk lęgowych poprzez zarastanie; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A196

Nazwa gatunku: rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*

Gatunek nierozdzielnie związany z pływającą roślinnością wodną. Szczególnie chętnie zakłada gniazda na grzybieńczyku wodnym. Populacja rybitwy białowąsej jest od kilku lat stabilna na terenie ostoi i waha się w granicach 200-300 par. Stanowi to ok. 20% całej populacji krajowej tego gatunku. Pierwsze stwierdzenie tego ptaka na terenie Doliny Dolnej Skawy miało miejsce w 1986 roku. Stan ochrony rybitwy białowąsej w obszarze oceniono na właściwy. W Polsce notuje się wzrost liczebności oraz zasięgu tego gatunku.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Presja ze strony myśliwych w czasie polowań (pływanie po stawach - nagonka); Rekreacja na zbiornikach z kolonią lęgową rybitw białowąsych; Brak gospodarki stawowej w południowej części kompleksu Rudze (stawy są pozbawione wody co uniemożliwia odbywanie lęgów, ponadto brak bazy pokarmowej); Nadmierne zarośnięcie stawów szuwarem – stawy Przeręb (ograniczenie bazy pokarmowej oraz siedlisk lęgowych); Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzane przez dziki. Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A272

Nazwa gatunku: podróżniczek *Luscinia svecica*

Gatunek skrajnie nieliczny na południu Polski, związany z zespołami roślinnymi typowymi dla całkowicie zarastających zbiorników wodnych. Wymogiem jest także zróżnicowana gęstość roślinności zielnej, umożliwiająca swobodne poruszanie się po ziemi i zdobywanie pokarmu,

zapewniająca jednocześnie możliwość bezpiecznego schronienia i ukrycia gniazda. Takie warunki najczęściej tworzą się w strefie ekotonu zbiorowisk szuwarowych ze zbiorowiskami zaroślowymi lub leśnymi. Na obszarze Doliny Dolnej Skawy stwierdzono gniazdowanie od 7 do 15 par podróżniczka, a jego stan ochrony oceniono na właściwy. Brak danych na temat trendu liczebności i trendu zasięgu tego gatunku w Polsce.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzone przez dziki. Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: odkrzaczanie grobli, intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: **A004**

Nazwa gatunku: **perkozek** *Tachybaptus ruficollis*

Gniazduje na różnych typach zbiorników wód stojących. Preferuje płytkie, zeutrofizowane zbiorniki lub ich części, silnie zarośnięte roślinnością szuwarową i bagienną. W Polsce gniazduje na terenie całego kraju, z wyjątkiem pasm górskich – Sudetów i Karpat. Nie zaobserwowano długotrwałego trendu zmian liczebności tego gatunku. Wiadomo tylko, że zmienia się ona znacznie z roku na rok. Na terenie ostoi Dolina Dolnej Skawy stwierdzono 89-100 rewirów lęgowych perkozka. Jego liczebność jest tu stabilna, a stan ochrony właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzone przez dziki. Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: **A005**

Nazwa gatunku: **perkoz dwuczuby** *Podiceps cristatus*

Głównym siedliskiem w którym perkoz dwuczuby gniazduje na południu kraju są kompleksy stawów rybnych. Brak jest ocen zmian liczebności tego gatunku na większych obszarach naszego kraju, chociaż wydaje się, że w wielu regionach liczebność lokalnych populacji spada. Na terenie ostoi Dolina Dolnej Skawy stwierdzono 180-245 rewirów perkoza dwuczubego, jego liczebność jest tu stabilna, a stan ochrony właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja

wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Przeciszowie.

Kod gatunku: A006

Nazwa gatunku: perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*

Perkoz rdzawoszyi preferuje różnego typu płytkie akweny eutroficzne o bogatej wynurzonej i podwodnej roślinności, obfitujące w bezkręgowce i małe gatunki ryb – głównie stawy rybne i niewielkie zbiorniki śródpolne. Gniazduje we wszystkich regionach Polski, jednak na wielu stanowiskach odnotowano spadek jego liczebności. Głównym zagrożeniem dla perkoza rdzawoszyjego są zmiany siedliskowe związane z wahaniami poziomu wody, pogłębianiem stawów oraz wzrostem antropopresji (kłusownictwo i rekreacja). W Dolinie Dolnej Skawy liczebność perkoza rdzawoszyjego wydaje się być stabilna osiągając 9-10 rewirów lęgowych. Stan ochrony tego gatunku oceniono tu na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczęcie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Przeciszowie.

Kod gatunku: A008

Nazwa gatunku: perkoz zausznik *Podiceps nigricollis*

W Polsce zausznik najchętniej gniazduje na stawach rybnych, preferując płytkie zbiorniki eutroficzne z rozległymi szuwarami. Występuje na nizinach we wszystkich regionach kraju. Liczebność zausznika na poszczególnych stanowiskach może ulegać znacznym wahanom nawet w ciągu kilku lat. Fluktuacje wynikają z niestabilności poziomu wody, zmiennych zasobów pokarmowych oraz obecności odpowiedniej roślinności, na której zakotwiczone są gniazda. Zausznik gniazduje zazwyczaj w sąsiedztwie kolonii gatunków osłonowych – śmieszki, rybitwy czarnej i rybitwy białowąsej. Ze względu na niestabilność populacji w konkretnych miejscach i częsta efemeryczność kolonii lęgowych trudno jest ocenić trend liczebności populacji lęgowej tego gatunku. Generalnie polska populacja zausznika w ostatnich trzech dziesięcioleciach wydaje się stabilna. W Dolinie Dolnej Skawy liczebność tego gatunku wynosi od 292 do 465 par i jest stabilna. Stan ochrony oceniono tu na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczęcie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja

wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A043

Nazwa gatunku: gęś gęgawa *Anser anser*

Najchętniej gniazduje w miejscach z szerokim pasem szuwarów, często z mozaiką łożowisk i olsów. W pobliżu miejsc lęgowych z reguły znajdują się wilgotne łąki, użytki zielone lub pola uprawne. W Polsce gęgawa jest gatunkiem słabo rozpowszechnionym, natomiast jej rozpowszechnienie stale wzrasta. W Dolinie Dolnej Skawy stwierdzono 31-35 rewirów lęgowych tego gatunku, jej liczebność jest stabilna, a stan ochrony właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A051

Nazwa gatunku: krakwa *Anas strepera*

Zasiedla płytkie, nizinne zbiorniki wodne, głównie eutroficzne z bujną roślinnością wynurzoną. W Polsce krakwa jest rozpowszechniona w całym kraju, z wyjątkiem terenów podgórskich, choć jej rozmieszczenie jest plamowe. Liczebność tego gatunku może znacznie fluktuować, ale szereg nowszych danych wskazuje, że jej populacja na wielu stanowiskach wzrasta. W Dolinie Dolnej Skawy stwierdzono 330-350 rewirów lęgowych, populacja jest stabilna, a stan ochrony właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A055

Nazwa gatunku: cyranka *Anas querquedula*

Podstawowym siedliskiem lęgowym cyranki w Polsce są rozległe zalewowe łąki kośnie i pastwiska w dolinach dużych rzek niżowych. Gniazduje ona również w pobliżu płytkich, zeutrofizowanych jezior, stawów rybnych i innych zbiorników położonych w krajobrazie rolniczym. Występuje na terenie prawie całego kraju, z wyjątkiem obszarów górskich i podgórszych. Ze względu na wymagania siedliskowe jej rozmieszczenie jest jednak bardzo nierównomierne. W ciągu ostatnich kilku dziesięcioleci nastąpiło wyraźne obniżenie liczby par lęgowych cyranki w kraju. Głównymi tego przyczynami są: zmniejszenie powierzchni siedlisk lęgowych na skutek zarastania wysoką roślinnością zalewowych łąk i pastwisk oraz zmiany naturalnego reżimu wód rzecznych wynikające z zabudowy hydrotechnicznej rzek, w tym budowy zbiorników zaporowych. Istotną rolę w spadku liczebności cyranki odgrywa też zwiększona presja drapieżników czworonożnych, a lokalnie płoszenie ptaków. W Dolinie Dolnej Skawy liczebność tego gatunku jest stabilna i wynosi 29-40 rewirów lęgowych. Stan ochrony oceniono tu na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzone przez dziki. Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowniska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Przeciszowie.

Kod gatunku: A058

Nazwa gatunku: hełmiatka *Netta rufina*

Zasiedla przede wszystkim eutroficzne jeziora i stawy o dużej powierzchni otwartej wody i szerokim pasie roślinności przybrzeżnej. Ważna jest przede wszystkim obecność starych, połamanych trzcinowisk, które chronią gniazda przed niszczącym wpływem falowania. Pomimo ciągłych zmian rozmieszczenia i okresowych fluktuacji liczebności, stan hełmiatki w Polsce utrzymuje się od lat 1990. na mniej więcej stałym poziomie. Podobna sytuacja ma miejsce w Dolinie Dolnej Skawy, gdzie liczebność określana jest na poziomie 2-5 rewirów lęgowych. Stan ochrony hełmiatki na tym obszarze oceniono na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzone przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowniska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A059

Nazwa gatunku: głowienka *Aythya ferina*

Zasiedla brzegi zbiorników wodnych, głównie kompleksy stawów rybnych. W Polsce występuje na całym niżu, a sporadycznie także na terenach podgórskich. Brak danych na temat trendu liczebności. W Dolinie Dolnej Skawy utrzymuje się stabilna populacja głowienki na poziomie 211-420 par lęgowych. Stan ochrony tego gatunku oceniono tu na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowniska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A061

Nazwa gatunku: czernica *Aythya fuligula*

W Polsce gniazduje głównie nad słodkowodnymi jeziorami oraz na stawach hodowlanych. Szczególnie chętnie przyłącza się do kolonii lęgowych śmieszek, gdzie osiąga wysokie zagęszczenie. Występuje niemal w całej Polsce, z wyjątkiem gór. Czernica jest w awifaunie Polski gatunkiem stosunkowo nowym. W południowo-zachodniej, południowej i wschodniej części kraju notuje się wyraźny wzrost liczebności tego gatunku w porównaniu z poprzednimi latami. W Dolinie Dolnej Skawy stwierdzono 450-500 rewirów lęgowych czernicy, a stan ochrony oceniono na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennego okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode; Możliwość wystąpienia pomyłkowych odstrzałów z powodu podobieństwa do innych gatunków ptaków; Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków; Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowniska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: A123

Nazwa gatunku: **kokoszka** *Gallinula chloropus*

Zasiedla różnego typu eutroficzne zbiorniki otoczone pasem szuwarów lub zaroślami wierzbowymi. Występuje w całej Polsce z wyjątkiem wyższych gór. Populacja krajowa kokoszki wydaje się stabilna pomimo lokalnych spadków liczebności, które mogą być rekompensowane przez postępującą synantropizację i sporadyczną suburbanizację tego gatunku. W Dolinie Dolnej Skawy lęgowa populacja kokoszki wynosi 110-125 par i również jest stabilna. Stan ochrony tego gatunku oceniono tu na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzane przez dziki. Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: **A136**

Nazwa gatunku: **sieweczka rzeczna** *Charadrius dubius*

Najczęściej zasiedla nieuregulowane odcinki większych rzek. Coraz chętniej i liczniej gniazduje też w siedliskach antropogenicznych, głównie nad zbiornikami zaporowymi i stawami rybnymi. Występuje w całym kraju. W większości regionów Polski w XX w. nastąpiły istotne zmiany w rozmieszczeniu przestrzennym sieweczki rzecznej. Tradycyjne lęgowiska w dolinach rzecznych tracą swoje znaczenie z uwagi na regulację koryt i związane z tym zanikanie piaszczystych wysp. Ze względu na dużą różnorodność zajmowanych siedlisk, rozproszenie i efemeryczność poszczególnych stanowisk, trudno jest określić zmiany liczebności krajowej populacji gatunku. W Dolinie Dolnej Skawy stwierdzono 30-45 rewirów lęgowych i ta liczebność utrzymuje się na mniej więcej stałym poziomie. Stan ochrony sieweczki rzecznej oceniono tu na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzane przez dziki. Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: nielegalne wydobywanie piasku i żwiru - płoszenie ptaków w sezonie lęgowym i utrata siedlisk, intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie. Zagrożenie może stanowić również budowa urządzeń wodnych i sztuczne spiętrzenia poziomu wody (utrata siedlisk lęgowych).

Kod gatunku: **A162**

Nazwa gatunku: **krwawodziób** *Tringa totanus*

Podstawowym siedliskiem lęgowym krwawodzioba są otwarte, podmokłe tereny łąkowe porośnięte niewysoką roślinnością. Preferuje okresowo zalewane łąki kośne i pastwiska w dolinach dużych rzek niżowych, sąsiadujące z wypełnionymi wodą obniżeniami terenu, płytkimi starorzeczami i płytkimi brzegami rzek. Gniazduje także na łąkach o podobnym charakterze położonych nad brzegami jezior i stawów. Na wielu stanowiskach w kraju liczebność krwawodzioba w ostatnich latach wzrosła. Jedną z przyczyn tego zjawiska jest zarastanie pastwisk wysoką roślinnością po zmniejszeniu intensywności wypasu. Wzrost taki jest jednak krótkotrwały i dalsze zarastanie muraw spowoduje z pewnością

szybki spadek liczebności. Na znacznie większej liczbie stanowisk jednak liczba par lęgowych ulega zmniejszeniu lub następuje całkowite wycofanie się tego gatunku. Główną przyczyną spadku liczebności krwawodzioba to kurczenie się powierzchni siedlisk lęgowych, będące skutkiem zarastania łąk i pastwisk (zaniechanie wykaszania i wypasu), zaorywania i meliorowania łąk oraz prac regulacyjnych w dolinach rzecznych. Ważną przyczyną trendu spadkowego populacji jest również niski sukces lęgowy. W Dolinie Dolnej Skawy liczebność oszacowano na 15-22 rewiry lęgowe. Jest ona stabilna, a stan ochrony tego gatunku oceniono na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Zaniechanie/brak koszenia, zarastanie łąk; Intensyfikacja turystyki; Drapieźnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: **A179**

Nazwa gatunku: **mewa śmieszka *Larus ridibundus***

Preferuje zbiorniki eutroficzne z wynurzoną i pływającą roślinnością wodną, najlepiej w pobliżu terenów rolniczych, które są ważnym miejscem żerowania śmieszki w okresie lęgowym. Na początku ubiegłego stulecia liczebność śmieszki w kraju była zdecydowanie niższa niż obecnie. Po zaprzestaniu eksploatacji kolonii przez człowieka (zabieranie jaj), jak również w wyniku eutrofizacji wód i wykorzystywania przez ptaki pożywienia pochodzenia antropogenicznego liczebność śmieszki znacznie wzrosła. Od pierwszej połowy lat 1990. liczebność śmieszki podlega lokalnie znacznym fluktuacjom przy wyraźnym ogólnym trendzie spadkowym, czego przyczyną są głównie niekorzystne zmiany na lęgowskich oraz wzmożone drapieźnictwo lisa i norki amerykańskiej. W Dolinie Dolnej Skawy utrzymuje się stabilna populacja lęgowa śmieszki w liczbie 3600-4000 par. Stan ochrony tego gatunku oceniono tu na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieźnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzane przez dziki.

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: **A459**

Nazwa gatunku: **mewa białogłowa *Larus cachinnans***

Zasiedla m.in. wyspy w nurcie rzek i różnego typu zbiorniki wodne. Zwykle gniazduje kolonijnie. Jedną z najliczniejszych kolonii mewy białogłowej w Polsce jest kolonia w Smolicach (Zakole A). Gatunek ten gnieździ się w naszym kraju najprawdopodobniej od początku lat 1980. Od drugiej połowy lat 1990. nastąpił gwałtowny wzrost liczebności i zasiedlenie nowych stanowisk – od tego czasu wzrost populacji krajowej mewy białogłowej ma charakter wykładniczy z rocznym tempem przyrostu na poziomie 33%. Liczebność populacji lęgowej tego gatunku w Dolinie Dolnej Skawy wynosi obecnie 105-150 par, a stan ochrony oceniono na właściwy.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz). Także szkody wyrządzone przez dziki. Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Kod gatunku: **A229**

Nazwa gatunku: **zimorodek *Alcedo atthis***

Gniazduje regularnie w całym kraju. Na większości terenów jest nieliczny lub bardzo nieliczny. Jego liczebność może podlegać znacznym fluktuacjom powodowanym głównie srogimi zimami. W Dolinie Dolnej Skawy najliczniej występuje nad rzeką Skawą, ale także na stawach hodowlanych (Przeręb, Spytkowice, Rudze). Przeprowadzona w 2008 roku inwentaryzacja wykazała obecność 16-18 par lęgowych na terenie ostoi (1% populacji krajowej). Obszar Doliny Dolnej Skawy jest cenny dla tego gatunku przy rozpatrywaniu go łącznie z pozostałymi ostojami ptasimi z regionu: Doliną Dolnej Soły, Stawami w Brzeszczach i Doliną Górnej Wisły. Stan ochrony zimorodka w Dolinie Dolnej Skawy oceniono na właściwy. Brak danych ilościowych na temat trendu liczebności i trendu zasięgu zimorodka w całym kraju.

Stan zachowania stanowiska i siedliska gatunku w obszarze: właściwy

Zagrożenia: Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie lęgowym; Zaniechanie gospodarki stawowej; Intensyfikacja turystyki; Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop pracz).

Do zagrożeń potencjalnych zaliczyć możemy: nielegalne wydobywanie piasku i żwiru - płoszenie ptaków w sezonie lęgowym i utrata siedlisk, intensyfikację gospodarki stawowej, fotografów przyrody, którzy mogą nadmiernie penetrować lęgowiska ptaków oraz projektowaną kopalnię węgla kamiennego w Preciszowie.

Stawy hodowlane Doliny Dolnej Skawy pełnią też bardzo ważną rolę w okresie wiosennej i jesiennej migracji, stanowiąc przystanek na trasie wędrówek ptaków. Bogata sieć zbiorników wodnych i w wielu miejscach naturalny charakter dolin rzecznych ściągają tu tysiące przelatujących przez tę ostoję osobników, zapewniając bogatą bazę pokarmową i miejsce odpoczynku dla wielu gatunków, szczególnie blaszkodziobych, siewkowatych oraz czaplowatych. Stwierdzone tutaj stada osiągają największe liczebności odnotowane w Małopolsce oraz istotne dla awifauny kraju.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Gatunki	Kod przedmiotu ochrony	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku	Uwagi

					dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	terenowej wg skali FV, UI, U2	wg skali FV, UI, U2		
bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	A022	Rudze, Spytkowice, Bugaj, Gierałtowice, Stawy Monowskie, Przybradz, Tomice	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	Wyraźny wzrost liczebności w całym obszarze	
				rozpowszechnienie	XX	FV			
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV			
				jakość	XX	FV			
		Szanse zachowania gatunku		XX	FV				
		Przeręb	Stan populacji	trend	XX	FV	U1		Zbyt duża powierzchnia zwarłych szuwarów trzciniowych na tym kompleksie.
				rozpowszechnienie	XX	FV			
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	U1			
jakość	XX			U1					
Szanse zachowania gatunku		XX	FV						
ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i>	A023	Smolice (Zakole A), Podolsze (zbiornik Ślepowron),	Stan populacji	trend	XX	FV	U1	Wzrost liczebności ślepowrona w ostatnich latach na stanowisku w Smolicach (Zakole A). W Podolszu (zbiornik	
				rozpowszechnienie	XX	FV			
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	U1			
				jakość	XX	U1			

		Przeręb	Szanse zachowania gatunku		XX	FV		Ślepowron) kolonia stabilna. Wyspy na których gniazduje ślepowron (Zakole A i Zbiornik Ślepowron) są bardzo intensywnie niszczone poprzez falowanie wody, brzegi wysp ulegają erozji a drzewa i krzewy, na których gniazdują ślepowrony, przewracają się do wody. W ciągu kolejnych kilkunastu lat powierzchnia tych wysp ulegnie zmniejszeniu o około kilkadziesiąt procent. Tym samym drastycznie zmaleje powierzchnia siedliska lęgowego tego gatunku. Ponadto część drzew usycha w wyniku niekorzystnych warunków siedliskowych oraz oddziaływania odchodów kormoranów.
podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	A060	Rudze, Przeręb, Spytkowice	Stan populacji	trend	XX	FV	U1	Liczebność podgorzałki w Dolinie Dolnej Skawy utrzymuje się na stałym poziomie, ale jest ona zbyt mała, aby można
				rozpowszechnienie	XX	U1		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		

			Szanse zachowania gatunku		XX	U1		było mówić o stabilnej populacji – stąd szanse zachowania gatunku ocenione na U1. Podgorzałka wykorzystuje w tym obszarze niewiele ponad 20% potencjalnie dogodnych siedlisk.
mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i>	A176	Smolice (Zakole A), Stawy Monowskie, Przeręb	Stan populacji	trend	XX	FV	U1	Liczebność mewy czarnogłowej w Dolinie Dolnej Skawy utrzymuje się na stałym poziomie, ale jest ona zbyt mała, aby można było mówić o stabilnej populacji – stąd szanse zachowania gatunku ocenione na U1. Mewa czarnogłowa wykorzystuje w tym obszarze mniej niż 80% potencjalnie dogodnych siedlisk.
				rozpowszechnienie	XX	U1		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	U1					
rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	A193	Smolice (Zakole A i Zakole B), wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy (głównie Stawy Monowskie)	Stan populacji	trend	XX	U1	U1	Zarastanie wysp powoduje kurczenie się liczby dogodnych miejsc gniazdowych.
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	U1		
				jakość	XX	U1		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	A196	Spytkowice, Przeręb, Rudze, Stawy Monowskie,	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		

		Bugaj, Tomice, Gierałtowie	Szanse zachowania gatunku		XX	FV		
podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	Stawy Monowskie, Spytkowice, Rudze, Przeręb	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	A004	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	A005	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	A006	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	U1	Liczebność populacji utrzymuje się na stałym poziomie, aczkolwiek nie jest to populacja liczna. Perkoz rdzawoszyi nie wykorzystuje też większości (>80%) potencjalnie dogodnych dla niego siedlisk.
				rozpowszechnienie	XX	U1		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
perkoz zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	A008	Wszystkie kompleksy stawów	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan	wielkość	XX	FV		

		hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	siedliska gatunku	jakość	XX	FV		
			Szanse zachowania gatunku		XX	FV		
gęś gęgawa <i>Anser anser</i>	A043	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
krakwa <i>Anas strepera</i>	A051	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
cyranka <i>Anas querquedula</i>	A055	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
hełmiatka <i>Netta rufina</i>	A058	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	U1	Hełmiatka nie wykorzystuje też większości (>80%) potencjalnie dogodnych dla niej siedlisk w tym obszarze.
				rozpowszechnienie	XX	U1		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
głowienka <i>Aythya ferina</i>	A059	Wszystkie kompleksy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		

		stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
			Szanse zachowania gatunku		XX	FV		
czernica <i>Aythya fuligula</i>	A061	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	A123	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	A136	Dolina rzeki Skawy	Stan populacji	trend	XX	XX	U1	Brak dokładnych badań dotyczących tego gatunku w obszarze Doliny Dolnej Skawy uniemożliwia ocenę aktualnego trendu populacji. Sieweczka nie wykorzystuje większości (>80%) dogodnych dla niej siedlisk, ponadto może być zagrożona przez prace prowadzone w obrębie koryta Skawy.
				rozpowszechnienie	XX	U1		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	U1		
Szanse zachowania gatunku		XX	FV					
krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	A162	Wszystkie kompleksy stawów	Stan populacji	trend	XX	U1	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan	wielkość	XX	FV		

		hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	siedliska gatunku	jakość	XX	FV		
			Szanse zachowania gatunku		XX	FV		
mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	A179	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
			Szanse zachowania gatunku		XX	FV		
mewa białogłowa <i>Larus cachinnans</i>	A459	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Stan populacji	trend	XX	FV	FV	
				rozpowszechnienie	XX	FV		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	FV		
			Szanse zachowania gatunku		XX	FV		
zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	A229	Skawa, Spytkowice, Przeręb, Rudze	Stan populacji	trend	XX	XX	U1	Gatunek nie wymieniony w standardowym formularzu danych, jednak cenny ze względu stosunkowo dużą liczebność w Dolinie Dolnej Skawy razem z obszarami: Dolina Dolnej Soły, Stawy w Brzeczczach i Dolina Górnej Wisły. Zimorodek nie wykorzystuje większości (>80%) dogodnych dla niego siedlisk, ponadto może być zagrożony przez prace prowadzone w obrębie koryta Skawy.
				rozpowszechnienie	XX	U1		
			Stan siedliska gatunku	wielkość	XX	FV		
				jakość	XX	U1		
			Szanse zachowania gatunku		XX	FV		

Ocena wskaźników:

Trend (wyliczenia na podstawie publikowanych danych)*:

- FV – wzrost liczebności populacji lub populacja na niezmiennym poziomie
- U1 – spadek liczebności populacji od 10% – 50%
- U2 – spadek liczebności populacji powyżej 50%
- XX – brak danych

Rozpowszechnienie – wykorzystanie siedlisk (ocena ekspercka – wizja terenowa oraz analiza rozmieszczenia gatunku):

- FV – gatunek występuje w większości (>80%) potencjalnie dogodnych siedlisk
- U1 – brak gatunku w części (20-80%) potencjalnie dogodnych siedlisk
- U2 – brak gatunku w większości (>20%) potencjalnie dogodnych siedlisk
- XX – brak danych

Siedlisko – wielkość (ocena ekspercka – wizja terenowa oraz analiza zmian pokrycia siedlisk):

- FV – powierzchnia siedliska nie ulega zmniejszeniu
- U1 – powierzchnia siedlisk zmniejsza się w stopniu umiarkowanym (<20%)
- U2 – powierzchnia siedlisk silnie się zmniejsza (>20%) lub ulegają one zanikowi
- XX – brak danych

Siedlisko – jakość (ocena ekspercka – na podstawie wizji terenowej oraz analizy wymagań ekologicznych poszczególnych gatunków):

- FV – siedliska (parametry: wielkość płatów roślinności wynurzanej/pływającej, obecność wysp, łąk, łach, skarp) właściwe na większości (>80%) obszaru
- U1 – siedliska właściwe w części obszaru (20-80%)
- U2 – siedliska właściwe w znikomej części obszaru (<20%)
- XX – brak danych

Szanse zachowania gatunku:

- FV - brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości, nie obserwuje się negatywnych zmian w populacji i siedlisku. Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne
- U1 - zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne, o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom
- U2 - zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat będzie bardzo trudne, silne negatywne zmiany w populacji i siedlisku lub przewidywane znaczne zagrożenia w przyszłości (praktycznie nie do wyeliminowania)

* oceny wskaźnika trend odnoszą się do okresu referencyjnego 1990-2008. Dane na temat liczebności gatunków pochodzą z następujących publikacji:

- Malczyk P. 2009. Dolina Dolnej Skawy PLB 120005 (IBA PL 125). W: Chmielewski S., Stelmach R., 2009. Ostoje ptaków w Polsce – wyniki inwentaryzacji, część I. (dane z inwentaryzacji z 2008 r.)

- *Wiehle D., Wilk T., Faber M., Betleja J., Malczyk P. 2002. Awifauna doliny górnej Wisły – część 1. Ptaki Ziemi Oświęcimsko-Zatorskiej. Notatki Ornitologiczne 43: 227-253. (dane z lat 1990-2002)*

Z powodu braku wskaźników ustalonych na potrzeby niniejszej dokumentacji na liście wskaźników znajdującej się w podręczniku GDOŚ „Platforma Informacyjno-Komunikacyjna. Plany zadań ochronnych Natura 2000 jako narzędzie wspomagające tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wersja 2013.1” w danych GIS stanowiących załącznik do dokumentacji przyjęto odpowiednio następujące nazwy wskaźników wpisanych na obowiązującą listę GDOŚ:

- wskaźnik parametrów populacji „trend” (dokumentacja) – wskaźnik „a9 liczebność” (dane GIS)
- wskaźnik parametrów populacji „rozpowszechnienie” (dokumentacja) – wskaźnik „a159 zasiedlona powierzchnia” (dane GIS)
- wskaźnik parametrów siedliska „wielkość” (dokumentacja) – wskaźnik „a72 powierzchnia siedliska” (dane GIS)
- wskaźnik parametrów siedliska „jakość” (dokumentacja) – wskaźnik „a6 jakość siedliska” (dane GIS)

4. Analiza zagrożeń

Lp.	Przedmiot ochrony	Stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
1.	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Spytkowice	J01.01 wypalanie	
		Przeręb	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	
		Rudze	F01 Akwakultura morska i słodkowodna	
		Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja C01.04 Kopalnie
2.	A023 ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i>	Smolice (Zakole A), Podolsze (zbiornik Ślepowron) Przeręb	J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska K01.01 Erozja G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo F02.03 Wędkarstwo F03.01 Polowanie G01.01.02 niemotorowe sporty wodne G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka
3.	A060 podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwywanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja K03.01 Konkurencja
4.	A176 mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i>	Smolice (Zakole A), Stawy Monowskie, Przeręb	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku F02.03 Wędkarstwo F03.01 Polowanie G01.01.02 niemotorowe sporty wodne G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi	F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka C01.04 Kopalnie K03.01 Konkurencja

			F01 Akwakultura morska i słodkowodna K03.04 drapieżnictwo	
5.	A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Smolice (Zakole A i Zakole B), wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy (głównie Stawy Monowskie)	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) F02.03 Wędkarstwo F03.01 Polowanie G01.01.02 niemotorowe sporty wodne G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja K03.01 Konkurencja
6.	A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Spytkowice, Przeręb, Rudze, Stawy Monowskie, Bugaj, Tomice, Gieraltowice	F03.01 Polowanie G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku F01 Akwakultura morska i słodkowodna K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi K03.04 drapieżnictwo G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja C01.04 Kopalnie
7.	A272 podrózniczek <i>Luscinia svecica</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi A10.01 usuwanie żywoptów i zagajników lub roślinności karłowatej F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka C01.04 Kopalnie F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
8.	A004 perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
9.	A005 perkoz dwuczuby <i>Podiceps</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka

	<i>cristatus</i>		F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
10.	A006 perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
11.	A008 perkoz zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
12.	A043 gęś gęgawa <i>Anser anser</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
13.	A051 krakwa <i>Anas strepera</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
14.	A055 cyranka	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo	C01.04 Kopalnie

	<i>Anas querquedula</i>	Dolnej Skawy	G01.05 lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
15.	A058 helmiatka <i>Netta rufina</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
16.	A059 głowienka <i>Aythya ferina</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
17.	A061 czernica <i>Aythya fuligula</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.05 lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja
18.	A123 kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F03.01 Polowanie G01.05 lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka C01.04 Kopalnie

19.	A136 sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	Dolina rzeki Skawy i wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F02.03 Wędkarstwo F03.01 Polowanie G01.03 pojazdy zmotoryzowane G01.01.02 niemotorowe sporty wodne K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka J02.04 Zalewanie – modyfikacje J02.05.05 niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy
20.	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych i trwale użytki zielone w obrębie Doliny Dolnej Skawy	A03.03 zaniechanie/brak koszenia F03.01 Polowanie G01.03 pojazdy zmotoryzowane K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	F01.01 intensywne hodowla ryb, intensyfikacja G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka C01.04 Kopalnie
21.	A179 mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych i żwirownie w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F02.03 Wędkarstwo F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.01.02 niemotorowe sporty wodne G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	F01.01 intensywne hodowla ryb, intensyfikacja G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka K03.01 Konkurencja C01.04 Kopalnie
22.	A459 mewa białogłowa <i>Larus cachinnans</i>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych i żwirownie w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F02.03 Wędkarstwo F03.01 Polowanie F03.02.03 chwytanie, trucie, kłusownictwo G01.01.02 niemotorowe sporty wodne G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi F01 Akwakultura morska i słodkowodna G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	F01.01 intensywne hodowla ryb, intensyfikacja G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka C01.04 Kopalnie
23.	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Dolina rzeki Skawy oraz stawy hodowlane w obrębie Doliny Dolnej Skawy	F02.03 Wędkarstwo F03.01 Polowanie G01.03 pojazdy zmotoryzowane G01.01.02 niemotorowe sporty wodne K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku K03.04 drapieżnictwo	C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru C01.04 Kopalnie G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka J02.04 Zalewanie – modyfikacje J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych

A03.03 zaniechanie/brak koszenia - kurczenie się powierzchni siedlisk łągowych krwawodzioba, będące skutkiem zarastania łąk i pastwisk (zaniechanie wykaszania i wypasu), zaorywania i meliorowania łąk.

A10.01 usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej – odkrzaczanie grobli, które ogranicza siedlisko łągowe podróżniczka.

C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru - Nielegalne wydobywanie piasku i żwiru - płoszenie ptaków w sezonie łągowym i utrata siedlisk

C01.04 Kopalnie – Na terenie gmin Przeciszów, Polanka Wielka i Oświęcim planowane jest utworzenie kopalni węgla kamiennego. Pierwsze prace wydobywcze mogą się rozpocząć dopiero na przełomie 2014/15 roku, więc jest to na razie zagrożenie potencjalne.

F01 Akwakultura morska i słodkowodna - Brak gospodarki stawowej w południowej części kompleksu Rudze, stawy są pozbawione wody co uniemożliwia odbywanie łągów, ponadto brak bazy pokarmowej. Zaniechanie gospodarki stawowej, które ma miejsce na różnych kompleksach stawów, bądź pojedynczych stawach w obszarze i prowadzi do utraty siedlisk łągowych ptaków. Przyczyny tego stanu rzeczy są różne – od problemów finansowych osób gospodarujących na stawach po problemy z uzyskaniem odpowiednich zezwoleń. Konsekwencją braku gospodarki stawowej może być również nadmierne zarastanie stawów szuwarami, co wpływa niekorzystnie na dostępność miejsc łągowych wielu gatunków uznanych za przedmioty ochrony w Dolinie Dolnej Skawy.

F01.01 intensywna hodowla ryb, intensyfikacja – Intensyfikacja gospodarki stawowej. Jest to zagrożenie potencjalne, z którym można również wiązać usuwanie kożuchów roślinności pływającej z powierzchni stawów oraz nadmierne uszczuplanie powierzchni szuwarów trzcinowych i pałkowych, co ogranicza dostępność miejsc łągowych dla gatunków gnieźdzących się w takich warunkach siedliskowych.

F02.03 Wędkarstwo – presja wędkarzy w sezonie łągowym (nieumyślne płoszenie ptaków bądź niszczenie ich siedlisk łągowych, które może być przyczyną utraty łągów) – dotyczy zbiorników poźwirowych.

F03.01 Polowanie – presja myśliwych w sezonie łągowym (nieumyślne płoszenie ptaków bądź niszczenie ich siedlisk łągowych, które może być przyczyną utraty łągów). Problem ten dotyczy wszystkie przedmioty ochrony w Dolinie Dolnej Skawy. W przypadku rybitwy białowąsej dużym zagrożeniem jest nagonka i pływanie po stawach w czasie polowania, w okresie kiedy rybitwy mają jeszcze młode. Powoduje to oczywiście straty w łągach tego gatunku. Ponadto zbyt wczesne rozpoczynanie jesiennej okresu polowań na ptaki wodne, w czasie gdy na zbiornikach mogą jeszcze przebywać samice wodzące młode, trujące działanie śrucin ołowianych tkwiących w ciałach ptaków postrzelonych przypadkiem lub śrucin połkniętych przez ptaki jako gastrolity i omyłkowe zabijanie gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze, w tym zagrożonych wymarciem w Polsce (podgorzałka, czernica, głowienka, helmiatka, cyranka, krakwa, gęgawa, perkoz zausznik, perkoz rdzawoszyi, perkoz dwuczuby i perkozek). Płoszenie żerujących i odpoczywających podczas migracji ptaków. Ponadto rozbijanie stad migracyjnych, wymuszenie lotu, co powoduje spalanie rezerw tłuszczowych gromadzonych na dalszy etap wędrówki i wymusza intensywne żerowanie.

F03.02.03 chwytnie, trucie, kłusownictwo – odstrzał gatunków łownych poza okresem polowań oraz celowy odstrzał gatunków chronionych

G01.03 pojazdy zmotoryzowane – presja ze strony użytkowników quadów w sezonie łągowym (nieumyślne płoszenie ptaków bądź niszczenie ich siedlisk łągowych, które może być przyczyną utraty łągów).

G01.01.02 niemotorowe sporty wodne – presja ze strony kajakarzy w sezonie łągowym (nieumyślne płoszenie ptaków bądź niszczenie ich siedlisk łągowych, które może być przyczyną utraty łągów) – dotyczy zbiorników poźwirowych.

G01.05 lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo – presja ze strony motolotniarzy w sezonie łągowym (nieumyślne płoszenie ptaków, które może być przyczyną utraty łągów).

G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku - Intensyfikacja turystyki. Problem zwiększonego ruchu turystycznego w obszarze dotyczy wszystkich wyznaczonych tu przedmiotów ochrony, gdyż może prowadzić do nieumyślnego płoszenia ptaków oraz niszczenia ich siedlisk łągowych, a w konsekwencji do utraty łągów. Ponadto rekreacja na zbiornikach poźwirowych, na których gnieździ się ślepowron.

G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka – rosnąca liczba osób fotografujących ptaki, czasami bez zachowania zasad ostrożności, czego konsekwencją może być płoszenie ptaków. Fotografowanie gatunków chronionych przy gniazdach, bez odpowiedniego zezwolenia

J01.01 wypalanie - Utrata siedlisk łągowych w wyniku wiosennego, nielegalnego wypalania szuwarów trzcinowych na stawach w Spytkowicach (bączek).

J02.04 Zalewanie – modyfikacje – potencjalnym zagrożeniem dla gatunków gniazdujących na rzece Skawie (sieweczka rzeczna, zimorodek) jest zaporowy zbiornik retencyjny Świnna Poręba, a konkretnie niekontrolowane zrzuty wody z tego zbiornika, które, jeśli miałyby miejsce w nieodpowiednim czasie, czyli w okresie łągowym, mogłyby doprowadzić do utraty łągów.

J02.05.05 niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy – Budowa urządzeń wodnych i sztuczne spiętrzenie poziomu wody może powodować utratę siedlisk lęgowych sieweczki rzecznej.

J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – ślepowron - wycinanie zakrzaczeń na wyspach na których gnieźdzą się ślepowrony, likwidacja wysp na stawach, likwidacja nadbrzeżnych zadrzewień, ponadto drzewa na których gniazdują ślepowrony są ścinane przez bobry. Pozostałe gatunki - usuwanie szuwaru.

K01.01 Erozja - Niszczenie wysp z koloniami ślepowrona przez falowanie wody (zmniejszenie powierzchni siedliska lęgowego gatunku). Obumieranie drzew na wyspach z koloniami ślepowronów (odchody ptaków) oraz ich obsuwanie się do wody (falowanie) – prowadzi to do zmniejszenia siedliska lęgowego tego gatunku.

K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) - Nadmierne zarośnięcie stawów szuwarem przy jednoczesnym braku odpowiedniego poziomu wody powoduje ograniczenie bazy pokarmowej, siedlisk lęgowych i zwiększony dostęp drapieżników lądowych do gniazd (bączek). Sytuacja ta widoczna jest zwłaszcza na stawach Przeręb. Utrata siedlisk lęgowych poprzez zarastanie – wyspy, na których gnieźdzą się rybitwy rzeczne i mewa czarnogłowa zarastają przez co kurczy się liczba dostępnych miejsc lęgowych.

K03.01 Konkurencja – potencjalnym zagrożeniem dla podgorzałki może być ekspansja czernicy i konkurencja o siedliska lęgowe między tymi dwoma gatunkami. Problemem nie obserwowanym na razie na terenie obszaru Dolina Dolnej Skawy może być także hybrydyzacja tych dwóch gatunków. Dla mew: czarnogłowej i śmieszki oraz rybitwy rzecznej zagrożeniem jest ekspansja mewy białogłowej i wypieranie tych gatunków z dotychczasowych miejsc lęgowych.

K03.04 drapieżnictwo - Drapieżnictwo ze strony inwazyjnych gatunków obcych (norka amerykańska, jenot, szop praczy) oraz gatunków rodzimych (lis). Także szkody wyrządzane przez dziki.

K03.06 antagonizm ze zwierzętami domowymi – presja ze strony spacerowiczów z psami, zwłaszcza tymi, które są puszczane bez uwięzi na terenie ostoi (nieumyślne płoszenie ptaków bądź niszczenie ich siedlisk lęgowych, które może być przyczyną utraty lęgów).

J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych – eliminacja lub ograniczenie zachodzących naturalnie w korycie rzecznych procesów tworzenia skarp i wyrw brzegowych, które są naturalnym miejscem lęgowym zimorodka

4. Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia zakładanego celu
A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	<i>Kompleks stawów hodowlanych Przeręb</i>	U1	Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan populacji. Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan siedliska poprzez zmniejszenie udziału szuwaru (10 – 30% powierzchni zbiornika) na rzecz powierzchni lustra wody Utrzymanie na poziomie właściwym parametru szanse zachowania gatunku.	w trakcie obowiązywania planu
A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	<i>Pozostałe kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A023 ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i>	<i>Smolice (Zakole A), Podolsze (zbiornik Ślepowron), Przeręb</i>	U1	Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan populacji. Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan	w trakcie obowiązywania planu

			<p>siedliska poprzez umocnienie brzegów wyspy z kolonią lęgową i nowe nasadzenia na wyspie</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym parametru szanse zachowania gatunku.</p>	
A060 podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	U1	<p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stan populacji: trend.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stan populacji: rozpowszechnienie.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) parametru szanse zachowania gatunku poprzez ograniczenia w gospodarce łowieckiej oraz szkolenia dla myśliwych z rozpoznawania gatunków ptaków.</p>	w trakcie obowiązywania planu
A176 mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i>	<i>Smolice (Zakole A), Stawy Monowskie, Przeręb</i>	U1	<p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stan populacji: trend.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stan populacji: rozpowszechnienie.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametrów siedliska.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) parametru szanse zachowania gatunku dzięki stworzeniu dogodnych miejsc lęgowych dla mewy czarnogłowej (platformy lęgowe oraz czynna ochrona aktualnych miejsc gniazdowych – umacnianie brzegów oraz karczowanie i koszenie wyspy na której gnieździ się mewa czarnogłowa)</p>	w trakcie obowiązywania planu
A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	<i>Smolice (Zakole A i Zakole B), wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy (głównie Stawy Monowskie)</i>	U1	<p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stan populacji: rozpowszechnienie.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan siedliska poprzez karczowanie i koszenie wysp na których gnieźdzą się rybitwy rzeczne oraz umacnianie brzegów tych wysp.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym parametru szanse zachowania gatunku.</p>	w trakcie obowiązywania planu

A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	<i>Spytkowice, Przeręb, Rudze, Stawy Monowskie, Bugaj, Tomice, Gieraltowice</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A272 podrózniczek <i>Luscinia svecica</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A004 perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A005 perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A006 perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	U1	Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan populacji. Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku.	w trakcie obowiązywania planu
A008 perkoz zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A043 gęś gęgawa <i>Anser anser</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A051 krakwa <i>Anas strepera</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A055 cyranka <i>Anas querquedula</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A058 hełmiatka <i>Netta rufina</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	U1	Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan populacji. Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku.	w trakcie obowiązywania planu
A059 głowienka <i>Aythya ferina</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A061 czernica <i>Aythya fuligula</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu

A123 kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A136 sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	<i>Dolina rzeki Skawy i wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	U1	Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan populacji i wskaźnika parametru stan siedliska: jakość. Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stan siedliska: wielkość oraz parametru szanse zachowania gatunku.	w trakcie obowiązywania planu
A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych i trwale użytki zielone w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A179 mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych i żwirownie w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A459 mewa białogłowa <i>Larus cachinnans</i>	<i>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych i żwirownie w obrębie Doliny Dolnej Skawy</i>	FV	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska	w trakcie obowiązywania planu
A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	<i>Dolina rzeki Skawy, Spytkowice, Przeręb, Rudze</i>	U1	Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stan populacji: rozpowszechnienie i wskaźnika parametru stan siedliska: jakość. Utrzymanie na poziomie właściwym (FV), wskaźnika parametru stan populacji: trend, wskaźnika parametru siedliska: wielkość oraz parametru szanse zachowania gatunku.	w trakcie obowiązywania planu

Poprawa oceny parametru siedliska lęgowego bączka na kompleksie Przeręb z U1 na FV, poprzez zmniejszenie udziału szuwaru (10 – 30% powierzchni zbiornika) na rzecz powierzchni lustra wody

Utrzymanie aktualnego stanu ochrony na pozostałych kompleksach stawów – aktualnie ocena FV, ale utrzymanie właściwego stanu ochrony wymaga konkretnych działań ochronnych (m.in. redukcja drapieżników, utrzymanie dotychczas prowadzonej gospodarki rybackiej, ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy, zmniejszenie antropopresji i poprawa warunków siedliskowych na wybranych stawach).

Poprawa jakości siedliska lęgowego ślepowrona z U1 na FV poprzez umocnienie brzegów wyspy z kolonią lęgową i nowe nasadzenia na wyspie. Także wprowadzenie zakazu wycinania drzew i krzewów na wyspach zbiorników, gdzie zlokalizowane są kolonie ślepowronów, czy ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy.

Zwiększenie szans zachowania podgorzałki w obszarze poprzez ograniczenia w gospodarce łowieckiej oraz szkolenia dla myśliwych z rozpoznawania gatunków ptaków. Aktualnie ocena U1 w związku ze zbyt małą liczebnością gatunku w obszarze.

Zwiększenie szans zachowania mewy czarnogłowej w obszarze dzięki stworzeniu dla niej dogodnych miejsc lęgowych (platformy lęgowe oraz czynna ochrona aktualnych miejsc gniazdowych – umacnianie brzegów oraz karczowanie i koszenie wyspy na której gnieździ się mewa czarnogłowa). Aktualnie ocena U1 w związku ze zbyt małą liczebnością gatunku w obszarze.

Poprawa jakości siedliska lęgowego rybitwy rzecznej z U1 na FV poprzez karczowanie i koszenie wysp na których gnieźdzą się rybitwy rzeczne oraz umacnianie brzegów tych wysp. Aktualnie ocena U1 w związku z niezadowalającą oceną parametrów siedliska gatunku – jakości i wielkości (zarastanie wysp powoduje kurczenie się liczby dogodnych miejsc gniazdowych).

Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska – rybitwa białowąsa – aktualnie ocena FV, ale utrzymanie właściwego stanu ochrony wymaga konkretnych działań ochronnych (m.in. redukcja drapieżników, wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy, utrzymanie dotychczas prowadzonej gospodarki rybackiej, ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy, ochrona roślinności wodnej, na której gniazdują rybitwy białowąse, zmniejszenie antropopresji i poprawa warunków siedliskowych na wybranych stawach).

Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska – podróżniczek – aktualnie ocena FV, ale utrzymanie właściwego stanu ochrony wymaga konkretnych działań ochronnych (m.in. redukcja drapieżników, utrzymanie dotychczas prowadzonej gospodarki rybackiej, ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy, zmniejszenie antropopresji i poprawa warunków siedliskowych na wybranych stawach).

Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska – perkozek, perkoz dwuczuby, perkoz zausznik, gęś gęgawa, krakwa, cyranka, głowienka, czernica, kokoszka, krwawodziób, mewa śmieszka, mewa białogłowa - aktualnie ocena FV, ale utrzymanie właściwego stanu ochrony wymaga konkretnych działań ochronnych (m.in. redukcja drapieżników, wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy, zapobieganie omyłkowemu zabijaniu chronionych gatunków ptaków Doliny Dolnej Skawy, utrzymanie dotychczas prowadzonej gospodarki rybackiej, ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy, zmniejszenie antropopresji i poprawa warunków siedliskowych na wybranych stawach).

Poprawa stanu ochrony perkoza rdzawoszyjnego w obszarze – ocena U1 dla parametru „rozpowszechnienie” w związku ze zbyt małą liczebnością gatunku w Dolinie Dolnej Skawy. Populacja tego gatunku w obszarze jest stabilna, ale jej liczebność w stosunku do powierzchni potencjalnie dogodnych siedlisk jest zdecydowanie za niska.

Poprawa stanu ochrony hełmiatki w obszarze – ocena U1 dla parametru „rozpowszechnienie” w związku ze zbyt małą liczebnością gatunku w Dolinie Dolnej Skawy. Populacja tego gatunku w obszarze jest stabilna, ale jej liczebność w stosunku do powierzchni potencjalnie dogodnych siedlisk jest zdecydowanie za niska.

Poprawa stanu ochrony gatunku i siedliska w obszarze – sieweczka rzeczna, zimorodek – aktualnie ocena parametru jakości siedliska oceniona na U1. Jego poprawa na FV może nastąpić poprzez ograniczenie regulacji rzeki Skawy. Również zbyt mała liczebność gatunku w obszarze i parametr „rozpowszechnienie” oceniony na U1 – warunki siedliskowe w obszarze pozwalają na występowanie tam dużo liczniejszej populacji tych gatunków, niż ma to miejsce obecnie.

Moduł C

5. Ustalenie działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Numer i nazwa	Zakres prac		Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
	Nr	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
	B1	Prowadzenie ekstensywnej (jak do tej pory) gospodarki rybackiej – działanie obligatoryjne	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej w sposób umożliwiający ochronę siedlisk ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.*	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
	B2	Przywrócenie gospodarowania na stawach – działanie obligatoryjne	Wsparcie m.in. ze strony władz lokalnych (gminy) w celu przywrócenia gospodarowania na porzuconych kompleksach stawów.	Stawy Monowskie, Rudze, Tomice	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B3	Informacja o zakazie	Ograniczenie płoszenia ptaków w	Wszystkie	W pierwszych latach	10-20	właściciel/zarządca	

	prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.		gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieżników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C2	Monitoring gospodarki rybackiej prowadzonej na stawach hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Kontrola stosowania się gospodarstw rybackich do zapisów z PZO dla Doliny Dolnej Skawy oraz stawów hodowlanych, które zostały porzucone	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	10	RDOŚ Kraków
C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczenie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						
<i>Nr</i>	<i>Działania fakultatywne</i>					
E1	Stworzenie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego	Zmniejszenie antropopresji poprzez opracowanie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego (obejmującego także	Wszystkie kompleksy stawów	Cały okres obowiązywania planu	40-50	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego;

	zagospodarowania kompleksów stawów w Dolinie Dolnej Skawy.	m.in. wędkarstwo, niemotorowe sporty wodne, motolotniarstwo) zagospodarowania kompleksów stawów rybnych i stworzenie infrastruktury (platformy obserwacyjne, tablice informacyjne, miejsca do odpoczynku) zgodnie z tą koncepcją.	hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy			samorząd lokalny, RDOŚ Kraków
E2	Kształtowanie odpowiednich warunków na stawach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podczas koszenia należy pozostawić możliwie szeroki pas szuwaru przy groblach oraz przynajmniej jeden większy płat szuwaru, którego szerokość będzie większa niż 15 metrów. Łączna powierzchnia szuwarów w kompleksie stawów powinna zajmować minimum 10% powierzchni całego kompleksu, a optymalnie stanowić 30%, przy czym na pojedynczym stawie płat szuwaru nie powinien przekraczać 60%. 2. W kompleksie Przeręb na stawach, gdzie powierzchnia szuwaru przekracza 60% powierzchni danego zbiornika należy usunąć nadmiar szuwaru. Zakres prac należy każdorazowo wcześniej uzgodnić z ekspertem ornitologiem lub sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. 3. Dla gospodarstw rybackich, które w momencie wejścia w życie planu zadań ochronnych, mają podpisane umowy na wsparcie z funduszy unijnych, działanie zaczyna obowiązywać od momentu zakończenia trwania tych umów 4. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach 	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W okresie obowiązywania planu, poza okresem lęgowym	50-100	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; RDOŚ Kraków

		rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca					
A023 ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i>	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	A2	Umacnianie brzegów wysp na których gniazdują ślepowrony.	Zapobieganie niszczeniu wysp, na których gniazdują ślepowrony przez falowanie wody poprzez umacnianie ich brzegów faszyną. Umocnić w pierwszych latach obowiązywania planu, a później monitorować stan brzegów i naprawiać na bieżąco powstałe szkody. Prace prowadzić poza okresem lęgowym ptaków.	Smolice (Zakole A) (Załącznik nr 7), Podolsze (zbiornik Ślepowron)	Cały okres obowiązywania planu	2,5-5	RDOŚ Kraków
	A3	Nowe nasadzenia na wyspach , na których gniazdują ślepowrony	Utrzymanie właściwego stanu siedliska lęgowego ślepowronów poprzez nowe nasadzenia na wyspie (np. wierzba, bez) z aktualnie występującą kolonią ślepowronów. Nasadzić w pierwszych latach obowiązywania planu, a później monitorować stan siedliska i dosadzać roślinność w przypadku nowych ubytków. Prace prowadzić poza okresem lęgowym ptaków.	Smolice (Zakole A) (Załącznik nr 7), Podolsze (zbiornik Ślepowron)	Cały okres obowiązywania planu	20-40	RDOŚ Kraków
	A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					

B4	Pozostawianie drzew i krzewów na wyspach, na których gniazdują ślepowrony.	Utrzymanie aktualnego stanu ochrony siedliska lęgowego ślepowronów poprzez pozostawianie drzew i krzewów na wyspach zbiorników, gdzie zlokalizowane są kolonie tego gatunku.	Smolice (Zakole A) (Załącznik 7), Podolsze (zbiornik Ślepowron)	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; RDOŚ Kraków
B3	Informacja o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.	10-20	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieżników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczanie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
C4	Monitoring zabiegów ochrony czynnej prowadzonych na wyspach, na których gniazdują ślepowrony	Kontrola wykonania działań ochronnych polegających na umocnieniu brzegów wysp oraz prowadzenia nasadzeń na wyspach . Kontrola po realizacji działania, a następnie przed rozpoczęciem sezonu lęgowego (co roku) w celu ustalenia konieczności powtórzenia działań.	Smolice (Zakole A) (Załącznik 7), Podolsze (zbiornik Ślepowron)	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków

Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						
A060 podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
Nr	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
B5	Wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie strat w populacji podgorzałki przez łowiectwo. Uzgodnienie z lokalnym kołem PZŁ przesunięcia terminu polowań na ptaki o miesiąc (od 15 września). Zaprzestanie stosowania amunicji myśliwskiej ze śrutem ołowianym na terenie obszaru Dolina Dolnej Skawy i zastąpienie go śrutem wykonanym z nietoksycznego metalu. Kontrola ornitologiczna w czasie polowań oraz kontrola ilości i przynależności gatunkowej upolowanych ptaków. Podjęcie działań przez RDOŚ w Krakowie kroków w kierunku zmiany obowiązującego prawa i wprowadzenia konieczności poddawania planów łowieckich strategicznej ocenie.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie, RDOŚ Kraków

B6	Szkolenia z rozpoznawania gatunków ptaków dla myśliwych polujących na obszarze Doliny Dolnej Skawy	Zapobieganie omyłkowemu zabijaniu chronionych gatunków ptaków Doliny Dolnej Skawy poprzez szkolenia z rozpoznawania gatunków ptaków dla myśliwych polujących na tym obszarze. Szkolenia powinny odbywać się corocznie przed rozpoczęciem sezonu polowań na ptaki.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	5-10	Koła łowieckie; RDOŚ Kraków;
B1	Prowadzenie ekstensywnej (jak do tej pory) gospodarki rybackiej – działanie obligatoryjne.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej w sposób umożliwiający ochronę siedlisk ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze*.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B2	Przywrócenie gospodarowania na stawach – działanie obligatoryjne.	Wsparcie m.in. ze strony władz lokalnych (gminy) w celu przywrócenia gospodarowania na porzuconych kompleksach stawów.	Stawy Monowskie, Rudze, Tomice	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B3	Informacja o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.	10-20	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
Nr	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu	Roczne sprawozdania do Regionalnej	Cały obszar	Cały okres	-	RDOŚ Kraków

	eliminacji drapieżników	Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy oraz z odstrzału ptaków w sezonie łowieckim z wyszczególnieniem liczebności pozyskanych gatunków.	Natura 2000	obowiązująca planu		
C7	Monitoring przebiegu polowań (w tym ilości i przynależności gatunkowej upolowanych ptaków)	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z odstrzału ptaków w sezonie łowieckim z wyszczególnieniem liczebności pozyskanych gatunków.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C2	Monitoring gospodarki rybackiej prowadzonej na stawach hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Kontrola stosowania się gospodarstw rybackich do zapisów z PZO dla Doliny Dolnej Skawy oraz stawów hodowlanych, które zostały porzucone	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	10	RDOŚ Kraków
C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczanie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						
Nr	<i>Działania fakultatywne</i>					
E1	Stworzenie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego zagospodarowania kompleksów stawów w Dolinie Dolnej Skawy.	Zmniejszenie antropopresji poprzez opracowanie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego (obejmującego także m.in. wędkarstwo, niemotorowe sporty wodne, motolotniarstwo) zagospodarowania kompleksów	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	40-50	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny, RDOŚ Kraków

		stawów rybnych i stworzenie infrastruktury (platformy obserwacyjne, tablice informacyjne, miejsca do odpoczynku) zgodnie z tą koncepcją.				
E2	Kształtowanie odpowiednich warunków na stawach	<p>1. Podczas koszenia należy pozostawić możliwie szeroki pas szuwaru przy groblach oraz przynajmniej jeden większy płat szuwaru, którego szerokość będzie większa niż 15 metrów. Łączna powierzchnia szuwarów w kompleksie stawów powinna zajmować minimum 10% powierzchni całego kompleksu, a optymalnie stanowić 30%, przy czym na pojedynczym stawie płat szuwaru nie powinien przekraczać 60%.</p> <p>2. W kompleksie Przeręb na stawach, gdzie powierzchnia szuwaru przekracza 60% powierzchni danego zbiornika należy usunąć nadmiar szuwaru. Zakres prac należy każdorazowo wcześniej uzgodnić z ekspertem ornitologiem lub sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</p> <p>3. Dla gospodarstw rybackich, które w momencie wejścia w życie planu zadań ochronnych, mają podpisane umowy na wsparcie z funduszy unijnych, działanie zaczyna obowiązywać od momentu zakończenia trwania tych umów</p> <p>4. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku</p>	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W okresie obowiązywania planu, poza okresem lęgowym	50-100	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; RDOŚ Kraków

		stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca					
A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
B5	Wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Uzgodnienie z lokalnym kołem PZŁ przesunięcia terminu polowań na ptaki o miesiąc (od 15 września). Zaprzestanie stosowania amunicji myśliwskiej ze śrutem ołowianym na terenie obszaru Dolina Dolnej Skawy i zastąpienie go śrutem wykonanym z nietoksycznego metalu. Kontrola ornitologiczna w czasie polowań oraz kontrola ilości i przynależności gatunkowej upolowanych ptaków. Podjęcie działań przez RDOŚ w Krakowie kroków w kierunku zmiany obowiązującego prawa i wprowadzenia konieczności poddawania planów łowieckich strategicznej ocenie.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie, RDOŚ Kraków	

B1	Prowadzenie ekstensywnej (jak do tej pory) gospodarki rybackiej – działanie obligatoryjne.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej w sposób umożliwiający ochronę siedlisk ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.*	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B2	Przywrócenie gospodarowania na stawach – działanie obligatoryjne.	Wsparcie m.in. ze strony władz lokalnych (gminy) w celu przywrócenia gospodarowania na porzuconych kompleksach stawów.	Stawy Monowskie, Rudze, Tomice	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny ARiMR
B3	Informacja o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.	10-20	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
B7	Ochrona siedliska lęgowego poprzez ochronę roślinności wodnej	Ochrona siedliska lęgowego ptaków poprzez odtworzenie lub utrzymanie istniejących płatów szuwaru trzcinowego i pałkowego oraz płatów roślinności wodnej o liściach pływających. Chodzi zwłaszcza o objętego ścisłą ochroną gatunkową i ujętego w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin grzybieńczyka wodnego i o pozostawianie go w trakcie czyszczenia stawów. Utrzymanie dotychczasowej powierzchni zajętej przez roślinność (obligatoryjnie), a wręcz	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Od pierwszego roku obowiązywania PZO przez cały okres jego trwania	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego

		zwiększanie tej powierzchni (działanie fakultatywne)				
<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieźników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieźników w obszarze Dolina Dolnej Skawy.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C2	Monitoring gospodarki rybackiej prowadzonej na stawach hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Kontrola stosowania się gospodarstw rybackich do zapisów z PZO dla Doliny Dolnej Skawy oraz stawów hodowlanych, które zostały porzucone	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	10	RDOŚ Kraków
C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczenie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						
<i>Nr</i>	<i>Działania fakultatywne</i>					
E1	Stworzenie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego zagospodarowania kompleksów stawów w Dolinie Dolnej Skawy.	Zmniejszenie antropopresji poprzez opracowanie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego (obejmującego także m.in. wędkarstwo, niemotorowe sporty wodne, motolotniarstwo) zagospodarowania kompleksów stawów rybnych i stworzenie infrastruktury (platformy obserwacyjne, tablice informacyjne, miejsca do odpoczynku) zgodnie z tą	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	40-50	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny, RDOŚ Kraków

		konceptcją.				
E2	Kształtowanie odpowiednich warunków na stawach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podczas koszenia należy pozostawić możliwie szeroki pas szuwaru przy groblach oraz przynajmniej jeden większy płat szuwaru, którego szerokość będzie większa niż 15 metrów. Łączna powierzchnia szuwarów w kompleksie stawów powinna zajmować minimum 10% powierzchni całego kompleksu, a optymalnie stanowić 30%, przy czym na pojedynczym stawie płat szuwaru nie powinien przekraczać 60%. 2. W kompleksie Przeręb na stawach, gdzie powierzchnia szuwaru przekracza 60% powierzchni danego zbiornika należy usunąć nadmiar szuwaru. Zakres prac należy każdorazowo wcześniej uzgodnić z ekspertem ornitologiem lub sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. 3. Dla gospodarstw rybackich, które w momencie wejścia w życie planu zadań ochronnych, mają podpisane umowy na wsparcie z funduszy unijnych, działanie zaczyna obowiązywać od momentu zakończenia trwania tych umów 4. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W okresie obowiązywania planu, poza okresem lęgowym	50-100	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; RDOŚ Kraków

			kwietnia – 30 czerwca				
A004 perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> A005 perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop prac, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
A006 perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i> A008 perkoz zausznik <i>Podiceps nigricollis</i> A043 gęś gęgawa <i>Anser anser</i> A051 krakwa <i>Anas strepera</i> A055 cyranka <i>Anas querquedula</i>	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
	B5	Wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie strat w populacji chronionych gatunków ptaków przez łowiectwo. Uzgodnienie z lokalnym kołem PZŁ przesunięcia terminu polowań na ptaki o miesiąc (od 15 września). Zaprzeszanie stosowania amunicji myśliwskiej ze śrutem ołowianym na terenie obszaru Dolina Dolnej Skawy i zastąpienie go śrutem wykonanym z nietoksycznego metalu. Kontrola ornitologiczna w czasie polowań oraz kontrola ilości i przynależności gatunkowej upolowanych ptaków. Podjęcie działań przez RDOŚ w Krakowie kroków w kierunku zmiany obowiązującego prawa i wprowadzenia konieczności poddawania planów łowieckich strategicznej ocenie.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie, RDOŚ Kraków

A058 hełmiatka <i>Netta rufina</i> A059 głowienka <i>Aythya ferina</i> A061 czernica <i>Aythya fuligula</i> A123 kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	B6	Szkolenia z rozpoznawania gatunków ptaków dla myśliwych polujących na obszarze Doliny Dolnej Skawy	Zapobieganie omyłkowemu zabijaniu chronionych gatunków ptaków Doliny Dolnej Skawy poprzez szkolenia z rozpoznawania gatunków ptaków dla myśliwych polujących na tym obszarze. Szkolenia powinny odbywać się corocznie przed rozpoczęciem sezonu polowań na ptaki.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	5-10	Koła łowieckie; RDOŚ Kraków;
	B1	Prowadzenie ekstensywnej (jak do tej pory) gospodarki rybackiej – działanie obligatoryjne.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej w sposób umożliwiający ochronę siedlisk ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.*	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
	B7	Ochrona siedliska lęgowego poprzez ochronę roślinności wodnej	Ochrona siedliska lęgowego ptaków poprzez odtworzenie lub utrzymanie istniejących płatów szuwaru trzcinowego i pałkowego oraz płatów roślinności wodnej o liściach pływających. Chodzi zwłaszcza o objętego ścisłą ochroną gatunkową i ujętego w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin grzybieńczyka wodnego i o pozostawianie go w trakcie czyszczenia stawów. Utrzymanie dotychczasowej powierzchni zajętej przez roślinność pływającą (obligatoryjnie), a wręcz zwiększanie tej powierzchni (działanie fakultatywne).	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Od pierwszego roku obowiązywania PZO przez cały okres jego trwania	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego

B2	Przywrócenie gospodarowania na stawach – działanie obligatoryjne.	Wsparcie ze strony władz lokalnych (gminy) oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w celu przywrócenia gospodarowania na porzuconych kompleksach stawów.	Stawy Monowskie, Rudze, Tomice	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B3	Informacja o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.	10-20	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieżników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C7	Monitoring przebiegu polowań (w tym ilości i przynależności gatunkowej upolowanych ptaków)	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z odstrzału ptaków w sezonie łowieckim z wyszczególnieniem liczebności pozyskanych gatunków.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C2	Monitoring gospodarki rybackiej prowadzonej na stawach hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Kontrola stosowania się gospodarstw rybackich do zapisów z PZO dla Doliny Dolnej Skawy oraz stawów hodowlanych, które zostały porzucone	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	10	RDOŚ Kraków

C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczenie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						
Nr	<i>Działania fakultatywne</i>					
E1	Stworzenie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego zagospodarowania kompleksów stawów w Dolinie Dolnej Skawy.	Zmniejszenie antropopresji poprzez opracowanie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego (obejmującego także m.in. wędkarstwo, niemotorowe sporty wodne, motolotniarstwo) zagospodarowania kompleksów stawów rybnych i stworzenie infrastruktury (platformy obserwacyjne, tablice informacyjne, miejsca do odpoczynku) zgodnie z tą koncepcją.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	40-50	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny, RDOŚ Kraków
E2	Kształtowanie odpowiednich warunków na stawach	1. Podczas koszenia należy pozostawić możliwie szeroki pas szuwaru przy groblach oraz przynajmniej jeden większy płat szuwaru, którego szerokość będzie większa niż 15 metrów. Łączna powierzchnia szuwarów w kompleksie stawów powinna zajmować minimum 10% powierzchni całego kompleksu, a optymalnie stanowić 30%, przy czym na pojedynczym stawie płat szuwaru nie powinien przekraczać 60%. 2. W kompleksie Przeręb na stawach, gdzie powierzchnia szuwaru	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W okresie obowiązywania planu, poza okresem lęgowym	50-100	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; RDOŚ Kraków

		<p>przekracza 60% powierzchni danego zbiornika należy usunąć nadmiar szuwaru. Zakres prac należy każdorazowo wcześniej uzgodnić z ekspertem ornitologiem lub sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</p> <p>3. Dla gospodarstw rybackich, które w momencie wejścia w życie planu zadań ochronnych, mają podpisane umowy na wsparcie z funduszy unijnych, działanie zaczyna obowiązywać od momentu zakończenia trwania tych umów</p> <p>4. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca</p>					
	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
<p>A176 mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i></p> <p>A179 mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i></p> <p>A459 mewa białogłowa</p>	A4	Wykaszenie i karczowanie roślinności na wyspie z kolonią lęgową mew.	Zapobieganie zarastaniu dogodnych siedlisk lęgowych poprzez wykaszanie i karczowanie od 60 do 80% roślinności na wyspie z kolonią lęgową mew w Smolicach (Zakole A) w okresie połęgowym (od 1 października do końca stycznia). Wykosić w pierwszych latach obowiązywania planu, a później monitorować stan siedliska i kosić gdy roślinność pokryje ponad 40% wyspy.	Smolice (Zakole A) – wyspa z kolonią lęgową (Załącznik nr 7).	Cały okres obowiązywania planu	20-40	RDOŚ Kraków
	A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie przy współpracy z

*Larus
cachinnans*

		lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.				właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
A5	Tworzenie sztucznych miejsc gniazdowych	Poprawa stanu siedlisk lęgowych gatunku poprzez tworzenie sztucznych miejsc gniazdowych w postaci pływających platform.	Stawy Monowskie; zbiorniki poźwirowe w całej Dolinie Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu	15-30	RDOŚ Kraków przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
A6	Umacnianie brzegów wysp na których gniazdują mewy.	Zapobieganie niszczeniu wysp, na których gniazdują mewy przez falowanie wody poprzez umocnienie ich brzegów. Umocnić w pierwszych latach obowiązywania planu, a później monitorować stan wysp i naprawiać na bieżąco powstałe szkody. Prace prowadzić poza okresem lęgowym ptaków.	Smolice (Zakole A) (Załącznik nr 7).	Cały okres obowiązywania planu	50-200	RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
B3	Informacja o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.	10-20	właściciel/zarządcą gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
B5	Wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów	Ograniczenie strat w populacji chronionych gatunków ptaków przez łowiectwo. Uzgodnienie z lokalnym kołem PZŁ przesunięcia terminu	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie, RDOŚ Kraków

	hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	polowań na ptaki o miesiąc (od 15 września). Zaprzestanie stosowania amunicji myśliwskiej ze śrutem ołowianym na terenie obszaru Dolina Dolnej Skawy i zastąpienie go śrutem wykonanym z nietoksycznego metalu. Kontrola ornitologiczna w czasie polowań oraz kontrola ilości i przynależności gatunkowej upolowanych ptaków. Podjęcie działań przez RDOŚ w Krakowie kroków w kierunku zmiany obowiązującego prawa i wprowadzenia konieczności poddawania planów łowieckich strategicznej ocenie.	Dolnej Skawy			
B6	Szkolenia z rozpoznawania gatunków ptaków dla myśliwych polujących na obszarze Doliny Dolnej Skawy	Zapobieganie omyłkowemu zabijaniu chronionych gatunków ptaków Doliny Dolnej Skawy poprzez szkolenia z rozpoznawania gatunków ptaków dla myśliwych polujących na tym obszarze. Szkolenia powinny odbywać się corocznie przed rozpoczęciem sezonu polowań na ptaki.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	5-10	Koła łowieckie; RDOŚ Kraków;
Nr	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieżników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C2	Monitoring gospodarki rybackiej prowadzonej na stawach hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Kontrola stosowania się gospodarstw rybackich do zapisów z PZO dla Doliny Dolnej Skawy oraz stawów hodowlanych, które zostały porzucone	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	10	RDOŚ Kraków

C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczanie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków	
C5	Monitoring zabiegów ochrony czynnej prowadzonych na wyspach, na których gniazdują mewy	Kontrola wykonania działań ochronnych polegających na umocnieniu brzegów wysp oraz wykaszaniu i karczowaniu roślinności na wyspach. Kontrola po realizacji działania, a następnie przed rozpoczęciem sezonu lęgowego (co roku) w celu ustalenia konieczności powtórzenia działań.	Smolice (Zakole A) – wyspa z kolonią lęgową (Załącznik nr 7).	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków	
Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>						
Nie przewiduje się							
A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	A7	Wykaszanie i karczowanie roślinności na wyspach z kolonią lęgową rybitw rzecznych.	Poprawa stanu siedlisk lęgowych gatunku poprzez wykaszanie i karczowanie od 60% do 80% roślinności na wyspach, na których znajdują się kolonie lęgowe rybitw w okresie polęgowym (od 1 października do końca stycznia). Wykosić w pierwszych latach obowiązywania planu, a później monitorować stan siedliska i kosić w momencie gdy roślinność pokryje ponad 40% wyspy.	Smolice (Zakole A i Zakole B),	Cały okres obowiązywania planu	20-40	RDOŚ Kraków
	A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego

		amerykańska szop prac, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.				
<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
B1	Prowadzenie ekstensywnej (jak do tej pory) gospodarki rybackiej – działanie obligatoryjne.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej w sposób umożliwiający ochronę siedlisk ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.*	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B2	Przywrócenie gospodarowania na stawach – działanie obligatoryjne.	Wsparcie m.in. ze strony władz lokalnych (gminy) w celu przywrócenia gospodarowania na porzuconych kompleksach stawów.	Stawy Monowskie, Rudze, Tomice	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B3	Informacja o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.	10-20	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego, samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieżników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C2	Monitoring gospodarki rybackiej prowadzonej na	Kontrola stosowania się gospodarstw rybackich do zapisów z PZO dla Doliny Dolnej Skawy oraz stawów	Wszystkie kompleksy stawów	Cały okres obowiązywania planu	10	RDOŚ Kraków

	stawach hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	hodowlanych, które zostały porzucone	hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy			
C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczenie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
C6	Monitoring zabiegów ochrony czynnej prowadzonych na wyspach, na których gniazdują rybitwy rzeczne	Kontrola wykonania działań ochronnych polegających na umocnieniu brzegów wysp oraz wykaszaniu i karczowaniu roślinności na wyspach. Kontrola po realizacji działania, a następnie przed rozpoczęciem sezonu lęgowego (co roku) w celu ustalenia konieczności powtórzenia działań.	Smolice (Zakole A i Zakole B),	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						
Nr	<i>Działania fakultatywne</i>					
E1	Stworzenie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego zagospodarowania kompleksów stawów w Dolinie Dolnej Skawy.	Zmniejszenie antropopresji poprzez opracowanie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego (obejmującego także m.in. wędkarstwo, niemotorowe sporty wodne, motolotniarstwo) zagospodarowania kompleksów stawów rybnych i stworzenie infrastruktury (platformy obserwacyjne, tablice informacyjne, miejsca do odpoczynku) zgodnie z tą koncepcją.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	40-50	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny RDOŚ Kraków
E2	Kształtowanie	. Podczas koszenia należy pozostawić	Wszystkie	W okresie	50-100	właściciel/zarządca

	odpowiednich warunków na stawach	<p>możliwie szeroki pas szuwaru przy groblach oraz przynajmniej jeden większy płat szuwaru, którego szerokość będzie większa niż 15 metrów. Łączna powierzchnia szuwarów w kompleksie stawów powinna zajmować minimum 10% powierzchni całego kompleksu, a optymalnie stanowić 30%, przy czym na pojedynczym stawie płat szuwaru nie powinien przekraczać 60%.</p> <p>2. W kompleksie Przeręb na stawach, gdzie powierzchnia szuwaru przekracza 60% powierzchni danego zbiornika należy usunąć nadmiar szuwaru. Zakres prac należy każdorazowo wcześniej uzgodnić z ekspertem ornitologiem lub sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</p> <p>3. Dla gospodarstw rybackich, które w momencie wejścia w życie planu zadań ochronnych, mają podpisane umowy na wsparcie z funduszy unijnych, działanie zaczyna obowiązywać od momentu zakończenia trwania tych umów</p> <p>4. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca</p>	kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	obowiązania planu, poza okresem lęgowym		gospodarstwa rybackiego; RDOŚ Kraków
A272	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>				

podróżniczek
*Luscinia
svecica*

A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie
Nr	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
B1	Prowadzenie ekstensywnej (jak do tej pory) gospodarki rybackiej – działanie obligatoryjne.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej w sposób umożliwiający ochronę siedlisk ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.*	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B2	Przywrócenie gospodarowania na stawach – działanie obligatoryjne.	Wsparcie m.in. ze strony władz lokalnych (gminy) w celu przywrócenia gospodarowania na porzuconych kompleksach stawów.	Stawy Monowskie, Rudze, Tomice	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B3	Informacja o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.	10-20	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
B10	Pozostawianie zakrzaczeń na groblach – działanie obligatoryjne	Zostawianie w trakcie prowadzenia prac pielęgnacyjnych na groblach zakrzaczeń odpowiednich dla podróżniczka.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego

Nr	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieżników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C2	Monitoring gospodarki rybackiej prowadzonej na stawach hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Kontrola stosowania się gospodarstw rybackich do zapisów z PZO dla Doliny Dolnej Skawy oraz stawów hodowlanych, które zostały porzucone	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	10	RDOŚ Kraków
C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczanie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						
Nr	<i>Działania fakultatywne</i>					
E1	Stworzenie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego zagospodarowania kompleksów stawów w Dolinie Dolnej Skawy.	Zmniejszenie antropopresji poprzez opracowanie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego (obejmującego także m.in. wędkarstwo, niemotorowe sporty wodne, motolotniarstwo) zagospodarowania kompleksów stawów rybnych i stworzenie infrastruktury (platformy obserwacyjne, tablice informacyjne, miejsca do odpoczynku) zgodnie z tą koncepcją.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	40-50	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny, RDOŚ Kraków
A162	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>				

krwawodziób
Tringa totanus

A1	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
Nr	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
B1	Prowadzenie ekstensywnej (jak do tej pory) gospodarki rybackiej – działanie obligatoryjne.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej w sposób umożliwiający ochronę siedlisk ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.*	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B2	Przywrócenie gospodarowania na stawach – działanie obligatoryjne.	Wsparcie m.in. ze strony władz lokalnych (gminy) w celu przywrócenia gospodarowania na porzuconych kompleksach stawów.	Stawy Monowskie, Rudze, Tomice	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny
B3	Informacja o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	Ograniczenie płoszenia ptaków w sezonie lęgowym przez psy prowadzone bez smyczy. Tablice informujące o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych (za wyjątkiem psów myśliwskich w trakcie polowania) ustawione przy wejściu na kompleksy stawów oraz w innych, często uczęszczanych miejscach.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	W pierwszych latach obowiązywania planu. Utrzymanie efektu przez cały okres obowiązywania planu.	10-20	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny; RDOŚ Kraków
B5	Wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów hodowlanych Doliny	Ograniczenie strat w populacji chronionych gatunków ptaków przez łowiectwo. Uzgodnienie z lokalnym kołem PZŁ przesunięcia terminu polowań na ptaki o miesiąc (od 15	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny	Cały okres obowiązywania planu	-	Koła łowieckie, RDOŚ Kraków

	Dolnej Skawy	<p>września).</p> <p>Zaprzestanie stosowania amunicji myśliwskiej ze śrutem ołowianym na terenie obszaru Dolina Dolnej Skawy i zastąpienie go śrutem wykonanym z nietoksycznego metalu.</p> <p>Kontrola ornitologiczna w czasie polowań oraz kontrola ilości i przynależności gatunkowej upolowanych ptaków.</p> <p>Podjęcie działań przez RDOŚ w Krakowie kroków w kierunku zmiany obowiązującego prawa i wprowadzenia konieczności poddawania planów łowieckich strategicznej ocenie.</p>	Dolnej Skawy			
B9	Prowadzenie właściwej gospodarki rolnej na trwałych użytkach zielonych będących miejscem lęgowym krwawodzioba	<p><u>działanie obligatoryjne</u></p> <p>- utrzymanie lub przywrócenie użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego w obrębie trwałych użytków zielonych w obszarze.</p> <p>Działanie należy wykonywać w całym okresie obowiązywania planu.</p> <p><u>działanie fakultatywne</u></p> <p>- prowadzenie jednego ze sposobów użytkowania:</p> <p>1. użytkowanie kośne zgodnie z zasadami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koszenie w terminie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września, wysokość koszenia 5-15 cm, - pozostawienie 5-10% powierzchni działki rolnej nieskoszonych, - usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, - koszenie od środka do zewnątrz 	Trwałe użytki zielone w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	właściciele gruntów, samorząd lokalny

		<p>działki; 2.użytkowanie kośno-pastwiskowe zgodnie z zasadami: - wypasanie w okresie od dnia 1 maja do dnia 15 października przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,5 DPJ/ha w okresie do 20 lipca, a od dnia 20 lipca wynoszącej 0,5 – 1 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha. 3.użytkowanie pastwiskowe zgodnie z zasadami: - koszenie w terminie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września, wysokość koszenia 5-15 cm, - pozostawienie 5-10% powierzchni działki rolnej nieskoszonych, - usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, - koszenie od środka do zewnątrz działki, - wypasanie w okresie od dnia 1 maja do dnia 15 października przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,2 DPJ/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha.</p>				
<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieżników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
C2	Monitoring gospodarki	Kontrola stosowania się gospodarstw	Wszystkie	Cały okres	10	RDOŚ Kraków

	rybackiej prowadzonej na stawach hodowlanych Doliny Dolnej Skawy	rybackich do zapisów z PZO dla Doliny Dolnej Skawy oraz stawów hodowlanych, które zostały porzucone	kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	obowiązywania planu		
C3	Monitoring tablic informujących o zakazie prowadzenia psów bez uwięzi na terenie stawów hodowlanych	Kontrola ustawienia tablic oraz ich stanu technicznego. Ewentualne wyznaczanie nowych miejsc pod tablice informacyjne. Raz w roku, przed rozpoczęciem sezonu lęgowego ptaków.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	1	RDOŚ Kraków
C8	Monitoring gospodarki rolnej prowadzonej na trwałych użytkach zielonych, będących miejscem lęgowym krwawodzioba	Kontrola stosowania się gospodarstw rolnych do zapisów z PZO dotyczących ekstensywnego użytkowania łąk w obszarze.	Trwałe użytki zielone w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	5-10	RDOŚ Kraków,
Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						
Nr	<i>Działania fakultatywne</i>					
E1	Stworzenie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego zagospodarowania kompleksów stawów w Dolinie Dolnej Skawy.	Zmniejszenie antropopresji poprzez opracowanie koncepcji turystycznego i rekreacyjnego (obejmującego także m.in. wędkarstwo, niemotorowe sporty wodne, motolotniarstwo) zagospodarowania kompleksów stawów rybnych i stworzenie infrastruktury (platformy obserwacyjne, tablice informacyjne, miejsca do odpoczynku) zgodnie z tą koncepcją.	Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	Cały okres obowiązywania planu	40-50	właściciel/zarządca gospodarstwa rybackiego; samorząd lokalny, RDOŚ Kraków
E2	Kształtowanie odpowiednich	. Podczas koszenia należy pozostawić możliwie szeroki pas szuwaru przy	Wszystkie kompleksy	W okresie obowiązywania planu,	50-100	właściciel/zarządca gospodarstwa

	warunków na stawach	<p>groblach oraz przynajmniej jeden większy płat szuwaru, którego szerokość będzie większa niż 15 metrów. Łączna powierzchnia szuwarów w kompleksie stawów powinna zajmować minimum 10% powierzchni całego kompleksu, a optymalnie stanowić 30%, przy czym na pojedynczym stawie płat szuwaru nie powinien przekraczać 60%.</p> <p>2. W kompleksie Przeręb na stawach, gdzie powierzchnia szuwaru przekracza 60% powierzchni danego zbiornika należy usunąć nadmiar szuwaru. Zakres prac należy każdorazowo wcześniej uzgodnić z ekspertem ornitologiem lub sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</p> <p>3. Dla gospodarstw rybackich, które w momencie wejścia w życie planu zadań ochronnych, mają podpisane umowy na wsparcie z funduszy unijnych, działanie zaczyna obowiązywać od momentu zakończenia trwania tych umów</p> <p>4. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca</p>	stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy	poza okresem lęgowym		rybackiego; RDOŚ Kraków	
A136 sieweczka	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	<i>AI</i>	Redukcja drapieżników	Kontrolowany odstrzał drapieżników	Cały obszar Natura	Cały okres	-	Koła łowieckie

rzeczna
*Charadrius
dubius*

A229
zimorodek
Alcedo atthis

		przez cały rok. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki.	2000	obowiązki planu		przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa rybackiego
<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
B8	Ograniczenie regulacji rzeki Skawy	Wszelkie prace w obrębie koryta rzeki Skawy zmieniające jego geometrię (w tym każda budowa lub przebudowa umocnień dennych i brzegowych, wałów przeciwpowodziowych) powinny być zgodna z zasadami Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz wymagają uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W ramach wydawania tych decyzji musi być przeprowadzona ocena oddziaływania na obszar Natura 2000. W przypadku prac związanych z utrzymaniem rzeki lub ochroną przeciwpowodziową pozostawianie żwiru w obrębie koryta Skawy.	Dolina rzeki Skawy	Cały okres obowiązywania planu	-	RZGW Kraków; RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
C1	Monitoring efektu eliminacji drapieżników	Roczne sprawozdania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z eliminacji drapieżników w obszarze Dolina Dolnej Skawy.	Cały obszar Natura 2000	Cały okres obowiązywania planu	-	RDOŚ Kraków
<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
Nie przewiduje się						

*Na obszarze Natura 2000 powinno dążyć się do prowadzenia gospodarki rybackiej w sposób zapewniający ochronę ptaków i ich siedlisk. Siedliskami ptaków na stawach hodowlanych są m.in. szuwały, płyty roślinności wynurzonej, płyty roślinności pływającej oraz mozaika różnych typów roślinności, a także strefy przejściowe między nimi. Miejscami lęgowymi ptaków wodno-błotnych są także wyspy, zarówno pozbawione roślinności, jaki i te porośnięte roślinnością zielną, zadrzewienia i zakrzaczenia na wyspach, groblach i położone wzdłuż cieków wodnych.

Obecność szuwarów jest kluczowa, gdyż stanowią one miejsce lęgów, żerowania i odpoczynku dla wielu gatunków ptaków chronionych w obszarze (bączek, kaczki, kokoszka, gęgawa). Poszczególne gatunki mogą mieć nieco odmienne wymagania odnośnie powierzchni i struktury płatów tego siedliska. Bączek preferuje rozległe płyty szuwarów, zasiedlając także szerokie pasy szuwarów trzcinowych i pałkowych. Kaczki gnieźdzą się we wnętrzu rozległych szuwarów lub na granicy szuwarów i wody. Płyty szuwarów zlokalizowane na środku stawu są lepsze dla ptaków zakładających w nich gniazda niż pasy rosnące wzdłuż grobli z uwagi na oddalenie od brzegu i mniejszą penetrację przez drapieżniki. Najlepszym rozwiązaniem z punktu widzenia ochrony różnych gatunków jest więc utrzymanie szuwarów o różnej powierzchni i strukturze w obrębie kompleksu, przy czym zaleca się, aby pokrycie szuwarami nie przekraczało 60 % powierzchni zbiornika. W odniesieniu do całego kompleksu obligatoryjne jest pokrycie min. 10% łącznej powierzchni stawowej przez roślinność szuwarową, a optymalnie stanowić 30%. Planowanie rozmieszczenia roślinności wynurzonej zaleca się skonsultować ze specjalistą ornitologiem lub sprawującym nadzór nad obszarem tak, aby zapewnić ptakom dogodne warunki do życia przy zachowaniu możliwości racjonalnego gospodarowania na stawach.

Gatunkami ptaków zależnymi od obecności płatów roślinności pływającej są: rybitwa białowasa, perkozy i niektóre gatunki kaczek. Płyty roślinności spełniają nie tylko rolę miejsca zakładania gniazd, ale również są siedliskiem wielu bezkręgowców, stanowiących pokarm dla ptaków. Z punktu widzenia ochrony ptaków najbardziej korzystne są duże płyty roślinności, jednak z uwagi na konieczność prowadzenia gospodarki rybackiej na stawach, utrzymanie dużych płatów jest zwykle niemożliwe. Zaleca się więc w miarę możliwości zachowanie tych siedlisk na powierzchni umożliwiającej racjonalną gospodarkę rybacką. Alternatywnym rozwiązaniem dla ptaków zakładających gniazda na płatach roślinności pływającej są sztuczne maty i platformy, umieszczane na powierzchni wody.

Istotne jest, aby terminy prac gospodarczych takich jak: koszenie szuwarów, spuszczenie lub napełnianie stawów dostosować do okresu lęgowego ptaków. Osuszanie i napełnianie stawów powinno być prowadzone poza sezonem lęgowym, czyli poza okresem 15 marca – 15 września. Utrzymanie poziomu wody w stawach w trakcie sezonu lęgowego jest ważne zarówno w przypadku gatunków ptaków gniazdujących na wyspach, płatach roślinności pływającej, jak i w szuwarach, gdyż osuszenie stawu zwiększa penetrację tych siedlisk przez drapieżniki i znacząco wpływa na sukces lęgowy ptaków. Ważne jest, aby przy obniżaniu poziomu wody w trakcie sezonu lęgowego (jeśli jest to niezbędne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej), woda nie była całkowicie spuszczana. Należy pozostawić lustro wody o głębokości utrudniającej drapieżnikom dotarcie do miejsc lęgowych ptaków. W przypadku stawów nienapełnionych na początku sezonu lęgowego należy zwracać uwagę na ewentualne lęgi ptaków siewkowych (krwawodziób, sieweczka rzeczna), które często zakładają gniazda na dnie spuszczonego stawu. W przypadku konieczności napełnienia takiego stawu w terminie, kiedy ptaki te mogą odbywać lęgi, podjęcie tego działania należy poprzedzić wizją ornitologa.

6. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Cel	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy /częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
<p><u>A023 ślepowron</u> <u>Nycticorax nycticorax</u></p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan populacji.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan siedliska.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym parametru szanse zachowania gatunku.</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z najlepszą wiedzą ekspercką.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat.</p>	<p>Smolice (Zakole A), Podolsze (zbiornik Ślepowron), Przeręb</p>	<p>GIOŚ, RDOŚ Kraków</p>	<p>3,6</p>

<p><u>A060 podgorzałka</u> <u>Aythya nyroca</u></p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stan populacji: trend.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stan populacji: rozpowszechnienie.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) parametru szanse zachowania gatunku.</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z najlepszą wiedzą ekspercką.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym w każdym roku obowiązywania planu.</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>GIOŚ, RDOŚ Kraków</p>	<p>78,0</p>
---	--	---	---	--	---	------------------------------	-------------

<p><u>A176 mewa czarnogłowa</u> <u>Larus melanocephalus</u></p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stan populacji: trend.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stan populacji: rozpowszechnienie.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) parametru szanse zachowania gatunku .</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z najlepszą wiedzą ekspercką.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym w okresie w każdym roku obowiązywania planu.</p>	<p>Stawy Monowskie, Smolice (Zakole A), Przeręb</p>	<p>GIOŚ, RDOŚ Kraków</p>	<p>18,0</p>
--	--	---	---	--	---	------------------------------	-------------

<p><u>A022 bączek</u> <u><i>Ixobrychus minutus</i></u></p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan populacji.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan siedliska.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym parametru szanse zachowania gatunku.</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z metodyką GDOS**.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>	
<p><u>A193 rybitwa rzeczna</u> <u><i>Sterna hirundo</i></u></p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stan populacji: rozpowszechnienie.</p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan siedliska.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym parametru szanse zachowania gatunku.</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z metodyką GDOS**.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Stawy Monowskie, Smolice (Zakole A i Zakole B)</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>	<p>26,0</p>

<p><u>A196 rybitwa białowasa</u> <u>Chlidonias hybrida</u></p> <p>Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z najlepszą wiedzą ekspercką.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>
<p><u>A272 podróżniczek</u> <u>Luscinia svecica</u></p> <p>Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z najlepszą wiedzą ekspercką.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>
<p><u>A162 krwawodziób</u> <u>Tringa totanus</u></p> <p>Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku i jego siedliska zgodnie z najlepszą ekspercką wiedzą.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym, dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Znane miejsce lęgowe krwawodzioba</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>

<p><u>A179 mewa śmieszka</u> <u>Larus ridibundus</u></p> <p>Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z metodyką GDOS**.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>	
<p><u>A459 mewa białogłowa</u> <u>Larus cachinnans</u></p> <p>Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunku i jego siedliska</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z najlepszą wiedzą ekspercką.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>	
<p><u>A043 gęś gęgawa Anser anser</u> <u>A123 kokoszka Gallinula chloropus</u> <u>A004 perkozek Tachybaptus ruficollis</u> <u>A005 perkoz dwuczuby Podiceps cristatus</u> <u>A008 perkoz zausznik Podiceps nigricollis</u></p> <p>Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunków i ich siedlisk</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku i jego siedliska zgodnie z najlepszą ekspercką wiedzą.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>	<p>26,0</p>

<p><u>A006 perkoz rdzawoszyi</u> <u>Podiceps grisegena</u></p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan populacji.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku.</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z najlepszą ekspercką wiedzą</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z metodyką GDOS**.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>
<p><u>A051 krakwa</u> <i>Anas strepera</i> <u>A055 cyranka</u> <i>Anas querquedula</i> <u>A059 głowienka</u> <i>Aythya ferina</i> <u>A061 czernica</u> <i>Aythya fuligula</i></p> <p>Utrzymanie aktualnego stanu ochrony gatunków i ich siedlisk</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunków zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedlisk gatunków zgodnie z najlepszą wiedzą ekspercką.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>

<p><u>A058 helmiatka</u> <u>Netta rufina</u></p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan populacji.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku.</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunków zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedlisk gatunków zgodnie z najlepszą wiedzą ekspercką.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie Doliny Dolnej Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>	
<p><u>A136 sieweczka rzeczna</u> <u>Charadrius dubius</u></p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametru stan populacji i wskaźnika parametru stan siedliska: jakość.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru siedliska: wielkość oraz parametru szanse zachowania gatunku.</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku i jego siedliska zgodnie z najlepszą ekspercką wiedzą.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym, dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Dolina rzeki Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>	<p>6,0</p>

<p><u>A229 zimorodek</u> <u>Alcedo atthis</u></p> <p>Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stan populacji: rozpowszechnienie i wskaźnika parametru stan siedliska: jakość.</p> <p>Utrzymanie na poziomie właściwym (FV), wskaźnika parametru stan populacji: trend, wskaźnika parametru stan siedliska: wielkość oraz parametru szanse zachowania gatunku.</p>	<p>Stan populacji</p> <p>Stan siedliska gatunku</p> <p>Szanse zachowania gatunku</p>	<p>Trend i rozpowszechnienie</p> <p>Jakość i wielkość siedliska</p>	<p>Monitoring gatunku zgodnie z metodyką GIOŚ*.</p> <p>Monitoring siedliska gatunku zgodnie z metodyką GDOŚ**.</p>	<p>Dwukrotnie w sezonie lęgowym, dwa razy w okresie obowiązywania planu w odstępie 5 lat</p>	<p>Dolina rzeki Skawy</p>	<p>RDOŚ Kraków</p>	
---	--	---	--	--	---------------------------	--------------------	--

Podane koszty odnoszą się do całego okresu obowiązywania planu.

Podczas planowania monitoringu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy zaleca się stosowanie wskazówek/wytycznych z poniższych opracowań:

* Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.) 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych. Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa.

** Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.

Pozostała zalecana literatura:

Borowiec M., Stawarczyk T., Witkowski J. 1981. Próba uściślenia metody oceny liczebności ptaków wodnych. Notatki Ornitologiczne 22: 47-61.

Cramp S., Simmons K. E. L. (eds.). 1980. The Birds of the Western Palearctic. Vol. 2. Oxford University Press.

Dombrowski A., Rzepała M., Tabor A. 1993. Wykorzystanie stymulacji magnetofonowej w ocenie liczebności lęgowych populacji perkozka *Tachybaptus ruficollis*, wodnika *Rallus aquaticus*, zielonki *Porzana parva* i kokoszki wodnej *Gallinula chloropus*. Notatki Ornitologiczne 34: 359-369.

- Gromadzki M. (red.). 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Ranoszek E. 1983. Weryfikacja metod oceny liczebności lęgowych ptaków wodnych w warunkach stawów milickich. Notatki Ornitologiczne 24: 177-201.
- Tomiałojć L. 1980. Kombinowana odmiana metody kartograficznej do liczenia ptaków lęgowych. Notatki Ornitologiczne 21: 33-54.

Ślepowron – 2 kontrole w terminach: 10-20.06 (pierwsza) i 10-20.07 (druga) na 3 stanowiskach, dwukrotnie w okresie obowiązywania planu, w odstępie 5-ciu lat. Monitoring stanu populacji oraz stanu siedliska ślepowrona.

Podgorzałka –kontrole terminach: 1-31.05 (pierwsza) i 10.06 – 10.07 (druga). Ponadto monitoringiem należy objąć całość potencjalnego siedliska lęgowego podgorzałki, a więc wszystkie kompleksy stawów hodowlanych w obrębie obszaru. Monitoring stanu populacji i siedlisk powinien być przeprowadzany corocznie.

Mewa czarnogłowa – 2 kontrole w terminach 10-31.05 tak, aby odstęp między pierwszą i drugą kontrolą wynosił przynajmniej 10 dni. Monitoring stanu populacji i stanu siedliska mewy czarnogłowej na 3 stanowiskach, w każdym roku obowiązywania planu.

Bączek, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, podróżniczek, krwawodziób, mewy (mewa śmieszka, mewa białogłowa) – ze względu na podobne terminy prowadzenia kontroli oraz rozmieszczenie w obszarze, monitoring stanu populacji i stanu siedliska tych gatunków może być prowadzony łącznie. Dwie kontrole w sezonie lęgowym (25.04 – 25.05 pierwsza kontrola i 26.05 – 25.06 druga) na wszystkich kompleksach stawów w obszarze, dwa razy w okresie obowiązywania planu. Także kontrola miejsc lęgowych krwawodzioba.

Kaczki (krakwa, cyranka, hełmiatka, głowienka, czernica), perkozy (dwuczuby, rdzawoszyi, zausznik, perkozek), gęś gęgawa, kokoszka – dwie kontrole w sezonie lęgowym (1. kontrola w drugiej dekadzie kwietnia, 2. kontrola w drugiej dekadzie maja) z miesięczną przerwą między nimi, dwa razy w okresie obowiązywania planu. Monitoring stanu populacji i stanu siedliska gatunków.

Sieweczka rzeczna i zimorodek – Kontrola rzeki Skawy i Wieprzówki dwa razy w sezonie lęgowym, dwukrotnie w okresie obowiązywania planu. Monitoring stanu populacji i stanu siedliska sieweczki rzecznej i zimorodka.

7. Wskazania do dokumentów planistycznych

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
------	---------------------------	---

<p><i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectw gminy Wadowice</i></p>	<p><i>W uchwale jest:</i> <i>„W wyznaczonym obszarze:</i> <i>- zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych,</i> <i>- nie ogranicza się działań służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalności gospodarczej, jeżeli nie zagrażają zachowaniu siedlisk przyrodniczych.</i> <i>Planowane w bliskim sąsiedztwie (na terenach oznaczonych symbolami P4, PE1 i PE2) przedsięwzięcia o ewentualnie bezpośrednim lub pośrednim wpływie na potencjalny obszar Natura 2000 podlegają ocenie, pod względem ewentualnych skutków w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych, sporządzonej na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska.”</i> <i>Powinno być:</i> <i>„W wyznaczonym obszarze:</i> <i>- zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan ochrony gatunków ptaków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 oraz ich siedlisk,</i> <i>- nie ogranicza się działań służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalności gospodarczej, jeżeli nie zagrażają zachowaniu chronionych w obszarze gatunków ptaków i ich siedlisk.</i> <i>Planowane w bliskim sąsiedztwie (na terenach oznaczonych symbolami P4, PE1 i PE2) przedsięwzięcia o ewentualnie bezpośrednim lub pośrednim wpływie na potencjalny obszar Natura 2000 podlegają ocenie, pod względem ewentualnych skutków w odniesieniu do chronionych w obszarze gatunków ptaków i ich siedlisk, sporządzonej na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska.”</i></p>
---	---

Uwzględnić w pozostałych obowiązujących dokumentach planistycznych obecność obszaru Natura 2000 i odnieść się do tego poprzez odpowiednie zapisy. Na przykład:

„W wyznaczonym obszarze Natura 2000:

- zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan ochrony gatunków ptaków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 oraz ich siedlisk,
- nie ogranicza się działań służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalności gospodarczej, jeżeli nie zagrażają zachowaniu chronionych w obszarze gatunków ptaków i ich siedlisk.

Planowane w bliskim sąsiedztwie przedsięwzięcia o ewentualnie bezpośrednim lub pośrednim wpływie na obszar Natura 2000 podlegają ocenie, pod względem ewentualnych skutków w odniesieniu do chronionych w obszarze gatunków ptaków i ich siedlisk, sporządzonej na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska.”

8. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Aktualnie nie istnieje potrzeba tworzenia Planu Ochrony dla całości lub części obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy PLB120005. Plan zadań ochronnych określa główne przedmioty ochrony, ich zagrożenia oraz definiuje cele i działania ochronne. Obszar Dolina Dolnej Skawy jest dobrze rozpoznany, a brakujące informacje zostaną uzupełnione na przestrzeni najbliższych lat w czasie wykonywania monitoringu oraz realizacji działań ochronnych zaproponowanych w tym dokumencie.

9. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1 Rybitwa białoskrzydła	A198 <i>Chlidonias leucopterus</i> ; populacja rozrodcza 0-216 par; ocena populacji A	-	Gatunek ten był obserwowany na terenie ostoi Dolina Dolnej Skawy tylko raz w trakcie inwazyjnego wiosennego nalotu. Do tej pory nie stwierdzono gniazdowania rybitwy białoskrzydłej w tym obszarze, dlatego należy usunąć zapis o tym gatunku ze standardowego formularza danych.
2 Zimorodek	-	A229 <i>Alcedo atthis</i> ; populacja rozrodcza 16-18 par; ocena populacji C, stan zachowania B, izolacja C, ocena ogólna C	Dopisanie gatunku do aktualnego SDF. Gatunek stosunkowo liczny na terenie ostoi, zwłaszcza biorąc pod uwagę cały kompleks ostoi ptasich w regionie, czyli Dolinę Dolnej Skawy, Dolinę Dolnej Soły, Stawy w Brzeszczach i Dolinę Górnej Wisły. Wg danych uzyskanych w trakcie inwentaryzacji w 2006 (Waloryzacja przyrodnicza doliny Skawy, CZAPLON) i 2007 roku (Inwentaryzacja BULiGL), potwierdzonych obserwacjami w sezonie lęgowym 2012, w obszarze Dolina Dolnej Skawy gniazduje ok. 16-18 par zimorodka, co stanowi ok. 1% krajowej populacji lęgowej.
3 Podgorzałka	Stan zachowania C	Stan zachowania B	Elementy siedliska dobrze zachowane - liczne i rozległe kompleksy stawów z szuwarem zarastającym szeroką strefą brzegi
4 Perkozek	Stan zachowania C	Stan zachowania B	Elementy siedliska dobrze zachowane - sporo płytkich, zeutrofizowanych zbiorników lub ich części zarośniętych roślinnością szuwarową
5 Helmiatka	Stan zachowania C	Stan zachowania B	Elementy siedliska dobrze zachowane - liczne zeutrofizowane zbiorniki wodne o odpowiedniej powierzchni otwartej wody i szerokim pasie roślinności przybrzeżnej
6 Kokoszka	Stan zachowania C	Stan zachowania B	Elementy siedliska dobrze zachowane - liczne eutroficzne zbiorniki wodne otoczone pasem szuwarów
7 Mewa białogłowa	Stan zachowania C	Stan zachowania B	Elementy siedliska dobrze zachowane - liczne kompleksy stawów z odpowiednimi miejscami lęgowymi

Lp.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
1	Plik PDF mapy i wektorowa warstwa informacyjna GIS	Ustna prośba od gminy Przeciszów o wyłączenie części terenów z obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy poprzez dociągnięcie granic ostoi do granic działek ewidencyjnych oraz wyłączenie terenów zabudowanych i obszarów nieistotnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy. Propozycje wyłączeń dotyczą następujących obrębów i działek: 1. Obręb 0001 Las, działki ewidencyjne numer: 407/1, 433/1, 440/36, 441/1, 441/2, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 469, 475, 476, 474, 473, 472, 471, 470, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 485, 484, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503 – część działki, 504 – część działki, 505, 507 2. Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 658 – część, 660 – część, 663 – część, 669, 677, 693 – część, 714/1, 713, 715, 712, 711, 710/1, 709, 708, 704, 707/1, 707/2, 678 -

		<p>część 3. Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 937, 936, 933/1 4. Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 1085, 77/4, 77/5, 1105, 1104, 1103 5. Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 78/4 – część, 78/3, 85, 86, 99 – część 6. Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 180, 202, 201, 200, 199, 198, 197, 196, 195, 194, 193, 191/1, 189/1, 188/2, 187 7. Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 264, 265/2 8. Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 331, 332 9. Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 390, 395/2, 352, 353, 359, 362 – część, 365 – część, 366 – część, 369- część, 370 – część, 372 – część, 375 – część</p> <p>Po przeanalizowaniu wniosku z gminy zdecydowano się na wyłączenie części z zaproponowanych do włączenia działek (Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 658 – część, 660 – część, 663 – część, 669, 677, 693 – część, 714/1, 713, 715, 712, 711, 710/1, 709, 708, 704, 707/1, 707/2, 678 – część Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 937, 936, 933/1 Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 1085, 77/4, 77/5, 1105, 1104, 1103 Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 78/4 – część, 78/3, 85, 86, 99 – część Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 180, 202, 201, 200, 199, 198, 197, 196, 195, 194, 193, 191/1, 189/1, 188/2, 187 Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 264, 265/2 Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 331, 332 Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 390, 395/2, 352, 353, 359, 362 – część, 365 – część, 366 – część, 369- część, 370 – część, 372 – część, 375 – część), gdyż nie stanowią one żadnej wartości dla przedmiotów ochrony Doliny Dolnej Skawy. Wyłączone działki ewidencyjne są to tereny zabudowane nie będące siedliskiem lęgowym ani żerowiskowym żadnego z chronionych w tym obszarze gatunków ptaków.</p>
--	--	---

10. Zestawienie uwag i wniosków

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Ujednolicić nazwy zbiorników pożwirowych. Obowiązujące nazwy: Smolice (Zakole A i Zakole B), Podolsze (zbiornik Ślepowron). Zlikwidować z dokumentu Źródła – błędna nazwa.	Barbara Latoń, KZEK S.A.	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone w całej dokumentacji</i>

Używanie terminu stawy hodowlane lub gospodarstwa rybackie i rezygnacja z terminu stawy rybne	prof. Zbigniew Bonczar, UR Kraków	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone w całej dokumentacji</i>
Wprowadzić zimorodka i rybitwę czarną na listę przedmiotów ochrony w obszarze Dolina Dolnej Skawy	Piotr Rymarowicz, TNZ; Mateusz Ledwoń	<i>Uwaga rozpatrzona częściowo – na listę przedmiotów ochrony wprowadzony został zimorodek, nie można natomiast dopisać tam rybitwy czarnej, gdyż, ze względu na jej aktualny brak w obszarze, musiałaby ona dostać ocenę D, a gatunki z taką oceną nie są przedmiotami ochrony w obszarze.</i>
Rozważyć, czy wśród przedmiotów ochrony nie powinny być jeszcze uwzględnione: zimorodek, brzegówka, śmieszka, bąk, trzciniak, brzęczka, dzięcioł zielonosiwy, wąsatka.	Klub Przyrodników	<i>Uwaga uwzględniona częściowo. Zgodnie z sugestią Pana Mateusza Ledwonia i Towarzystwa na Rzecz Ziemi do przedmiotów ochrony dołączono zimorodka. Mewa śmieszka również jest w tym obszarze chroniona. Lista przedmiotów ochrony dla Doliny Dolnej Skawy jest bardzo długa i pod parasolem już uwzględnionych ptaków będą chronione także sugerowane przez Klub Przyrodników gatunki.</i>
Ślepowron - uwzględnić lęgowe stanowiska na stawach Przeręb oraz w ujściu Skawy do Wisły (Betleja 2001)	Mateusz Ledwoń	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji. Informacja o lęgach w ujściu Skawy zamieszczona tylko w części opisowej tego gatunku (2.6.3.)</i>
Podgorzałka – wszystkie kompleksy stawów hodowlanych są potencjalnym miejscem gniazdowania tego gatunku (co roku w okresie lęgowym pojedyncze ptaki dorosłe i lotne młode są stwierdzane na większości kompleksów)	Mateusz Ledwoń	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone w całej dokumentacji</i>
Mewa czarnogłowa gniazdowała również na stawach Przeręb (2010 lub 2011 rok)	Mateusz Ledwoń	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone w całej dokumentacji</i>
Rybitwa białowąsa – gniazduje także w Tomicach (Ledwoń 2006, raporty KF) i Gierałtowicach (Ledwoń, dane niepublikowane). Rozmieszczenie w obszarze to wszystkie stawy hodowlane	Mateusz Ledwoń	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone w całej dokumentacji</i>
Rybitwa rzeczna – gniazdowanie także w Zakolu A i Zakolu B, pojedyncze stanowiska lęgowe na większości stawów hodowlanych (Wiehle et al. 2002, Ledwoń dane niepublikowane)	Mateusz Ledwoń	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone w całej dokumentacji</i>
Uzupełnienie listy gatunków będących przedmiotami ochrony - celowe byłoby włączenie jako przedmiot ochrony zielonki <i>Porzana parva</i> . Wprawdzie populacja występująca w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy (ok. 7-10 par) nie jest istotna w	<i>OTOP, Tomasz Wilk</i>	<i>Uwaga nieuwzględniona. Zielonka jest gatunkiem zasiedlającym siedlisko podobne jak inne gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarze (m.in. kokoszka, bączek), dzięki czemu działania ochronne</i>

	<p>skali całego kraju, ale jest prawdopodobnie jedną z dwóch najważniejszych populacji w skali regionu Polski południowo-wschodniej (dane własne).</p>		<p>przewidziane w pzo chronią również siedlisko tego gatunku. Wpisanie zielonki na listę przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy nie skutkowałoby zatem wprowadzeniem nowych działań ochronnych, a zaplanowane w pzo działania ochronne chronią również w odpowiedni sposób siedliska tego gatunku.</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. W tabeli 1.6 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności. Nie istnieje oddział ARiMR Chrzanów, Wadowice, Oświęcim. Właściwy zapis Małopolski Oddział Regionalny w Krakowie. 2. Proszę o usunięcie adresu e-mail Pani Jolanty Miśkiewicz-Bąkowskiej: - do korespondencji jolamiskiewicz@poczta.fm 3. Proszę o doprecyzowanie daty 30.11.2011 powołanie ZLW, ponieważ ona sugeruje, że poniższe osoby zostały włączone w skład ZLW w tym dniu, natomiast skład ZLW był uzupełniany w trakcie kolejnych spotkań. 4. W tabeli 2.4 Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka, wpisana jest powierzchnia objęta dopłatami dotycząca trwałych użytków zielonych i wód z funduszy UE. W jaki sposób została zweryfikowana ta powierzchnia? 	<p>ARiMR</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwaga uwzględniona 2. Uwaga uwzględniona 3. Uwaga uwzględniona 4. Dane dotyczące powierzchni zostały przekazane wykonawcy przez Departament Programowania i Sprawozdawczości ARiMR
	<p>Moduł B</p>		
	<p>W kwestii drapieżnictwa należy uwzględnić także szopa pracza, który pojawił się ostatnio na terenie ostoi oraz dziki, które również powodują straty w lęgach ptaków wodnych</p>	<p>Zespół Współpracy</p> <p>Lokalnej</p>	<p>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji</p>
	<p>Zwrócenie uwagi na problem fotografów przyrody, który staje się coraz bardziej aktualny. Propozycje rozwiązań, które miałyby zmniejszyć ingerencję tej grupy osób w przyrodę Doliny Dolnej Skawy: budowa platform obserwacyjnych lub konieczność</p>	<p>Zespół Współpracy</p> <p>Lokalnej</p>	<p>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji</p>

uzyskiwania imiennych zezwoleń na fotografowanie ptaków w obszarze.		
Aktualnym zagrożeniem dla lęgących się ptaków są motolotniarze oraz spacerowicze z psami. Propozycja odpowiednich zapisów popartych aktami prawnymi nakazujących na terenie ostoi prowadzenie psów wyłącznie na smyczy.	Zespół Współpracy	Lokalnej Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji
Zagrożenie potencjalne - planowana w Przeciszowie kopalnia węgla kamiennego (Kopex Katowice). Plany przewidują jej uruchomienie na 2015 rok, chociaż poszukiwania i odwierty prowadzone są dopiero od sierpnia tego roku	Gmina Przeciszów	Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji
Zagrożenie istniejące dla rybitwy białowąsej i bączka – brak gospodarki stawowej w południowej części kompleksu Rudze oraz nadmierne zarośnięcie stawów szuwarem (Przeręb)	Mateusz Ledwoń	Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji
Rozróżnienie i rozdzielenie inwazyjnych gatunków obcych (jenot, norka amerykańska, szop pracz) od rodzimych gatunków fauny (dzik, lis). Czy redukcja tych drugich jest na pewno potrzebna?	Klub Przyrodników	Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji. Zgodnie z informacjami uzyskanymi na spotkaniach Zespołu Lokalnej Współpracy rodzime gatunki fauny – dzik i lis, również powodują straty w lęgach ptaków będących przedmiotami ochrony.
Odniesienie się do wpływu ekspansji czernicy na zanik podgorzałki (konkurencja siedliskowa, możliwość hybrydyzacji).	Polski Związek Łowiecki	Dodanie zagrożenie potencjalnego dla podgorzałki mówiącego o możliwym negatywnym wpływie na jej populację ze strony czernicy (konkurencja). Póki co nie ma danych na temat hybrydyzacji podgorzałki z czernicą bądź wypierania podgorzałki przez czernicę z siedlisk lęgowych w obszarze Dolina Dolnej Skawy.
1. dużym zagrożeniem dla populacji gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze jest prowadzenie gospodarki łowieckiej obejmującej polowania zbiorowe na ptactwo wodne. Kompleksy stawowe położone wzdłuż korytarza ekologicznego, jakim jest rzeka Wisła, są bardzo ważnym miejscem odpoczynku w okresie wędrówek dla ptaków migrujących. Podczas polowań zbiorowych omyłkowo zabijane są gatunki objęte całkowitą ochroną, gatunki łowne kaczek jak i	Towarzystwo na Rzecz Ziemi – Piotr Rymarowicz, Damian Wiehle	1. Uwaga uwzględniona. Opis zagrożenia „Polowanie” uzupełniono o dodatkowe informacje dotyczące wpływu tej działalności na ptaki: rozbijanie stad migracyjnych, wymuszenie lotu, co powoduje spalanie rezerw tłuszczowych gromadzonych na dalszy etap wędrówki i wymusza intensywne żerowanie. W działaniu B5 „Wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy” dodano

pozostałe poprzez polowania są w różnym stopniu ranione oraz kaleczone z amunicji śrutowej (od obrażeń lekkich po śmiertelne uszkodzenia narządów wewnętrznych) – zostało to potwierdzone badaniami prowadzonymi m.in. w kompleksie Przeręb.

Polowania prowadzone w ostatnich latach przyczyniły się do spadku liczebności populacji dwóch gatunków rzadkich kaczek – podgorzałki i hełmiatki. Obecna presja myśliwska ma wpływ na ilość ofiar oraz na przebieg i tempo migracji jesiennej ptaków na kompleksach stawów rybnych w obszarze i jego okolicy. Polowania powodują rozbijanie stad migrujących, a płoszenie ptaków i wymuszanie u nich lotu sprawia, że ptaki muszą intensywniej żerować, aby uzupełnić utracone rezerwy tłuszczowe gromadzone na dalszy etap wędrówki. W skali subpopulacyjnej może to przekładać się na obniżenie szans dotarcia na zimowisko i przeżycia danej grupy osobników.

Dlatego też, zasadna staje się teza, że w przyszłości taka działalność człowieka powinna być poprzedzona oceną oddziaływania na środowisko przy uzasadnieniu o domniemanym negatywnym wpływie na w/w trwałość i stabilność obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy.

2. Zagrożeniem jest wydawanie pozwoleń na odstrzał określonej liczby kormoranów, czapli siwych oraz tzw. "dużych" mew (kompleks mewy białogłowej i srebrzystej) w obszarze. Nie zostało to wskazane przy zagrożeniach dla mewy białogłowej, będącej przedmiotem ochrony w obszarze. Zabijanie „dużych mew” jest nieuzasadnione, gdyż ryby stanowią duży udział w pokarmie tych ptaków w okresie karmienia młodych, kiedy nie jest prowadzony odstrzał. Ponadto mewy żywią się głównie osłabionymi i martwymi rybami zbieranymi z powierzchni wody, a także w znacznym stopniu korzystają z wysypisk śmieci. Największe ich koncentracje na terenie przedmiotowych kompleksów zbiegają się z terminami

zapis mówiący o podjęciu kroków przez RDOŚ w Krakowie w kierunku zmiany obowiązującego prawa i wprowadzenia konieczności poddawania planów łowieckich strategicznej ocenie.

2. *Uwaga nie uwzględniona. Decyzje na odstrzał mewy białogłowej wydawane są z zachowaniem ostrożności, a liczby osobników przeznaczonych do odstrzału są ustalane tak, aby nie zaszkodzić lokalnej populacji. Ponadto badania naukowe wykazują (Skórka i in. 2012), że mewa białogłowa jest gatunkiem ekspansywnym i może mieć negatywny wpływ na inne gatunki ptaków gniazdujące na wyspach (inne gatunki mew, rybitwa rzeczna), wypierając je z dotychczasowych miejsc lęgowych. Częściowa redukcja populacji tego gatunku w obszarze może przyczynić się do zmniejszenia jego potencjalnej presji na inne gatunki ptaków.*
3. *Uwagi nie uwzględnione:*
 - a) *Istnieje zagrożenie połknięcia śrutu przez kaczki. Nie podano informacji, czy autor odnosi się do wszystkich kompleksów stawów w obszarze, czy tylko do stawów „zatorskich” (rozumianych zazwyczaj jako kompleks Przeręb).*
 - b) *Część kompleksów stawów hodowlanych w obszarze jest udostępniona do celów turystycznych (m.in. kompleksy Przeręb i Spytkowice). W miejscach tych są wyznaczone szlaki rowerowe, ścieżki edukacyjne z tablicami edukacyjnymi. W czasie weekendów spotyka się tam wiele spacerujących osób, rowerzystów. W związku z tym należy uznać turystykę za działalność mogącą wpływać negatywnie na przedmioty ochrony.*

<p>jesiennych odłowów ryb ze stawów. Wątpliwości budzi również umiejętność prawidłowego oznaczania gatunku „dużych mew” przez myśliwych.</p> <p>3. Wątpliwości budzą zapisy dotyczące zagrożeń dla helmiatki:</p> <p>a) Trujące działanie śrucin ołowianych połkniętych przez ptaki jako gastrolity oraz tkwiących w ciałach przypadkowo postrzelonych ptaków - Śruciny nie są polykane przez zatorskie kaczki, bowiem dno stawów nie jest twarde i piaszczyste (dające kontrast - ciemna śrucina, jasne podłoże), więc opadające śruciny zapadają w dno (szlam, błoto). Mogą być teoretycznie połknięte tylko przez "podwodne dziki", którymi w świecie ryb są karpie ryjące w dnie.</p> <p>b) Presja wędkarzy, myśliwych i turystów (quady, kajaki, motolotnie, spacerowicze z psami) w sezonie wędkowym; Intensyfikacja turystyki - turystyki na tym terenie nie było, nie ma i nie będzie, bowiem stawy rybne to zakłady produkcyjne. Aby przebywać na ich terenie trzeba posiadać pozwolenie właściciela, zarządcy bądź gospodarza na przebywanie na terenie gospodarstwa (przedsiębiorstwa). W perspektywie braku planów na zmianę bądź nowelizację obowiązujących prawa, to prawo jest obowiązujące.</p> <p>c) Drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis, szop prac). Także szkody wyrządzane przez dziki. – drapieżnictwo ma wpływ przy średnim i wysokim poziomie liczebności danego gatunku (ofiary), bowiem drapieżniki są oportunistami pokarmowymi, a nie kolekcjonerami smaków (np. Krebs 2001, Brewczyński 2013).</p>		<p><i>c) Fakt, że drapieżniki są oportunistami pokarmowymi nie wyklucza możliwości zabicia osobników gatunków mniej licznych. W przypadku małej liczebności helmiatki w obszarze, strata każdego osobnika będzie miała negatywny wpływ na szanse zachowania gatunku w obszarze.</i></p>
<p>1. Brak danych, lub błędne dane dotyczące statusu i/lub trendu liczebności wybranych gatunków ptaków - opracowanie podaje dla wielu gatunków informacje o braku danych o</p>	<p><i>OTOP, Tomasz Wilk</i></p>	<p><i>1. Uwaga nieuwzględniona. Wskaźnik stanu populacji „trend” odnosi się do sytuacji</i></p>

<p>trendach liczebności w skali ogólnopolskiej, podczas gdy dane takie są ogólnodostępne, m.in. w bazie danych GIOŚ http://monitoringptakow.gios.gov.pl/baza-danych oraz w najnowszej publikacji dotyczącej wyników monitoringu ptaków w Polsce (Chodkiewicz i in. 2013). Dotyczy to m.in. takich gatunków jak: ślepowron, podgorzałka, rybitwa rzeczna, podróżniczek, perkoz dwuczuby, zausznik, głowienka, czernica, zimorodek. Należałoby, na podstawie tych dwóch dostępnych źródeł, poprawić informacje o trendach liczebności dla poszczególnych gatunków.</p> <p>2. Brak informacji o okresie referencyjnym, dla którego wskazywano trend populacji - w przypadku podawania danych dotyczących trendów liczebności w skali obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy, nie jest jasne, do jakiego okresu referencyjnego odwołuje się określenie trendu. Przykładowo, dla niektórych gatunków dla których liczebność wskazywana jest jako stabilna lub wzrastająca (np. bączek, cyranka, kokoszka, krwawodziób), oceny liczebności z lat 60-tych XX w. (Wasilewski 1973) są znacznie wyższe niż obecne. W skali długoterminowej trend populacji jest więc w przypadku tych gatunków inny (z reguły spadkowy), niż wskazany w opracowaniu. Należałoby więc uściślić okres referencyjny, dla którego podawana jest informacja o trendzie liczebności oraz w razie potrzeby, poprawić informację o trendzie liczebności poszczególnych gatunków w skali obszaru Natura 2000.</p> <p>3. Uwagi do analizy zagrożeń - w zdecydowanej większości przypadków zagrożenia dla poszczególnych gatunków wskazane są właściwie. Zwracamy jednak uwagę, na potrzebę poprawy poniższych kwestii:</p> <p>a) podanie dla bączka jako zagrożenia „nadmiernego zarośnięcia stawu szuwarem” jest dyskusyjne, ze względu na fakt, że rozległe, szerokie pasy szuwarów występują w skali całego obszaru jedynie na kilku</p>		<p>lokalnej – w obszarze Natura 2000, a nie do tendencji ogólnopolskiej.</p> <p>2. Uwaga uwzględniona. Dodano informacje o okresie referencyjnym i poprawiono oceny wskaźnika trend dla części gatunków.</p> <p>3. Uwagi uwzględnione:</p> <p>a) Sprecyzowano zapis: „Nadmierne zarośnięcie stawów szuwarem przy jednoczesnym braku odpowiedniego poziomu wody powoduje ograniczenie bazy pokarmowej, siedlisk lęgowych i zwiększony dostęp drapieżników lądowych do gniazd”</p> <p>b) Uwzględniono kompleks stawów w Tomicach.</p> <p>c) Zagrożenie przeniesiono do istniejących.</p> <p>d) Dodano zagrożenie dla wymienionych gatunków.</p> <p>e) Dodano zagrożenie związane z regulacją koryta rzeki.</p> <p>f) Dodano zagrożenie dla rybitwy rzecznej i mew: czarnogłowej i śmieszki „Konkurencja”</p> <p>4. Uwaga nie uwzględniona. Obniżona ocena (U1) w przypadku bączka dotyczy wyłącznie kompleksu Przeręb, gdzie stwierdzono mniejszą liczebność tego gatunku w stosunku do sąsiednich kompleksów. W porównaniu z innymi kompleksami stawów, Przeręb odznacza się znacznym pokryciem szuwarem części stawów.</p> <p>5. Uwaga nie uwzględniona. Działanie dotyczące koszenia szuwaru zostało zaplanowane tak, aby pogodzić ochronę ptaków zasiedlających ten typ siedliska z prowadzoną gospodarką rybacką. Zalecono</p>
---	--	---

<p>stawach. Miejsca takie są jednocześnie ważne dla innych grup ptaków. Dodatkowo, tak zapisane zagrożenie, może być niewłaściwie interpretowane przez zarządców terenu, powodując w konsekwencji nadmierne usuwania roślinności wynurzonej. Sugeruje się usunięcie tego zapisu.</p> <p>b) zaprzestanie prowadzenia gospodarki stawowej wymieniany jest jako zagrożenie tylko dla kompleksu Rudze i stawy Monowskie, podczas gdy sytuacja taka jest głównym zagrożeniem dla przedmiotów ochrony także na stawach w Tomicach (miejscu gniazdowania m.in. rybitwy białowąsej). W związku z tym należy dodać w tych zapisach także kompleks stawów Tomice.</p> <p>c) odkrzaczanie grobli, jako zagrożenie dla podróżniczka, powinno się wskazać jako zagrożenie rzeczywiste, a nie potencjalne, ponieważ ma miejsce na niektórych kompleksach stawowych (np. Przeręb).</p> <p>d) dla ptaków blaszkodziobych (np. gęgawa, podgorzałka, krakwa) wśród zagrożeń podać usuwanie szuwarów, ponieważ jest to siedlisko lęgowe tych gatunków.</p> <p>e) zimorodek – wśród zagrożeń dodać regulacje koryta rzeczego.</p> <p>f) mewa białogłowa, gniazdująca coraz liczniej w obszarze, także może stanowić zagrożenie dla innych gatunków ptaków, wypierając je z zasiedlonych zbiorników (patrz np. Skórka i in. 2013), o czym nie ma mowy w opracowaniu.</p> <p>4. uwagi do stanu ochrony przedmiotów ochrony - uzasadnienie obniżonej oceny dla bączka poprzez „zbyt dużą powierzchnię zwartych szuwarów trzcinowych” jest dyskusyjne, ze względu</p>		<p><i>każdorazowe konsultowanie koszenia szuwaru z ekspertem ornitologiem w celu ukształtowania pozostałych po zabiegu płatów roślinności (wyznaczenie odpowiedniej powierzchni, kształtu, lokalizacji płatu), aby nadal służyły zasiedlającym je ptakom.</i></p>
---	--	---

	<p>na fakt, że rozległe, szerokie pasy szuwarów występują w skali całego obszaru jedynie na kilku stawach. Dodatkowo, wg Autorów opracowania gatunek ten zwiększa w ostatnich latach swoją liczebność, co dodatkowo czyni tym mniej prawdopodobnym wniosek, że duże powierzchnie szuwarów trzcinowych zagrażają temu gatunkowi. Proponuje się wykreślenie tego fragmentu z tabeli w pkt. 3.</p> <p>5. cele działań ochronnych - dyskusyjne jest proponowanie jako działania ochronne dla bączka „zmniejszenie powierzchni udziału szuwarów na rzecz lustra wody”. Jak wskazywano powyżej w skali całego obszaru Natura 2000, jedynie kilka stawów posiada rozległe, szerokie pasy szuwaru. Jednocześnie miejsca te stanowią ważne siedliska lęgowe dla innych cennych gatunków, m.in. gęgawa, czapla purpurowa, błotniak stawowy, zielonka, podróżniczek. Bardziej celowe byłoby pozostawienie rozległych szuwarów w wybranych miejscach obszaru (ochrona stanu obecnego), a jedynie dodanie zapisu, o usuwaniu roślinności szuwarowej w przyszłości, w sytuacji intensywnego zarastania kolejnych stawów.</p>		
	Moduł C		
	<p>Propozycja wprowadzenia do planu zadań ochronnych zapisu o dosadzaniu nowych drzew i krzewów na stanowiskach występowania ślepowronów (Smolice, Palczowice), jako że roślinność drzewiasta i krzewiasta jest niszczone przez ptasie odchody, usycha i obsuwa się do wody.</p>	Barbara Latoń, KZEK S.A.	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji</i>
	<p>Przeciwdziałanie zagrożeniom powodowanym przez gospodarkę łowiecką na terenie obszaru PLB120005:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontrola w czasie polowań oraz kontrola ilości i przynależności gatunkowej upolowanych ptaków - Szkolenia dla myśliwych z rozpoznawania gatunków - Zaprzestanie stosowania śrutu ołowianego w amunicji myśliwskiej 	Polski Związek Łowiecki	<i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji</i>

<p>Propozycja przesunięcia terminu polowań na ptaki o miesiąc (od 15 września).</p>	<p>Ornitologdy; Dyrektor Jerzy Adamek, RZD Zator; Hodowcy ryb w regionie; Towarzystwo na Rzecz Ziemi; Klub Przyrodników</p>	<p><i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji</i></p>
<p>Przesunięcie terminu polowań o 2 tygodnie (od 1 września) oraz wprowadzenie zakazu jakichkolwiek działań łowieckich na stawach z koloniami rybitw białowąsych do czasu ukończenia lęgów przez ten gatunek.</p>	<p>prof. Zbigniew Bonczar, UR Kraków</p>	<p><i>Uwaga odrzucona – przyjęto propozycję ornitologów, organizacji pozarządowych i hodowców ryb o przesunięciu terminu polowań o miesiąc. Podobne propozycje przesunięcia terminu polowań na ptaki będą postulowane na sąsiednich obszarach Natura 2000: Dolina Dolnej Skawy i Stawy w Brzeszczach, dlatego istotne wydaje się utrzymanie jednolitych wytycznych w tym temacie dla całego regionu.</i></p>
<p>Przesunięcie terminu polowań na dzień 25 sierpnia oraz wyłączenie z aktualnej eksploatacji łowieckiej, po uprzednim rozpoznaniu z udziałem organizacji ornitologicznych tych stawów, na których istnieje obawa o wyrządzenie mimowolnych szkód w trakcie różnych etapów wykonywania polowania (płoszenie z użyciem łodzi, aportowanie z udziałem psów).</p>	<p>Polski Związek Łowiecki</p>	<p><i>Uwaga odrzucona – przyjęto propozycję ornitologów, organizacji pozarządowych i hodowców ryb o przesunięciu terminu polowań o miesiąc. Podobne propozycje przesunięcia terminu polowań na ptaki będą postulowane na sąsiednich obszarach Natura 2000: Dolina Dolnej Skawy i Stawy w Brzeszczach, dlatego istotne wydaje się utrzymanie jednolitych wytycznych w tym temacie dla całego regionu.</i></p>
<p>Wyłączyć całkowicie z polowań kluczowe fragmenty ostoi Dolina Dolnej Skawy.</p>	<p>Klub Przyrodników</p>	<p><i>Uwaga odrzucona – kluczowe fragmenty Ostoi (Stawy Przeręb i Spytkowice) są też kluczowymi miejscami prowadzenia polowań (OHZ Zator). Przyjęta została uwaga o przesunięciu terminu polowań o miesiąc w całej Ostoi.</i></p>
<p>Redukcja drapieżników, będących zagrożeniem dla ptaków lęgowych w Dolinie Dolnej Skawy oraz wprowadzenie zakazu wprowadzania psów bez uwięzi (poza wykonywaniem polowania)</p>	<p>Polski Związek Łowiecki</p>	<p><i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie</i></p>
<p>Sieweczka rzeczna – konkretne zalecenia odnośnie pozyskiwania osadów z koryta Skawy i regulacji przeciwpowodziowej tej rzeki. Wpisać do PZO zakaz pozyskiwania osadów (dopuszczone jedynie przemieszczanie osadów w uzasadnionych przypadkach) oraz zakaz regulacji koryta Skawy.</p>	<p>Piotr Rymarowicz, TNZ; Klub Przyrodników</p>	<p><i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji</i></p>

<p>Rekompensaty dla właścicieli stawów za prowadzoną przez nich retencję wody oraz za straty w rybostanie powodowane przez rybitwę białowąsą i perkoza dwuczubego.</p>	<p>Dyrektor Jerzy Adamek, RZD Zator</p>	<p><i>Uwaga odrzucona – PZO nie jest dokumentem, który może regulować kwestie rekompensat</i></p>
<p>Konflikt między zapisami PZO a dopłatami środowiskowymi. PZO jako dokument nadrzędny może spowodować redukcję dopłat dla rolników, jeśli jego zapisy będą tożsame z rozporządzeniem MRiRW w sprawie dopłat bezpośrednich. Prośba o przeformułowanie zapisów z projektu PZO dotyczących: koszenia na wybranych stawach, utrzymania dotychczas prowadzonej gospodarki stawowej oraz rozwoju turystyki w obszarze (zagospodarowywania ścieżek edukacyjnych oraz budowy platform obserwacyjnych).</p>	<p>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa</p>	<p><i>Wprowadzenie do tabeli 6. (Ustalenie działań ochronnych) części dotyczącej działań fakultatywnych, czyli dodatkowych czynności zależnych od unikalnego zestawu przedmiotów ochrony i specyfiki obszaru Dolina Dolnej Skawy. Działania te mogą być finansowane z Programu rolnośrodowiskowego objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich (projekt rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2012)</i></p>
<p>Rybitwa rzeczna – odkrzaczanie w Smolicach (Zakole A i Zakole B); budowa platform łęgowych na stawach i zbiornikach poźwirowych w całej Dolinie Dolnej Skawy</p>	<p>Mateusz Ledwoń</p>	<p><i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji</i></p>
<p>Sieweczka rzeczna – wprowadzić zapis o regulacji zrzutu wody ze zbiornika zaporowego w Świnnej Porębie, tak by nie były zalewane gniazda sieweczki rzecznej, piskliwca i zimorodka. Regulacja zrzutu wody nie dotyczy sytuacji awaryjnych oraz zagrożenia powodziowego.</p>	<p>Mateusz Ledwoń</p>	<p><i>Uwzględniono zrzuty wody ze zbiornika zaporowego jako zagrożenie dla sieweczki rzecznej. Nie ma możliwości wprowadzenia zapisu regulacji zrzutu jako działania ochronnego, gdyż dotyczy to lokalizacji poza granicami obszaru Dolina Dolnej Soły.</i></p>
<p>Ślepowron – w tabeli 6. (także w tabeli 4. w Module B) wprowadzić zapis „Poprawa stanu ochrony”. Wyspy na których gniazduje ślepowron są bardzo intensywnie niszczone poprzez falowanie wody, brzegi wysp ulegają erozji a drzewa i krzewy na których gniazdują ślepowrony przewracają się do wody. W ciągu kolejnych kilkunastu lat powierzchnia tych wysp ulegnie zmniejszeniu o około kilkadziesiąt procent. Tym samym drastycznie zmaleje powierzchnia siedliska łęgowego tego gatunku. Ponadto drzewa na których gniazdują ślepowrony są ścinane przez bobry, część usycha w wyniku niekorzystnych warunków siedliskowych oraz oddziaływania odchodów kormoranów. Działania ochronne: umocnienie wysp oraz nasadzenie wierzb i bzów na wyspach.</p>	<p>Mateusz Ledwoń</p>	<p><i>Uwaga rozpatrzona pozytywnie – zmiany wprowadzone do dokumentacji. W tabeli 6. wprowadzono zapis: „Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametrów populacji ślepowrona. Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametrów siedliska gatunku poprzez umocnienie brzegów wyspy z kolonią łęgową i nowe nasadzenia na wyspie Utrzymanie na poziomie właściwym parametru szanse zachowania gatunku.”.</i></p>
<p>Ślepowron – czy falowanie wody jest tak destrukcyjnym czynnikiem dla siedliska ślepowrona (wyspy), że wymaga działania przez umacnianie tych wysp, i to kamieniami?</p>	<p>Klub Przyrodników</p>	<p><i>Zgodnie z opinią eksperta – Pana Mateusza Ledwoniana wyspy na których gniazduje ślepowron są bardzo intensywnie niszczone przez falowanie wody i</i></p>

			wymagają umocnienia. Zmieniono zapis w tabeli 6. dotyczący działania A2 dla ślepowrona (Umocnianie brzegów wysp na których gniazdują ślepowrony).
Bączek i rybitwa białowasa – w tabeli 6. (Ustalenie działań ochronnych) napisać również o poprawie stanu ochrony poprzez wykoszenie szuwarów i remont kompleksu Przeręb (Przeręb) oraz poprawie stanu ochrony poprzez przywrócenie gospodarowania w południowej części kompleksu Rudze.	Mateusz Ledwoń		<i>Uwaga uwzględniona. Przywrócenie gospodarowania w południowej części kompleksu Rudze wpisane do działań związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla wszystkich przedmiotów ochrony w Dolinie Dolnej Skawy. Wykoszenie części szuwarów na kompleksie Przeręb ujęte jako działanie fakultatywne w związku z pobieraniem dopłat wodno-środowiskowych przez zarządcę tego kompleksu i brak możliwości ingerencji m.in. w powierzchnię szuwarów przez cały okres brania dopłat.</i>
Rybitwa białowasa – ochrona jej siedliska powinna obejmować też, wyraźnie podkreślona, ochronę roślinności wodnej, na której ten gatunek gniazduje.	Klub Przyrodników		<i>Uwaga uwzględniona – w tabeli 6. dla rybitwy białowasej dodano działanie B7 mówiące o ochronie roślinności, na której ten gatunek gniazduje.</i>
Prośba o korektę granic obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy	Gmina Preciszów		<i>Uwaga uwzględniona częściowo. Pozytywnie rozpatrzono wnioski o wyłączenie następujących obrębów i działek: Obręb 0003 Preciszów, działki ewidencyjne numer: 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 658 – część, 660 – część, 663 – część, 669, 677, 693 – część, 714/1, 713, 715, 712, 711, 710/1, 709, 708, 704, 707/1, 707/2, 678 - część Obręb 0003 Preciszów, działki ewidencyjne numer: 937, 936, 933/1 Obręb 0003 Preciszów, działki ewidencyjne numer: 1085, 77/4, 77/5, 1105, 1104, 1103 Obręb 0003 Preciszów, działki ewidencyjne numer: 78/4 – część, 78/3, 85, 86, 99 – część Obręb 0003 Preciszów, działki ewidencyjne numer: 180, 202, 201, 200, 199, 198, 197, 196, 195, 194, 193, 191/1, 189/1, 188/2, 187 Obręb 0003 Preciszów, działki ewidencyjne numer: 264, 265/2 Obręb 0003 Preciszów, działki ewidencyjne numer: 331, 332</i>

			<p><i>Obręb 0003 Przeciszów, działki ewidencyjne numer: 390, 395/2, 352, 353, 359, 362 – część, 365 – część, 366 – część, 369- część, 370 – część, 372 – część, 375 – część</i></p> <p><i>Nie można natomiast uwzględnić prośby o wyłączenie następujących działek ewidencyjnych: 407/1, 433/1, 440/36, 441/1, 441/2, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 469, 475, 476, 474, 473, 472, 471, 470, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 485, 484, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503 – część działki, 504 – część działki, 505, 507 (Obręb 0001 Las), gdyż jest to obszar pomiędzy dwoma rezerwatami przyrody: Przeciszów i Żaki i takie wyłączenie wpłynęłoby negatywnie na integralność obszaru Natura 2000 oraz przedmioty jego ochrony.</i></p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezwzględnie konieczne jest prowadzenie gospodarki rybackiej na tym terenie rozumianej jako obecność wody w stawach w okresie lęgowym ptaków min. przez 4 miesiące (IV-VII). 2. <i>"Kontrolowany odstrzał drapieżników przez cały rok poza okresem lęgowym ptaków. Drapieżniki zagrażające lęgowym populacjom ptaków w Dolinie Dolnej Skawy to zarówno inwazyjne gatunki obce: jenot, norka amerykańska szop pracz, jak i gatunki rodzime, m.in. lis. Zagrożeniem dla ptaków w obszarze są także dziki" – należy skonsultować z praktykującymi myśliwymi czy są w stanie zagwarantować w oparciu o obowiązujące prawo wykonanie zindywidualizowanych do poszczególnych gatunków planów pozyskania na danym terenie. W przypadku ssaków drapieżnych ich odstrzał powinien być wykonywany przez cały rok. Roczne plany pozyskania zwierząt w tym ssaków drapieżnych sporządzane są przez koła łowieckie. Ocena liczebności dokonywana jest za pomocą metod mało</i> 	<p><i>Towarzystwo na Rzecz Ziemi – Piotr Rymarowicz, Damian Wiehle</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Dodano działanie fakultatywne: „Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca.” Nie jest możliwe nakazanie bezwzględnego utrzymywania wody w stawach przez cały okres lęgowy, gdyż w pewnych sytuacjach (przesadki) prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej wymusza takie działania.</i> 2. <i>Uwaga częściowo uwzględniona. Redukcja drapieżników zaplanowano jako działanie całoroczne.</i>

	<p>precyzyjnych, zatem wielkość błędu i niedoszacowania wydaje się być istotna. Z perspektywy ostatniej dekady znacząco wzrosły populacje wilka, rysia (gatunków chronionych) ale także lisa, jenota, norki amerykańskiej, szopa pracza, borsuka, obu kun, tchórza oraz wydry.</p>		
	<p>„Uzgodnienie z lokalnym kołem PZŁ przesunięcia terminu polowań na ptaki o miesiąc (od 15 września). Zaprzeszanie stosowania amunicji myśliwskiej ze śrutem ołowianym na terenie obszaru Dolina Dolnej Skawy i zastąpienie go śrutem wykonanym z nietoksycznego metalu” - uwarunkowanie przeniesienia terminu polowań od porozumienia z lokalnymi kołami w praktyce może okazać się prawie niewykonalne. Natomiast uwzględnienie go dla wybranych gatunków będących przedmiotem ochrony jest rozmyciem istotnego zapisu, czyniąc go w praktyce prawie niewykonalnym. Nie można na kompleksach stawowych rozgraniczać gatunków objętych ochroną i uwarunkowywać przesunięcie terminu polowań od uzgodnień z kołami łowieckimi. Kompleksy stawowe, nie tylko te w obszarach naturalnych, gromadzą duże stada wszystkich regularnie lęgowych i migrujących gatunków ptaków blaszkodziobych w Polsce, a prowadzenie polowań zbiorowych w takich warunkach skutkuje omyłkowym zabijaniem także gatunków objętych całkowitą ochroną w naszym kraju. Dodatkowo zarówno gatunki łowne kaczek jak i pozostałe poprzez polowania są w różnym stopniu trwale ranione i z reguły skazane na powolną śmierć, nierzadko w męczarniach.</p> <p>Pomijając fakt polowania o zmroku, gdzie w takich warunkach nawet wprawne oko ornitologa uzbrojone w lornetkę nie zawsze zauważy podstawowe cechy, po których można oznaczyć ptaka co do gatunku (zwłaszcza w locie pod światło), nie wspominając, że po rozpoznaniu gatunku łownego myśliwy ma się złożyć do strzału (a ma na to kilka sekund). Dlatego polowania zbiorowe mają niewątpliwie negatywny wpływ na cele i przedmiotowe</p>	<p>Gacek Stanisław</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Polowania stanowią niewątpliwie zagrożenie dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy, a wpływ tej działalności na ptaki został szczegółowo opisany. Nie jest jednak możliwe zapisanie w planie zadań ochronnych zakazu prowadzenia jakiejkolwiek działalności, w tym przypadku prowadzenia polowań w obszarze.</p> <p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska przedstawiła swoje stanowisko w kwestii przesunięcia terminu polowań w piśmie znak DON-WP.082.1.24.2013.jb z dnia 23 maja 2013 r. Termin początku jesiennego sezonu polowań jest uwarunkowany prawnie (określony jest w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne), więc zapis w planie zadań ochronnych mówiący o przesunięciu tego terminu stałby w sprzeczności z obowiązującym prawem. Jedyne możliwości są działania mające na celu zmianę terminu początku jesiennego sezonu łowieckiego w treści rozporządzenia lub uzgodnienie z lokalnymi kołami łowieckimi, aby na terenie swojego działania, w obszarze Natura 2000 rozpoczęli jesiennie polowania w późniejszym terminie.</p> <p>W działaniu B5 „Wprowadzenie ograniczeń w gospodarce łowieckiej na kompleksach stawów hodowlanych Doliny Dolnej Skawy” dodano zapis</p>

<p>gatunki będące na terenach OSOP Natura 2000. Dlatego zapis powinien być bardziej precyzyjny, dotyczyć wszystkich zgrupowań ptaków występujących w OSOP i nie uzależniony od lokalnych kół łowieckich.</p> <p>Szczególnie w okresie lęgowym, który powinien zostać wydłużony o cn. miesiąc, czyli od 15 września. Dlatego też, zasadne staje się założenie, że w przyszłości taka działalność człowieka (polowania zbiorowe) powinny być na OSOP zakazane. Po to cenne obszary zostały wytypowane by chronić te siedliska i gatunki tam występując, a nie by na nie polować. Mając na uwadze, że powyższe opracowanie może zostać przeniesione do PZO „Dolina Dolnej Soły” i „Stawy w Brzeszczach” proszę o jasny zapis w PZO Dolina Dolnej Skawy PLB120005 o zakazie polowań (przed 15 września), zwłaszcza zbiorowych na obszarach naturowych, ewentualnie o możliwości dopuszczenia takiego polowania poprzedzonego oceną oddziaływania na środowisko przeprowadzoną przez zespół ekspertów (np. ornitologów) oraz uzasadnieniu i wskazaniu na domniemanym negatywnym wpływie na w/w trwałość i stabilność przedmiotowego OSOP.</p>		<p><i>mówiący o podjęciu kroków przez RDOŚ w Krakowie w kierunku zmiany obowiązującego prawa i wprowadzenia konieczności poddawania planów łowieckich strategicznej ocenie.</i></p> <p><i>Działania ochronne zaplanowane w pzo mogą się odnosić jedynie do gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze. Działania dotyczące minimalizacji negatywnego wpływu polowań zaplanowane zostały dla części spośród tych gatunków, dla których ten wpływ jest największy. Realizacja tych działań wpłynie również pozytywnie na pozostałe gatunki ptaków.</i></p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Usunięcie zapisów z Modułu C Ustalenie działań ochronnych nr B2 ARiMR jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie określonych działań ochronnych. Podobnie proszę o nie wskazywanie ARiMR odpowiedzialnego w zakresie prac dotyczących przywrócenia użytkowania na stawach; dotyczy wszystkich przedmiotów ochrony. 2. W Module C stwierdzono brak informacji czy dane działanie jest działaniem obligatoryjnym czy fakultatywnym, np. przy przedmiocie ochrony A022 Bączek, A023 Ślepowron, A196 Rybitwa Białowasa brak określenia i pewności czy zapis NR B3, B4, B5, B7 to kontynuacja działań obligatoryjnych czy może już fakultatywnych. 3. Zmiana zapisu i umiejscowienia działania nr B9, przy 	<p>ARiMR</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwaga uwzględniona. 2. Uwaga częściowo uwzględniona. Dla działań B4 i B7 dodano zapis mówiący o tym, czy dane działanie jest obligatoryjne, czy fakultatywne. 3. Uwaga uwzględniona. Zmodyfikowano zapis dotyczący działania B9 4. Uwaga nie uwzględniona. W przypadku działania ochronnego dotyczącego wykaszania szuwaru na stawach, w jego opisie jest już zaznaczone, że: „Dla gospodarstw rybackich, które w momencie wejścia w życie planu zadań ochronnych, mają podpisane umowy na wsparcie z funduszy unijnych, działanie

<p>przedmiocie ochrony A162 Krwawodziób zgodnie z wymogami obowiązującymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. z 2013 r., poz. 361, z późn. zm.). Brak w powyższym rozporządzeniu pakietu ptasiego cyt. „w pakiecie ptasim programu rolnośrodowiskowego”.</p> <p>4. W opinii Departamentu Wsparcia Rybactwa oraz Departamentu Kontroli na Miejscu po wprowadzeniu PZO dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy PLB120005, może wystąpić konflikt pomiędzy założeniami zawartymi w PZO a realizacją w operacji w ramach Środka 2.2 <i>Działania wodno-środowiskowe</i>, w obiektach chowu lub hodowli położonych na tym obszarze. W szczególności dotyczy to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymogu 1.4 wykaszania nie mniej niż 1/3 powierzchni koron grobli (możliwy konflikt z pozostawieniem zakrzaczeń na stawach), - wymogu 2.1 utrzymywanie powierzchni zarośniętej roślinnością wynurzoną na niezmienionym poziomie (możliwy konflikt wykaszaniem szuwarów na stawie), - wymogu 2.7 utrzymywanie wysp, skarp, grobli wraz z ławami oraz innych nieużytków (pokrytych trawą, roślinnością zielną, krzewami lub drzewami) lub zakładanie sztucznych siedlisk 2.7 (możliwy konflikt z karczowaniem i koszeniem wysp na których gnieźdzą się rybitwy rzeczne oraz umacnianie brzegów tych wysp). <p>Jednocześnie rozwiązaniem mogącym zapewnić bezkonfliktowe wdrożenie przedmiotowego PZO, w stosunku do realizacji wymogów ze Środka 2.2 <i>Działania wodno-środowiskowe</i>, jest wprowadzenie zapisów (dla czynności</p>		<p><i>zaczyna obowiązywać od momentu zakończenia trwania tych umów”. W przypadku działania dotyczącego usuwania zakrzaczeń, jest to działanie z ochrony czynnej, a podmiotem odpowiedzialnym za jego wykonanie jest RDOŚ w Krakowie przy współpracy z właścicielem/zarządcą gospodarstwa, co oznacza, że bez zgody właściciela działanie to nie zostanie wykonane. Jeśli wdany gospodarstwie obowiązuje jakaś umowa, a działanie będzie z nią sprzeczne, wówczas właściciel/zarządca może nie wyrazić zgody na jego przeprowadzenie. Nie ma więc potrzeby umieszczania w opisie tego działania proponowanej informacji. W przypadku działania dotyczącego pozostawiania zakrzaczeń na stawach, działanie dotyczy pozostawiania krzewów, nie wyklucza jednak możliwości usuwania innej roślinności porastającej groble. Powyższe działania są niezbędne dla utrzymania właściwej jakości siedliska gatunków ptaków chronionych w obszarze.</i></p>
--	--	---

	<p>wykonywanych na stawach hodowlanych): „Dla gospodarstw rybackich, które w momencie wejścia w życie planu zadań ochronnych, mają podpisane umowy na wsparcie z funduszy unijnych, działanie zaczyna obowiązywać od momentu zakończenia trwania tych umów” (analogicznie jak ma to miejsce np. w przypadku Modułu C pkt. A022 Nr E2 dokumentu PZO).</p>		
	<p>lista działań ochronnych (moduł C) – „Przywrócenie gospodarowania” (działanie B2) powinno dotyczyć także niewymienionego kompleksu stawów Tomice.</p>	<p><i>OTOP, Tomasz Wilk</i></p>	<p><i>Uwaga uwzględniona</i></p>

11. Literatura

- Betleja J. 2001. Gniazdowanie ślepowrona *Nycticorax nycticorax* w dolinie górnej Wisły. Notatki Ornitologiczne 42: 147-158.
- Betleja J., Henel K. 2002. Dolina Górnej Wisły.
- Chodkiewicz T., Neubauer G., Meissner W., Sikora A., Chylarecki P., Woźniak B., Bzoma S., Brewka B., Rubacha S., Kus K., Rohde Z., Cenian Z., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kajtoch Ł., Szałański P., Betleja J. 2012. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2010–2012. Biuletyn Monitoringu Przyrody 9: 1–44.
- Chylarecki P., Rhode Z., Sikora A., Cenian Z. 2008. Monitoring ptaków w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Faza I. GIOŚ. Warszawa. – materiały do raportu do Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Ptasiej w Polsce w latach 2006-2008 w części dotyczącej monitoringu.
- Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.) 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa.
- Gromadzki M., Dyrz A., G. Głowaciński Z., Wieloch M. 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Gdańsk.
- Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk.
- Heath M.F., Evans M.I. (red.). 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation, Northern Europe. Birdlife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 8).
- Jankowski W. 1999. Plany ochrony stawów rybnych. Przegląd Przyrodniczy 10: 49-58.
- Ledwoń M. 2005. Awifauna lęgowa leśnego rezerwatu przyrody „Przeciszów”. Chrońmy Przyrodę Ojczystą 61: 49-58.
- Ledwoń M., Smieja-Bauerek A., Betleja J. 2005. Stawy Doliny Górnej Wisły. Ludzie, ryby i ptaki. Czaplon, Towarzystwo na rzecz Ziemi.
- Ledwoń M. 2006. Populacje lęgowe i czynna ochrona rybitw *Sternidae* w dolinie górnej Wisły. W: Nowakowski J.J., Tryjanowski P., Indykiewicz P. (red.). Ornitologia polska na progu XXI wieku – perspektywy i dokonania. Olsztyn. s. 265-275.

- Ledwoń M., Gacek S., Wróbel J., Zontek C. (Ornitologiczna Grupa Robocza Doliny Górnej Wisły CZAPLON). 2007. Waloryzacja przyrodnicza doliny Skawy (od zapory w Świnnej Porębie do ujścia do rzeki Wisły) (gm. i m. Wadowice, gm. Tomice gm. i m. Zator).
- Malczyk P. 2009. Dolina Dolnej Skawy PLB 120005 (IBA PL 125). W: Chmielewski S., Stelmach R., 2009. Ostoje ptaków w Polsce – wyniki inwentaryzacji, część I. Bogucki Wydawnictwo Naukowe: 184-191; Poznań.
- Neubauer G., Sikora A., Chodkiewicz T., Cenian Z., Chylarecki P., Archita B., Betleja J., Rohde Z., Wieloch M., Woźniak B., Zieliński P., Zielińska M. 2011. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2008 – 2009. Biuletyn Monitoringu Przyrody 8/1: 1-40.
- Perzanowska J., Grzegorzczak M. (red.) 2009. Obszary Natura 2000 w Małopolsce. IOP PAN, Kraków, s. 213-219.
- Sidło P.O., Błaszowska B. & Chylarecki P. (red.). 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP, Warszawa.
- Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylatecki P. 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Walasz K., Mielczarek P. (red.) 1992. Atlas ptaków lęgowych Małopolski 1985-1991. Biologica Silesiae. Wrocław.
- Walasz K. (red.). 2000. Atlas ptaków zimujących Małopolski. Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne, Kraków.
- Wasilewski J. 1973. Awifauna okolic Zatora ze szczególnym uwzględnieniem liczebności ptaków wodnych. *Acta zoologica Cracoviensia* 18: 475-528.
- Wiehle D., Wilk T., Faber M., Betleja J., Malczyk P. 2002. Awifauna doliny górnej Wisły – część 1. Ptaki Ziemi Oświęcimsko-Zatorskiej. *Notatki Ornitologiczne* 43: 227-253.
- Wiehle D., Bonczar Z. 2007. Śmiertelność ptaków w warunkach stawów rybnych. *Notatki Ornitologiczne* 48: 163-173.
- Wiehle D., Malczyk P. 2009. Gniazdowanie hełmiatek *Netta rufina* na stawach rybnych koło Zatora. *Notatki ornitologiczne* 50: 42-48.
- Wiehle D., Malczyk P., Chrzęścik A. 2010. Dolina Dolnej Skawy. W: Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.) Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym. OTOP, Marki.
- Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.

Materiały niepublikowane:

Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza w Lasach Państwowych. Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, 2007.

12. Minimalne wymagania techniczne przekazywanych materiałów przestrzennych:

- 1) Wyniki inwentaryzacji przyrodniczych, a także wszelkie inne dane o charakterze przestrzennym, będące wynikiem prac nad Planem Wykonawca przekazuje w formie cyfrowych warstw wektorowych używanych w systemach informacji przestrzennej GIS oraz cyfrowych map tematycznych;
- 2) Warstwy wektorowe mają spełniać następujące wymagania:

- a) sporządzone zgodnie ze „Standardem Danych GIS w ochronie przyrody” z uwzględnieniem dokumentu pn. „Adaptacja Standardu Danych GIS w ochronie przyrody na potrzeby gromadzenia danych przestrzennych dla projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” w roku 2011”, dostępnego u Zamawiającego,
- b) układ współrzędnych PUWG 1992 (EPSG: 2180),
- c) format pliku, w którym Wykonawca prześle Zamawiającemu dane, to obligatoryjnie ESRI shapefile (*.shp), ewentualnie dodatkowo formaty danych, na których pracuje Zamawiający;
- 3) Informacje przestrzenne mają posiadać tzw. metadane zgodne z dyrektywą INSPIRE <http://www.inspire-geoportal.eu/InspireEditor/>. Do metadanych należą informacje m.in. o źródle danych, aktualności, właścicielu, organie referencyjnym itp.;
- 4) Cyfrowe mapy tematyczne przedstawiające wyniki inwentaryzacji powinny być sporządzone w oparciu o mapy Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego. Podkład rastrowy ma spełniać następujące wymagania:
 - a) skala 1:10 000,
 - b) kolor (RGB 24bit),
 - c) skalibrowany do układu współrzędnych PUWG 1992 i zapisany w pliku TIFF niosącym informacje o georeferencji, tzw. GeoTIFF;
- 5) Wydruki cyfrowych map tematycznych mają spełniać następujące wymagania:
 - a) format co najmniej A3,
 - b) opatrzone znakami graficznymi i logotypami zgodnie z wymaganiami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko,
 - c) rozdzielczość wydruku nie mniejsza niż 300dpi;
- 6) Skany map należy wykonać w rozdzielczości nie niższej niż 300 dpi.

13. Instrukcja wypełniania Standardowego Formularza Danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska 2010

Zgodnie z instrukcją wypełniania SDF wersja 2010.1 z maja 2010 roku, przekazaną przez Zamawiającego (http://www.gdos.gov.pl/files/n2000/Instrukcja-wypelniania_SDF_final.pdf).

14. Spis treści

Dla dokumentów w formacie PDF, w których tworzony będzie spis treści, zaleca się wykonanie tzw. aktywnego spisu treści – odnośników do poszczególnych sekcji dokumentów pozwalające na przyspieszenie i optymalizację pracy na obszernych dokumentach. Aktywny spis treści można wykonać w popularnych edytorach tekstu, takich jak Microsoft Word czy edytor tekstu Writer darmowego pakietu oprogramowania biurowego OpenOffice lub innym równoważnym.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ŚRODOWISKA

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ŚRODOWISKA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załączniki